

**Sárbogárd Város Önkormányzatának Közoktatási
intézkedési terve
(2009-2014)**

1. Bevezetés

1.1. Az intézkedési terv elkészítésének jogszabályi alapja

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban:K.okt.tv) előírja, hogy a helyi önkormányzat önállóan vagy más helyi önkormányzattal közösen köteles a közoktatási feladatai megszervezéséhez szükséges **önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési - és fejlesztési tervet** (a továbbiakban: önkormányzati intézkedési terv) készíteni. Az önkormányzati intézkedési tervnek figyelembe kell vennie a megyei fejlesztési tervet. Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell az alábbiakat:

- az önkormányzat a kötelező feladatait milyen módon látja el,
- milyen nem kötelező feladatokat kíván a helyi önkormányzat ellátni
- Az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, fejlesztésével, átszervezésével összefüggő elképzeléseket
- A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

Az intézkedési terv elkészítésekor be kell szerezni- a nemzeti, etnikai kisebbséget érintő kérdésekben- a települési kisebbségi önkormányzat egyetértését. Az intézkedési terv elkészítéséhez ki kell kérni a településen működő közoktatási intézmények vezetőinek, továbbá a szülői és diákszervezetek véleményét.

Az önkormányzati intézkedési terv elkészítésekor, felülvizsgálatakor a helyi önkormányzatnak be kell szereznie a megyei önkormányzat szakvéleményét abban a kérdésben, az önkormányzati intézkedési terv összhangban áll-e a megyei fejlesztési tervben foglaltakkal.

1.2. Az intézkedési terv funkciója

Az intézkedési terv elkészítésének legfontosabb indoka a **fenntartói tevékenységek előretekintő tervezése**. Az önkormányzatok tevékenységének a lehetőségekhez képest kiszámíthatónak kell lenniük. Igaz ez az óvodák, iskolák működtetésére is: a szülőknek, a a tanulóknak és a pedagógusoknak egyaránt érdekük a megbízható, átgondolt működés és az intézmény jövőképe.

Az önkormányzat közpénzekből gazdálkodik. Tevékenységének átláthatónak és ellenőrizhetőnek kell lennie, hogy érvényesüljön az önkormányzatiság legfőbb demokratikus elve: a közügyek ellenőrzött, a közjó érdekében történő szervezése.

A közoktatás közszolgáltatás, ezért érzékenyen kell alkalmazkodnia az igénybevevők, az érintettek igényeihez és szükségleteihez. A közoktatás megszervezése akkor szolgálja a közérdeket, ha források igénybevétele, a szolgáltatás kapacitása alkalmazkodik a változó körülményekhez, az igénybevevői létszámhoz.

Az önkormányzati intézkedési terv lehetővé teszi, hogy az intézmények, a szolgáltatást igénybevevők megismerjék a fenntartó intézményhálózattal kapcsolatos terveit, a fenntartó számára pedig lehetővé válik a közoktatási intézmények tevékenységével kapcsolatos döntések megalapozott szakmai előkészítése.

A K. okt. tv. 85.§ (4) bekezdésében foglaltak szerint a fenntartó legalább négyévenként értékeli az intézkedési tervet, és szükség szerint felülvizsgálja. Az értékelés lehetőséget ad a fenntartónak arra, hogy az eltelt időszak alatti változásokat beépítse az intézkedési tervbe.

1.3. Az intézkedési terv elkészülésének előzménye

A K. okt. tv. 1999. évi módosítása írta elő első ízben az önkormányzatok számára az intézkedési terv elkészítésének kötelezettségét. Sárbogárd Város Önkormányzatának 2003-ig volt érvényes középtávú koncepciója, így az előírásoknak megfelelően elkészítette 2004-2008-ra szóló közoktatási koncepcióját.

Tekintettel arra, hogy az előző terv hatálya 2008-ig szólt, szükséges egy új, középtávra szóló tervet készíteni, melyhez elengedhetetlen az eltelt időszak értékelése, az oktatáspolitikai törekvések elemzése, a jogszabályi környezet változásainak figyelembe vétele, valamint az intézményhálózat jellemzőinek, mutatóinak számbavétele.

2. Helyzetelemzés

2.1. Sárbogárd Város Önkormányzatának feladat-ellátási kötelezettsége

Az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatait az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. §-a, valamint ezzel összhangban a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 86. §-a határozza meg. E szerint a községi, a városi önkormányzat köteles gondoskodni:

- az óvodai nevelésről
- az általános iskolai oktatásról, továbbá
- a nemzetiségi és etnikai kisebbség által lakott településen a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozók óvodai neveléséről, általános iskolai neveléséről és oktatásáról.

E kötelezettség magában foglalja a többi gyerekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását is.

A K. okt. tv. intézménylétesítési szabadsága mellett a **helyi önkormányzatoknak nincs mérlegelési joguk abban a kérdésben, hogy elvállalják-e a közoktatás-szolgáltatás megszervezését, biztosítását az illetékességi területükön.** A közoktatási törvény nem intézmény-fenntartási kötelezettséget ír elő, hanem feladat-ellátási, szolgáltatásszervezési kötelezettséget. A feladat-ellátási kötelezettség végrehajtására a helyi önkormányzatok közösen is vállalkozhatnak, az előírt feladatok ellátása céljából társulhatnak, de kötelező vagy vállalt feladataik ellátásába más intézményfenntartókat is bevonhatnak.

az általános iskolai oktatásról;
a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű
gyermekek, tanulók ellátásáról;
a nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozók óvodai neveléséről, általános
iskolai neveléséről és oktatásáról.

2.2 A Fejér Megyei Önkormányzat által ellátott feladatok

A helyi önkormányzatokról szóló törvény 69. §-ának (1) bekezdése alapján a megyei önkormányzat köteles ellátni azokat a törvényben előírt feladatokat, amelyek megoldására települési önkormányzat nem kötelezhető. A megyei önkormányzat kötelező feladatává tehető az olyan körzeti jellegű közszolgáltatás biztosítása, amely a megye egész területére vagy nagy részére kiterjed. Törvény kötelező megyei feladatként írhatja elő az olyan körzeti jellegű közszolgáltatás megszervezését, ahol a szolgáltatást igénybe vevők többsége nem a szolgáltatást nyújtó intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat területén lakik.

Ezen előírások és a K.okt.tv. 87.§-ában foglaltak figyelembevételével a megyei önkormányzat köteles gondoskodni:

- a) az általános iskolát követően azoknak a tanulóknak különbözőzeti vizsga vagy évfolyamisméltés nélküli iskolaváltásáról, akiknek a lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén, a tankötelezettség végéig nem biztosítottak az iskolai nevelés és oktatás feltételei,
- b) a középiskolai és a szakiskolai felvételekkel összefüggő tájékoztató tevékenységről,
- c) az önkormányzati pedagógiai-szakmai szolgáltatásról,
- d) a gyermekgyógyüdülőkben, egészségügyi intézményekben, rehabilitációs intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez szükséges oktatásról,
- e) azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátásáról, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt,
- f) a fejlesztő felkészítés teljesítéséhez szükséges feltételekről, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás megszervezéséről, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységről, továbbá a konduktív pedagógiai ellátásról,
- g) az e)-f) pontban meghatározott feladatok, továbbá a gyógytestnevelés feladatainak ellátásához szükséges utazó szakember hálózat működtetéséről.

A megyei önkormányzat köteles együttműködési megállapodás megkötését kezdeményezni az illetékességi területén működő önkormányzatoknál, a közoktatás feladatai zavartalan megvalósításának elősegítése érdekében. A megállapodásnak főleg a körzeti feladatok megszervezésére kell megoldást találni.

A Fejér Megyei Önkormányzat a fenntartója az alábbi intézményeknek:

Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
FMÖ Kossuth Zsuzsanna Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája és Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye
FMÖ Pedagógiai Szakszolgálat Sárbogárdi Nevelési Tanácsadó

2. 3. Alapfokú művészetoktatás

Külön, önálló alapfokú művészetoktatási intézményt az önkormányzat nem tart fenn, mert nem is feladata. Az alapfokú művészetoktatás feladatait a városban (klasszikus zene, jazz-zene, népzene, elektroakusztikus zene, táncművészet, képző-és iparművészet, szín- és bábművészet) a dunaújvárosi Violin Alapfokú Művészeti Iskola Közhasznú Társaság, mint fenntartó végzi a Fejér Megyei Önkormányzattal kötött közművelődési megállapodás megkötésével, a volt Sárbogárdi Zeneiskola tanárai közül alkalmazott, illetve helyi közoktatási intézményekben foglalkoztatott és utazó, óraadó tanárokkal. A Violin Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 1996-ban alakult. 2007-ben tizenhat településen, Dunaújvárosban és vonzáskörzetében, harminc telephelyen működött, köztük Sárbogárdon. Az iskola az új szabályozók szerint minősített intézmény. Emellett szakkörök, választható órák, tanórán kívüli tevékenységek formájában biztosítanak az iskolák minimális művészeti jellegű képzést (énekkar, népdaléneklés, kézműves foglalkozás, drámaóra).

Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskolában működő Violin Művészeti és Zeneiskola kihelyezett tagozatába beiratkozott tanulók létszámának alakulása 2008-ban:

Sárbogárd:

Zenei tanszak: 65 fő / 42 fő jár a Mészöly Géza Ált. Iskolába/

Dráma tanszak: 20 fő / a Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanulói /

Sárszentmiklós:

Zenei tanszak: 39 fő

Dráma tanszak: 22 fő

Néptánc tanszak: 95 fő

2.4. Sárbogárd Város Önkormányzata közoktatási intézményhálózatának jellemzői

Az önkormányzati nevelési- oktatási intézményekben évente mintegy 1700 gyermek és tanuló nevelését, oktatását végzik a pedagógusok, amely nagy felelősséggel, elkötelezettséggel járó feladat.

A 2004-2008 közötti előző fejlesztési tervet érintő időszakban a költségvetési támogatások módosulásának eredményeképpen intézmény-összevonásra, tagintézmények bezárására került sor.

Jelenleg 2 önálló oktatási intézmény működik a városban. Mindkettő közfeladatot ellátó, többcélú, közös igazgatású, közoktatási önkormányzati intézmény.

**A) Központi Általános Iskola, Óvoda,
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**

Működtet: 8 évfolyammal működő általános iskolát,
Óvodát,
Családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot.
Tagiskolája: Szent István Általános Iskola

Intézményegységei:

Mészöly Géza Általános Iskola
Zengő Óvoda
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

7 telephelye van: Sárbogárd, József a. u. 14. / ált isk. 8 évfolyammal/

Sárbogárd, Mikes köz / óvoda 8 csoporttal/

Sárbogárd, Szent István u. 49. / óvoda 2 csoporttal/

Sárbogárd, Szent István u. 79-82. / ált. isk. 8 évfolyammal/

Sárbogárd, József a. u. 14. / családsegítő és gyermekjóléti
szolgálat/

Hantos, Köztársaság tér 3. / családsegítő és gyermekjóléti szolgálat/

Nagylók, Hunyadi u. 1. / családsegítő és gyermekjóléti szolgálat/

B) Általános Művelődési Központ (Sárszentmiklós)

Működtet: 8 évfolyammal működő általános iskolát, 1-3. évfolyamon
iskolaotthonos neveléssel,
1-6. évfolyammal működő tagiskolát,
Óvodát, tagóvodát,
Közművelődési intézményt,
Pedagógiai szakszolgálatot.

Intézményegységei:

ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola
Tagintézménye: ÁMK Nagylóki Általános Iskola
ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda
Tagintézménye: ÁMK Nagylóki Óvoda
ÁMK Könyvtár és Klub
Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

25 telephelye van: Sárbogárd, Köztársaság u. 171-173. /ált isk.8 évfolyammal/

Sárbogárd, Gesztenye sor 1. /óvoda 6 csoporttal/

Sárbogárd, Köztársaság u. 175. /könyvtár és klub/

Sárbogárd, Köztársaság u. 175. /szakszolgálat/

Pusztægres, Hatvani u. 50. /óvoda 1 csoporttal/

Nagylók, Kossuth u. 3. /ált. isk. 6 évfolyammal/

Nagylók, Hunyadi u. 5/c. /óvoda 1 csoporttal/

Logopédiai vizsgálók, tornatermek: Sárbogárd, Köztársaság u.171-173.
Sárbogárd, Gesztenyesor 1.
Sárbogárd, József a. u. 14.
Sárbogárd, Mikes köz
Sárbogárd, Szent I. u. 49.

Sárbogárd, Szent I. u. 79-82.
Alap, Béke u. 17.
Alap, Béke u. 12.
Alsószentiván, Béke u. 112.
Cece, Deák u. 44.
Cece, Deák u. 35.
Hantos, Köztársaság tér 1.
Hantos, Köztársaság tér 3.
Igar, Fő u.1.
Mezőszilas, Petőfi u. 1/g.
Mezőszilas, Petőfi u. 1.
Nagylók, Hunyadi u. 3.
Nagylók, Kossuth u. 5.
Sáregres, Kossuth u. 39.
Vajta, Szabadság tér 14.

Az iskola és óvoda intézményegységet Sárbogárd Város Önkormányzata és Nagylók Község Önkormányzata az 1997. évi CXXXV. Tv. 8. §-a szerint társulás alapján tartja fenn 2007. június 25.-i keltezéssel kötött megállapodással.

A Nagylókról a székhely iskolába bejáró tanulók (7-8. osztályosok) szervezett utaztatását iskolabusz szolgáltatás vásárlásával oldja meg az intézmény.

Az egységes pedagógiai szakszolgálat intézményegység megállapodás alapján kistérségi feladatot lát el a korai fejlesztés-gondozás, logopédia és gyógytestnevelés területeken.

2.5 Az oktatásügy kapcsolata a kistérséggel

A Sárbogárdi kistérséghez 10 település tartozik.

A 311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet, amely a kedvezményezett térségek besorolásáról szól, a Sárbogárdi kistérséget a hátrányos helyzetűek közé sorolta. A kistérség központja Sárbogárd.

A 2005-ben létrejött Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás 2008-ban készítette el a közoktatás-fejlesztési tervét, melyet Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete 107/2008. (V.09.) Ktr. számú határozatában elutasított.

Együttműködési megállapodás alapján Sárbogárd Város Önkormányzata, mint az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat Intézményfenntartója ellátja a jogszabályokban meghatározott és az egész kistérségre kiterjesztett, felvállalt pedagógiai szakszolgálati feladatokat.

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, mint a Sárszentmiklósi ÁMK intézményegysége 2007. szeptember 1-jén alakult. Feladata a logopédia, gyógytestnevelés, korai fejlesztés ellátása a Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás területén elhelyezkedő településeken, közoktatási intézményekben.

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat részben a Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás által kihelyezett bútorokat, informatikai eszközöket használja.

2.6. Az Óvodai nevelés

2.6.1. Demográfiai adatok

Született gyermekek száma

2004	2005	2006	2007	2008.okt.15.
143	127	135	119	97

2.6.2. Óvodai kihasználtság

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Beírt létszám	494	474	472	447+30	466+27
Férőhely	575	575	575	540	540
Kihasználtság	86%	82%	82%	88%	91%

A 2004/2005 nevelési évhez viszonyítva a 2008/2009-es nevelési évben az óvodások száma csak 1 fővel csökkent. Ez a nagylóki tagóvoda létrejöttével magyarázható/ a + jel utáni számok jelölik a nagylókiak számát/ , mely a 2007/2008-as nevelési évben lett az ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda tagintézménye.

Az óvodák kihasználtsága egyre magasabb, 80 % fölött van. A férőhelyek száma csökkent ,mert a 2007/2008-as nevelési évben a Sárhatvani Óvoda bezárásra került és a kihasználtság nőtt, mert a Hősök terei óvoda 4 csoportja 100 fővel átkerült a Mikes közti óvodába.

A 2007/2008-as és a 2008/2009-es nevelési évben is az Oktatási Hivatal engedélyezte a maximális csoportlétszám 20 %-kal történő túllépését.

2.6.3. Tartalmi sajátosságok

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátására önkormányzatunk különösen nagy gondot fordított és fordít mind a mai napig. 2005-től valamennyi óvoda alapító okiratába bekerült az integrált nevelés biztosítása, melyhez az utazó-gyógypedagógusi hálózat működtetésével biztosítjuk a segítő szakemberekkel.

Óvodáink nyitva tartása a szülői igények figyelembevételével lett meghatározva, jellemzően heti 50 óra.

Óvodáink a 2005-ben bevezetett, s azóta többször módosított helyi óvodai programjuk alapján tevékenykednek.

A helyi **nevelési programok közt adaptált illetve saját nevelőtestület által készített**ek vannak, más – más nevelési terület hangsúlyosabb megjelenítésével, de minden esetben az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára építetten.

A saját készítésű programokból hangsúlyosan kiemelt területek közül néhány:

- egészséges életmód;
- mozgásfejlesztés, játék
- anyanyelvi képesség fejlesztése;
- környezet megismerése és a természet védelme.

Az egyéni fejlesztés minden programban kiemelt szerepet kap.

Az adaptált programok a következők:

- tevékenység központú óvodai program;
- az óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.

A **sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének** bevezetésével 2005-ben valamennyi óvoda kiegészítette helyi nevelési programját a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve szerint.

A szülők szabadon választhatnak, hogy mely óvodai nevelési program szerinti nevelés felel meg elképzeléseiknek, azonban választásuknál domináns szempont a lakóhelyhez közeli (körzetes) elhelyezés is, esetleg a munkahelyre közlekedés útvonalának figyelembe vétele.

2.6.4 Az intézmények személyi ellátottsága

Az óvodapedagógusok száma a vizsgált időszakban **36 fő**. A technikai dolgozók **21 fő**.

Az óvodapedagógusok majdnem mindnyájan rendelkeznek felsőfokú végzettséggel, 5 főnek szakvizsgája is van. 17 dajka dolgozik, a törvényben előírt csoportonként 1-1 fő. A dajkák közül 4 fő rendelkezik szakképzettséggel. 4 konyhai alkalmazott van. Önálló karbantartó nincs az intézményekben. Az anyaintézményből oldják meg ezt a feladatot.

A 2007/2008-as nevelési évben jelentősen csökkent az óvodapedagógusok és a technikai dolgozók száma. Ebben az évben intézmény összevonásokra, s elbocsátásokra került sor a kedvezőtlen költségvetési támogatások módosulása miatt

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Pedagógus létszám alakulása	45	45	45	36	36
Technikai létszám alakulása	30	30	30	21	21

2.6.5. Az intézmények eszközellátottsága

A nevelés és oktatás tárgyi feltételei javulnak, és elfogadható szinten rendelkezésre állnak. Az 1/1998. (VII.24.) OM rendelet alapján az önkormányzat elfogadta a kötelező eszköz és felszerelési jegyzék alapján a tárgyi feltételek ütemezését, melyet segít Fejér Megye Közoktatásáért Közalapítvány pályázati lehetőségeivel. Emellett az óvodák nagy része számíthat szülői és alapítványi támogatásokra, melyek szintén jelentős mértékben hozzájárultak mind az udvari játszóeszközök, mind a fejlesztő eszközök beszerzéséhez, bútorzat cseréjéhez.

Nagy gondot jelent, hogy az udvari játékok nem felelnek meg a jelenlegi EU-s szabványnak. Ezeket folyamatosan cserélni kellene.

A Sárszentmiklósi Kippkopp Óvodában az ETALON SPORT PROGRAM támogatásával készülhetett el az új tornaszoba

A következő években is kiemelt figyelmet követel meg az állagmegóvás és felújítás.

2.7. Az alapfokú oktatás helyzete

2.7.1. Az általános iskolák tevékenysége

Az iskolák elfogadott programjuk alapján a kialakított arculatukat erősítve tevékenykednek. Az 1-8. évfolyamon zajló általános iskolai oktatás mellett az alábbi specialitás jellemzi az intézményhálózatot:

Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola

- sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó integrált oktatása

Férőhelyek száma: 616 fő

A Mészöly Géza Általános Iskola a Vöröskereszt bázisiskolája. A „Mészöly Géza Iskoláért” Alapítvány sikeresen működik sokat segítve az iskola munkáját.

1-4. osztályban 0,5 órával megemelt testnevelés tantárgyoktatás folyik.

Tagiskolája: Szent István Általános Iskola

- sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó integrált oktatása

Férőhelyek száma: 224 fő

A Szent István Általános Iskola jelenleg egy épületben működik, amelynek egyik szárnyát 2005-ben egy nyertes PHARE projekt keretén belül teljes körűen felújították, így az iskola a város egyik legjobban felszerelt informatikai szaktantermével rendelkezik. 1995 óta működik az „ Alsótöbörzsöki Iskoláért” Alapítvány.

1-4. osztályban 0,5 órával megemelt testnevelés tantárgyoktatás folyik.

ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola

- 1-3. évfolyamon iskolaotthonos tanítás

- sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó integrált oktatása

Férőhelyek száma: 496 fő

A 2005/2006-os tanévtől két éven keresztül, a Közép-dunántúli TIOK Konzorcium tagjaként, Uniós pályázat keretében az ország első 100 intézménye között próbálhatta ki és véleményezte a kompetencia alapú oktatási

programcsomagokat szövegértés, matematika, életpálya-építés, szociális, angol nyelv, IKT területeken, 6 tanulócsoportban.

A Violin Művészeti és Zeneiskola sárbogárdi kihelyezett tagozata működik az iskolában (tanszakok: szolfézs, furulya, zongora, fúvós, gitár, néptánc, dráma).

Az Apáczai Kiadó és a Vöröskereszt bázisiskolája.

Az intézmény 1995 óta rendelkezik támogató alapítvánnyal, neve: „Sárszentmiklósi Iskoláért” Alapítvány.

Tagiskolája: Nagylóki Általános Iskola

- sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó integrált oktatása

- 1-6 évfolyamon történő oktatás

Férőhelyek száma: 160 fő

Az intézmény rendelkezik támogató alapítvánnyal, neve: „ Nagylóki Gyermekéért” Alapítvány.

2.7.2. A tanulólétszám alakulása a statisztikai adatok tükrében

Alapfokú oktatás

A tanulólétszámok alakulása 2004-2008 között

Iskola neve	2004	2008	Eltérés	%-ban	2007. évi önkormányzati támogatás eFt/ fő
Szent István Általános Iskola	166	145	-21	13%	241.974
ÁMK Sárszentmiklósi Ált. Iskola	471	471	0	0%	181.442
Mészöly Géza Általános Iskola	621	506	-115	19%	142.928

A vizsgált időszakban a gyereklétszám összesen **136 fővel csökkent**. Nem csökkent a létszám az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskolában, mert 2007-ben társulási szerződést kötött az Önkormányzat Nagylók Község Önkormányzatával, s onnan a 7. 8. osztályosok iskolabusszal járnak be ebbe az iskolába. Alátámasztja ezt az is, hogy a 2006/2007-es tanévben 433 tanuló járt az ÁMK-ba, míg a 2007/2008-as tanévtől 463-ra nőtt a gyereklétszám részben a társulás miatt, részben a pusztagegyesi iskola bezárása miatt.

A tanulólétszám folyamatos csökkenése miatt és a költségvetési támogatások kedvezőtlen alakulása miatt volt szükség az intézményhálózat átalakítására a 2007/2008-as tanévben.

Az egy főre eső önkormányzati támogatás kiemelkedően magas a Szent István Általános Iskolában. Ennek az épület alacsony kihasználtsága az oka. Itt 69 %-os a kihasználtság, míg a Mészöly Géza Ált. Iskola esetében 82 %-os, az ÁMK Sárszentmiklósi Ált. Iskola esetében pedig 95%-os.

A létszámváltozás összetevői:

- demográfiai adatok
- a 8 évfolyamos gimnázium eredményes beiskolázása

A demográfiai változások a belépő elsősök és a kimenő 8. osztályosok vonatkozásában vizsgálhatók:

	Tanuló létszám	Elsősök száma	Nyolcadikosok száma	Különbség/ csökkenés a belépő elsősök és kimenő 8.-osok száma között
2004/2005	1258	201	185	-16
2005/2006	1216	136	203	-67
2006/2007	1133	140	159	-19
2007/2008	1140	132	152	-20
2008/2009	1122	145	151	-6

A tanulók száma drasztikusan csökkent a 2005/2006-os tanévben, amikor a belépő elsősök és a kimenő 8.-osok létszáma között 67 fő volt a különbség. A 2008/2009-es tanévben a csökkenés nem állt meg, csak mérséklődött, ami szintén a Nagylók Község Önkormányzatával kötött társulási megállapodásnak köszönhető.

A 8 évfolyamos gimnázium a vizsgált időszakban az alábbiak szerint iskolázott be Sárbogárdról:

2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
19	16	15	23

Amint látszik a 8 osztályos gimnázium beiskolázása sikeres, évente szinte egy osztálynyi tanulót visz el az általános iskoláktól.

2.7.3. A bejáró tanulók száma:

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Bejáró létszám	45	57	57	84	83
Tanuló létszám	1258	1216	1133	1140	1122
%	3,6 %	4,6 %	5 %	7,4 %	7,4 %

A vidéki tanulók száma a tanulói összetétel vizsgálata során folyamatos emelkedést mutat.

2008 szeptemberétől a bejárók utáni támogatás megszűnt. Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskolában az intézményfenntartó társulásnak

köszönhetően az iskolabusszal utaztatott tanulók és valamennyi bejáró tanuló után is kiegészítő kistréségi normatíva hívható le.

2.7.4. A tanórán kívüli tevékenységek mutatói

	napközi					tanulószoza		
	Csop ort- szám	Létszám össz.	Átlag létszám	Alsó tagozat létszám	Alsós napközisek %-ban az össz.létszámhoz viszonyítva	Csop - szám	Létsz ám	Átlag -lét- szám
2004/2005	16	396	25	572	69 %	2	59	29,5
2005/2006	16	410	2	552	74 %	2	66	33
2006/2007	16	367	23	542	68 %	2	63	31,5
2007/2008	11	275	25	605	45 %	2	72	36
2008/2009	12	293	24	561	52 %	2	54	27

tanulószoza		
	Felső tagozatosok létszáma	Felsős tanulószozabások %-ban a felsős összlétszámhoz viszonyítva
2004/2005	686	8,6 %
2005/2006	657	10 %
2006/2007	591	10,6 %
2007/2008	582	12%
2008/2009	561	9,6 %

Általános tény, hogy az alsó tagozatos tanulók közel 70 % -a napközis. Az utóbbi 2 tanévben azért van jelentős csökkenés, mert az iskolaotthonos nevelést külön kell feltüntetni, így az nem szerepel a napközis adatok között. Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskolában a 2008/2009-es tanévben 155 fő részesül iskolaotthonos nevelésben.

A felső tagozatban a tanulószozabát igénybe vevők aránya is szinte folyamatos növekedést mutat. Az idei tanévben viszont csökkent!

Jó lenne, ha ezeket a szolgáltatásokat minél többen vehetnék igénybe, mert 2008. szeptember 1-jétől ezekre is vonatkozik a teljesítmény-mutató alapú finanszírozás.

2.7.5- Személyi ellátottság

Álláshelyek számának alakulása

Tanév	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Engedélyezett álláshely	137	136	134	119+10	116+9
Pedagógus álláshely	96	95	93	90+8	86+7
Technikai dolgozói álláshely	41	41	41	29+2	29+2

A pedagógusok számának csökkenése összefüggésben van a tanulólétszám csökkenésével, a kötelező óraszám megemelésével és az intézményi átszervezéssel (pusztaegresi tagiskola megszűnt). A + jel utáni számok a Nagylóki Általános Iskola adatai.

A technikai létszám drasztikus csökkenése a Ktv. előírásának megváltoztatásával magyarázható.

Az intézmények szakos ellátottsága: ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola: 98%-os

Nincs rajz szakos tanár.

Mészöly Géza Általános Iskola: 98 %-os

Szent István Általános Iskola: 86%-os

Nincs kémia-, ének-zene- és rajz szakos tanár.

Fejlesztő pedagógus mindegyik iskolában található.

Valamennyi intézmény rendelkezik 0,5 állású gyermekvédelmi felelőssel.

2.7.6. Szerkezeti és tartalmi változások

Az elmúlt 5 évben a következő szerkezeti változások történtek.

Szerkezeti változások:

Az alapfokú iskola- óvodahálózatban nagyfokú szerkezeti változás történt 2007-ben.

Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola tagiskolája lett a Nagylóki Általános Iskola. A nagylóki 7-8.-osok mellett a pusztaegresi alsó tagozatos tanulók is bejárnak az intézménybe, mert Pusztaegresen megszűnt az iskola. A sárhatvani óvoda is megszűnt. A gyermekeket a Kippkopp Óvoda fogadja, melynek tagintézménye lett a Nagylóki Óvoda is. Az ÁMK szervezetileg, szakmailag önálló egységekből álló többcélú intézménye kibővült a kistérségi feladatot ellátó Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal.

Az ÁMK Szent István Általános Iskola megszűnt, mint önálló többcélú intézmény. A Szent István Általános Iskola a Központi Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tagintézménye lett. Az Aprajafalva Óvoda összeolvadt a Zengő Óvodával, és annak telephelye lett. A Kossuth Zsuzsanna Könyvtár megszűnt, mint önálló intézményegység. A Szent István Általános Iskola működteti korlátozott nyitva tartással.

A Mészöly Géza Általános Iskola többcélú, közös igazgatású intézménnyé vált. Tagiskolája lett a Szent István Általános Iskola. Igazgatása alá került a Zengő Óvoda és a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat.

Így tulajdonképpen két többcélú, közös igazgatású, önkormányzati fenntartású intézménye lett a városnak.

Tartalmi elemek, változások:

Általános tendencia, hogy az elmúlt évek során a tanulók körében jelentősen megnövekedett az ún. sajátos nevelési igényű gyermekek száma, akik speciális egyéni segítséget igényelnek. Ők a többi tanulóval együtt, integráltan oktathatók, emellett gyógypedagógiai rehabilitációs ellátásra is jogosultak a szakvéleményük előírásai szerint. Valamennyi általános iskolában 2005 szeptemberétől kiépítettük a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének ellátását.

Személyi feltételeit nagyrészt az FMO Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolája és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményével kötött intézményi megállapodások alapján utazó gyógypedagógus hálózatuk igénybevételével biztosítjuk. Emellett a fogyatékoság típusa szerinti speciális igény szükségessé teszi más, megyei/megyén kívüli gyógypedagógusok felkérését. Az ÁMK Egységes Pedagógiai Szakszolgálat is szakmai segítséget nyújt az integrált oktatás-nevelés megszervezésében. A Nevelési Tanácsadó szakvéleményével rendelkező, tanulási, beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók egyéni fejlesztését az intézményekben a szakképzett fejlesztő pedagógusok számának gyarapításával oldottuk meg továbbképzések keretében. A szakemberek az SNI-s tanulók megsegítésében is közreműködnek a gyógypedagógus iránymutatásai szerint.

A 2006/2007-es tanévtől a kis létszámú fejlesztő osztályok megszűntek a Mészöly Géza Általános Iskolában, valamint az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskolában, mivel az oktatáspolitikai törekvések az integrációt erősítették. Így a jogszabály hatályaon kívül helyezte a Nevelési Tanácsadó azon jogkörét, hogy gyermekeket ilyen típusú szegregált osztályba sorolhasson.

2.7.7. Az alapfokú oktatást érintő közoktatási megállapodások

Sárbogárd és Nagylók Közoktatási Intézményfenntartó Társulás létrehozásáról kötött megállapodást 2007. június 25-én. Célja a Nagylóki Általános Iskola és Óvoda tagintézménnyé átszervezésével az 1-6. évfolyamos általános iskolai oktatás valamint az óvodáskorúak Nagylókon történő nevelésének megoldása, a 7. 8. évfolyam oktatásának megoldása Sárbogárdon. A Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás, Nagylók és Sárbogárd is a kiegészítő állami támogatások igénybevételére jogosulttá válnak.

Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola, ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda gazdálkodása során az egyes tanuló-, gyermekre eső fajlagos költségek csökkenjenek, valamint ezekben az intézményekben a feladatok ellátása magasabb színvonalú legyen.

Együttműködési megállapodás keretében működik 2008. szeptember 1-jétől

a Központi Általános Iskola, Óvoda,

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskolájában az Európa Educatio Oktató és Szolgáltató Közhasznú Társaság által fenntartott Mezőföld Gimnázium és Szakiskola.

2.7.8. Az alapfokú intézmények által megfogalmazott szakmai törekvések

Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola

- Emelt óraszámú informatikaoktatás bevezetése
- Testnevelés tagozat indítása
- Integrált könyvtári rendszer kiépítése
- Második informatika terem kialakítása
- A lapos tetejű épületre könnyűszerkezetes tető kialakítása, amely helyt adna szabadidős foglalkozásoknak

Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szent István Általános Iskola

- Az 1. 2. osztályban egész napos iskolaotthonos oktatás bevezetése
- Felső tanulószoba szervezése
- Angol nyelvoktatás elindítása a német nyelvoktatás mellett
- úszásoktatás bevezetése
- informatikai tanterem korszerűségének folyamatos szinten tartása

ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola

- Korszerű nevelést-oktatást lehetővé tevő tárgyi környezet fejlesztése, a taneszköz és felszerelésjegyzékben foglaltak teljesítése (folyamatos állagmegóvás, nyílászárók cseréje, vizesblokkok felújítása, akadálymentesítés, kispálya felújítása, közösségi tér kialakítása, valamennyi tanteremben az Internet hozzáférés biztosítása)
- Az óvodák, iskolák udvari eszközeinek, játékainak EU szabványhoz igazítása, a megfelelés folyamatos figyelemmel kísérése (rendszeres felülvizsgálat szakember által, lecserélés, újak kihelyezése szakvélemény alapján)
- A fenntartó a közoktatási törvényben meghatározott kötelezően biztosítandó órakereten felül, lehetőségeihez mérten, a mindenkori költségvetés függvényében, többletóraszámot biztosítson a tehetséggondozásra, idegen nyelvi, informatikai képzés kiterjesztésére, mindennapos testedzés megvalósítására, az intézményi sajátosságok megvalósításához. (kötelező óraszám 2-5%-a)
- A kompetencia alapú oktatás kibővítése, a módszertani kultúra gazdagítása (TÁMOP 3.1.4)
- A TIOK tapasztalatokra építve referencia iskolai szerep vállalása a kistérségben a kompetencia alapú tartalomfejlesztés támogatására, elterjesztésére (TÁMOP 3.2.2)
- Az SNI tanulók számának növekedése miatt az integrált nevelés-oktatás fejlesztése, IPR alkalmazása (pályázat), a többségi pedagógusok továbbképzése
- A hátrányos helyzetű tanulók megsegítésére elsősorban az iskolaotthonos felkészítési forma a legmegfelelőbb, kibővítését az 1-3. évfolyamok mellett a 4. évfolyamra az évfolyamon a napközis ellátást teljes körben igénylők száma is indokolja.

- A hátrányos helyzetű tanulókkal foglalkozó pedagógusok különleges munkájukért kereset-kiegészítésben részesítése érdekében is az IPR alkalmazása, pályázat benyújtása.
- A pedagógus teljesítményértékelési rendszer működtetése, pályázat benyújtása a minőségi munka anyagi elismerése érdekében
- Városi szinten a közoktatási adminisztrációs és információs rendszer egységesítése

Távlati célként mindegyik iskola megfogalmazta:

Tanuszoda építése az iskolai úszásoktatás, a gyógyúszás, a településen élők igényeinek kielégítésére (pályázati lehetőségek figyelése)

2.7.9. A szakszolgálat helyzete

Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, mint a Sárszentmiklósi ÁMK intézményegysége 2007. szeptember 1-jén alakult. Feladata a Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulással kötött Megállapodás alapján a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás, a logopédia, gyógytestnevelés ellátása a Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás területén elhelyezkedő településeken, közoktatási intézményekben.

Jelenleg a 3 álláshelyen 3 közalkalmazottat, megbízásos jogviszonyban 5, vállalkozói szerződéssel 4 szakembert foglalkoztat az intézmény. A fennmaradó órákat megbízási díjas, illetve vállalkozói szerződéssel foglalkoztatott szakemberek látják el.

Az intézményben foglalkoztatottak utazó tanári feladatot látnak el. Saját gépjárművüket használják munkájuk során. Sok esetben az utazás időtartama jelenti az óráközi szüneteket. Logopédiai feladatot 10 településen, gyógytestnevelést nyolc településen látott el az intézmény 2007/2008-ban.

A korai fejlesztés 3 település gyermekeit érintette. Az intézmény logopédusai átlagosan heti 70 gyermeket részesítenek logopédiai ellátásban a jogszabály szerinti heti 15-20 gyermek helyett. Így is csak a gyermekek 14%-a részesül logopédiai gondozásban a 20-25%-os országos átlagtól eltérően.

Ahhoz, hogy valamennyi rászoruló gyermek ellátása megtörténhessen, óraszámemelésre lenne szükség. Mivel az óraszámok minimalizáltak, így a gyermekek intenzív ellátása sem valósítható meg. Ez a beiskolázásban, előmenetelükben problémákat okoz. / A Kistérség nem támogatta./

A gyógytestnevelés új szolgáltatásként indult 2007-től, ezért nehézséget jelentett a szűrővizsgálatok elvégzése, a gyermekek hozzászoktatása a részvételhez.

A foglalkozások az adott intézmény tornatermében, tornaszobájában, óvodai csoportszobájában zajlanak. Néhány intézményben nehézséget jelent a tornaszoba hiánya. A feladathoz az intézmény még nem rendelkezik a szükséges eszközök mindegyikével elegendő mennyiségben. Az elmúlt évben 370 gyermeket vettek fel gyógytestnevelésre az iskolaorvos, szakorvos javaslata alapján. Ennek 39%-a óvodás.

A korai fejlesztésben részesülő gyermekeket a szakértői véleményben javasoltak szerint látja el a szakszolgálat. Lehetőség szerint csoport- és egyéni foglalkozást szerveznek, ahol a szülők is részt vesznek a terápiás órákon. Az ellátást

konduktor, gyógypedagógus és szomatopedagógus végzi. A foglalkozásoknak két óvoda és a József Attila Művelődési Központ ad helyet. Az ellátott gyermekek száma 9 fő. A szükséges eszközök többnyire biztosítva vannak.

Az SNI gyermekek ellátásának szervezése nem alapfeladata a szakszolgáltatnak, de a kistérség területén a nagyszámú igény miatt kiegészítő feladatként vállalta azt. A 2007/2008-as tanévben 10 intézmény kért segítséget valamilyen formában. Nehézséget okoz, hogy a feladatra az intézmény külön óraszámmal nem rendelkezik.

Feladatai ellátása érdekében szakmai tanácsadást nyújt szülőknek, pedagógusoknak, gyermekvédelmi szakembereknek.

2.8. Intézmények tárgyi feltételrendszere

2.8.1. Az intézmények eszközellátottsága

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet írja elő a nevelési-oktatási intézmények számára, hogy **minimálisan milyen helyiségekkel, felszerelésekkel, eszközökkel kell rendelkeznie** az intézmény típusának, a tanulók, csoportok számának figyelembe vételével. A jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően az a fenntartó, aki 2003. szeptemberéig nem tudta ezen előírásokat teljesíteni, lehetőséget kapott arra, hogy kérelmet nyújtson be az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközponthoz a fenti kötelezettség teljesítésének 5 évre történő ütemezésének engedélyezésére. Tekintettel arra, hogy intézményeink az előírt eszközökkel, helyiségekkel nem az előírásnak megfelelően rendelkeznek, az OKÉV-től 2008. augusztus 31-ig engedélyt kapott az önkormányzat a hiányzó eszközök beszerzésére. Az önkormányzat számára rendelkezésre álló összeg csak az eszközök, felszerelések beszerzését tartalmazza, a helyiségek kialakítására vonatkozó kalkulációt nem. Ennek oka az, hogy több intézményben sem tudjuk az előírásokat maradéktalanul teljesíteni, ugyanis továbbra sem lesz lehetőség tornaszoba, fejlesztő szoba és orvosi szoba kialakítására.

A végrehajtáshoz szükséges fedezetet az önkormányzat gazdasági helyzetéből adódóan nem tudja biztosítani, így a **megvalósításhoz központi, pályázati forrásokat is igénybe kell venni**.

A fentiek ellenére a nevelés és oktatás tárgyi feltételei, ha nem is teljes körűen, de elfogadható szinten rendelkezésre állnak. Az intézmények eszközbeszerzéseiket elsősorban kötött felhasználású normatíva segítségével, elsősorban a Fejér Megye Közoktatásáért Közalapítvány támogatásával és egyéb módokon (alapítványi, más pályázati, szülői hozzájárulásokkal) tudják megvalósítani.

2.8.2. Informatikai ellátottság, fejlesztés

Az Oktatási Minisztérium 2005-ben hosszú távú **Közoktatási Informatikai Fejlesztési Programot** indított, melynek célja részben a **közoktatási intézmények informatikai infrastruktúrájának megteremtése**, a meglévő eszközpark **fejlesztése**, részben az ágazati intézményi kör átlátható gazdálkodását, egyszerű ügyvitelének feltételeit megteremtő iskolai adminisztrációs és ügyviteli szoftverek bevezetése. Mindezek megvalósítását a központi költségvetés kötött felhasználású normatíva hozzárendelésével biztosítja. 2008-ban a normatíva az alábbi célokra használható fel:

- az intézményi pedagógiai programok megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések korszerűsítéséhez, informatikai fejlesztéshez,
- a 2008/09-es tanévben az intézményekben az 5. évfolyamon először megszervezésre kerülő nem szakrendszerű oktatás érdekében készített szemléltetőeszközök költségeire,
- szoftverekre és hardverekre

A központi támogatás keretében a fenti célokra az alábbi pénzeszközök állnak rendelkezésre 2008 őszétől: **3.438.000- Ft.**

A 2007/08-as statisztikai adatok szerint az oktatási-nevelési intézményekben 118 számítógép, 210 jogtisza szoftver, 48 nyomtató volt.

Reméljük, ezek száma még bővülni fog a pályázatokon elnyert összegek segítségével.

2005-ben bérleti szerződést kötöttünk az IBM-mel hardver eszközök tartós bérletére, melynek keretében mindhárom iskolába számítógépeket és monitorokat helyezett ki a cég.

A tartós bérlet 2008-ban lejárt, azt újabb egy évre meghosszabbítottuk.

2.8.3. Intézmények állagmegóvása, felújítása

Komoly feladat a közoktatási intézmények állagmegóvása és felújítása, mely nagy terhet ró a fenntartó önkormányzatra. Az intézményhálózat és egyben a fenntartó igénye egy előrelátható, több évre szóló felújítási terv. E mellett minden évben adódhat olyan felújítási munka, melynek megvalósítása elengedhetetlen, azonnali beavatkozás igényel.

Az Önkormányzat 2008-ban részt vett a KDOP pályázatán, melyben a Mészöly Géza Általános Iskola felújítására szeretett volna pénzt nyerni, sajnos a pályázaton nem nyert, de panasszal élt, s az ügy még folyamatban van.

Az iskolák és óvodák felújítása csak pályázati pénzek segítségével valósulhat meg, tehát folyamatosan ki kell a jövőben is használni a lehetőségeket.

Az állagmegóvás nyaranta és szükség szerint tanév közben is folyamatosan zajlik.

3. Humán erőforrás, pedagóguspolitika

3.1. 2006. szeptemberétől új foglalkoztatási szabályok a közoktatásban

A közoktatási törvény 2006. évi módosítása több olyan, a pedagógusok foglalkoztatását, az eddigiektől eltérő, nagyobb munkaerőterhelést érintő intézkedést vezetett be részben már 2006. szeptemberétől, mely racionálisabb munkaerő-gazdálkodást vont maga után nemcsak intézményeken belül, hanem akár az intézmények közötti együttműködésben is.

3.2. Kötelező óraszámemelés

A Ktv. módosítása érintette a beosztott pedagógusok kötelező óraszámát. **A pedagógus - és szakvizsgázott pedagógus munkakörökben újonnan megállapított kötelező óraszámot a 2007/2008. tanévtől alkalmazzák** az intézmények. Az egyes munkakörök heti órászáma 1-2 órával emelkedett. Az új

óraszámok belépése jelentős túlóraszám, illetve álláshely csökkenést vont maga után.

3.3. Tanítási időkeret

A Ktv. új munkaszervezési módszert vezetett be, és **elvárásként határozza meg a munkáltatóval szemben azt, hogy az irányítása alá tartozó pedagógusok teljesíteni tudják a heti kötelező óraszámuk egy tanítási évre jutó keretét.**

A tanítási időkeret új fogalom. Jelentősége, fontossága abban van, hogy a rendes munkaidőn belül végzett tanításért óradíj csak a tanítási időkereten felül teljesített többlettanításért jár.

Mivel a Munka Törvénykönyve (továbbiakban: Mt.) szerint a munkaidő legfeljebb kéthavi keretben határozható meg, a tanítási időkeret is két hónapra szól.

A kéthavi tanítási időkeret megállapításának kötelezettsége az intézmények és a fenntartó számára kedvező és kedvezőtlen változásokat egyaránt hozott az iskolai bérkeret hatékonyabb felhasználásának, valamint a munkaerővel való gazdálkodás reálisabb tervezésének szempontjából.

Kedvező változások:

- a tanítási időkeret kialakítása, valamint az ennek megfelelő munkarend megszervezése a korábbiaknál lényegesen szigorúbb munkaidő-nyilvántartást igényel, melynek természetes velejárója lehet a munkafegyelem, a távolléti és helyettesítési rend átláthatóságának jelentős javulása;

- a tanítási időkeret alkalmazásával számottevő túlóradíj takarítható meg.

Kedvezőtlen változások:

- a belső adminisztráció jelentősen növekszik, elsősorban az elszámolást végzők -(általában igazgatóhelyettesek) tekintetében;

3.4. A pedagógusok jobb megbecsülését megalapozó rendszer

Az „Új Tudás Műveltség Mindenkinek” Cselekvési Tervhez egyelőre még egyeztetés alatt álló Tervezet kapcsolódik, amely a közalkalmazottak jogállásáról szóló 138/1992. (X.8.) Kormányrendelet módosításának tervezete, melynek bevezetése 2009 szeptemberétől várható.

2009-től pályázat útján kiegészítő illetményben részesülnek az Integrációs és Képesség -kibontakoztató Támogatás rendszerébe bekerült közoktatási intézményekben a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók nevelését-oktatását végző pedagógusok. Az összes garantált illetmény 10-100%-áig terjedhet a juttatás, amelyről az intézmény vezetője dönt.

A pályakezdő pedagógusoknak kiegészítő illetmény jár, melynek összege az egyetemet végzetteknél havi 32.000 Ft, főiskolát végzetteknél havi 20.000 Ft. A kiegészítő illetmény 21 éven keresztül illeti meg a pedagógusokat, amely 3 évenként fokozatosan csökkentve közelít a középosztály garantált illetményéhez. Kiegészítő illetményt kapnak a közoktatási intézmények vezetői havi 20 – 40.000 Ft összegben. A kiegészítő illetményt az intézmény nagyságától függően, differenciáltan – a mindenkor közalkalmazotti pótlékalap százalékában – határozza meg a jogszabály.

Kedvező változások:

- a pedagógus-hivatás vonzóvá tétele a legtehetségesebb és legalkalmasabb fiatalok számára

- a legnehezebb pedagógiai munkát végzők fokozottabb, jobb megbecsülése
- az intézményvezetők munkájának elismerése

Kedvezőtlen változások:

- a több éve dolgozó, nem pályakezdő pedagógusok és a pályakezdők közötti bérfeszültség kialakulása

3.5. Szakrendszerű és nem szakrendszerű oktatás

Szakrendszerű az oktatás, ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja. Nem szakrendszerű az oktatás, ha a tanulók részére a tantárgyakat, illetve a tantárgyak nagyobb körét tanítói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja.

A törvény korábbi rendelkezései szerint eddig is lehetőség volt az általános iskolák ötödik és hatodik évfolyamán a nem szakrendszerű oktatás megszervezésére. Azonban eddig a foglalkozások 25-40%-ában történhetett a nem szakrendszerű oktatás, az új rendelkezések szerint 25-50 százalékra emelkedett ez az időkeret. E szerint első ízben a 2008/2009. tanévben lehet megszervezni az oktatást. Ehhez az általános iskoláknak a helyi tantervüket 2007. szeptember 30-ig szükség szerint át kellett dolgozni és megküldeni jóváhagyás céljából a fenntartónak. Ez meg is történt.

Kedvező hatása:

- Az általános iskola alapozó szakasza ezáltal kitolódik, az alapkészségek megszilárdítására több idő jut.

Kedvezőtlen hatása:

- A kötelező óraszámemelést is figyelembe véve ennek bevezetésével feszültségeket okozhatnak a tantestületekben a munkaerő-gazdálkodás, a tanítók és a szaktanárok kötelező óráinak teljesíthetősége szempontjából.

3.6. Kötelező és ajánlott foglalkoztatás az intézményekben

A közoktatásról szóló törvény meghatározza az intézményekben foglalkoztatott **vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszámát** a tanulók létszámához, a csoportok és osztályok számához igazodóan.

A **kötelező munkakörök** közül valamennyi intézményben biztosított a személyi feltétel.

A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak ajánlott munkakörei közül az alábbiakkal rendelkeznek az intézmények:

- igazgatóhelyettesi: 3 fő;
- gyermekvédelmi felelős: 3 fő (mind fél álláshelyen foglalkoztatott);
- szabadidő-szervező: 2 fő .
- intézmény-egységvezető: 5 fő

A szabadidő szervező és az intézmény-egységvezető kivételével ezek a munkakörök a törvénymódosítást megelőzően kötelező jellegűek voltak, azonban

ajánlott foglalkoztatássá válásuk ellenére az önkormányzat nem rendelkezik ezek elvonásáról.

A rendszergazda nem kötelező munkakör az általános iskolákban, de az informatikai eszközök nagy száma miatt legalább egy fő foglalkoztatására nagy szükség lenne.

4. Minőség az oktatásban, minőségirányítási rendszer

4.1. Önkormányzati minőségirányítási program

A közoktatási törvény előírása szerint a helyi önkormányzati intézményfenntartó készíti el az önkormányzati közoktatási intézményrendszer működésének minőségirányítási programját (a továbbiakban: önkormányzati minőségirányítási program v. ÖMIP). Az önkormányzati minőségirányítási program az önkormányzati **közoktatási rendszer egészére határozza meg a fenntartó elvárásait** az egyes intézményeknek a fenntartói elvárásokkal kapcsolatos feladatait, a közoktatás rendszerének és a közoktatást érintő más ágazatok - gyermek- és ifjúságvédelem, szociálpolitika, munkaerő-gazdálkodás, közművelődés, egészségügy - kapcsolatait, a fenntartói irányítás keretében tervezett szakmai, törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét. Az intézményi minőségirányítási programnak összhangban kell állnia az önkormányzati minőségirányítási programmal.

Sárbogárd Város Önkormányzata 2004 elején elkészítette **önkormányzati minőségirányítási programját** (továbbiakban: ÖMIP / , melyben meghatározta a helyi közoktatás-szolgáltatásokkal kapcsolatos elvárásait. Az elvárásokat a közoktatás-szolgáltatás jövőképében és a középtávú minőségcélok kitűzésével fogalmazta meg.

4.2. Fenntartói ellenőrzés, értékelés

Az önkormányzati minőségirányítási program szerves része a **fenntartói ellenőrzési, értékelési rendszer**, amelynek céljai, területei, négy éves ellenőrzési, mérési, értékelési programja megfelelő módon kontrollálja a minőségirányítási programban meghatározott célok és feladatok teljesítését, végső soron a helyi közoktatási feladatellátás minőségét.

Az ÖMIP-ben meghatározottak szerint az ellenőrzési, értékelési rendszer működtetése négy éves ciklusra elkészített ellenőrzési, értékelési program szerint történik. Az **intézményellenőrzés és értékelés területeit** öt nagy csoportba sorolja:

- gazdálkodás;
- tanügyigazgatás;
- vezetés;
- humán erőforrások hasznosítása;
- szakmai tevékenység.

A szakmai és vezetési tevékenység ellenőrzése, értékelése a Ktv. előírásai szerint csak külső szakértő bevonásával lehetséges.

A gazdálkodás, tanügyigazgatás, humán erőforrás terület vizsgálata az ÖMIP eljárásrendje szerint a jegyzőre, a Gazdasági Osztály munkatársaira és az oktatási referensre hárul.

Az önkormányzat által megrendelt **szakmai értékelésre** 2004-ben került sor, melynek eredménye a 113/2004. (IV.7.) Kth. számú határozatban olvasható.

A törvényi előírásoknak megfelelően az **Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont** szervezésében kerül sor évente a tanév rendjében meghatározottak szerint az **alapkészségek (olvasás-szövegértés, matematikai eszköztudás) meglétének felmérésére, értékelésére** a 4., 6., 8. és 10. évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően.

Az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola adatai a következők

A 2006/07. évi országos kompetenciamérés 8. évfolyam

Szövegértés

Csoport	1.szint alatti	1.szint	2. szint	3 szint	4. szint
Városok	7,1	21,8	33,9	27,6	9,6
Iskolai	9,5	22,2	36,6	22,2	9,5

Matematika

Csoport	1.szint alatti	1.szint	2. szint	3 szint	4. szint
Városok	17,2	27,4	30,3	19	6,1
Iskolai	31,8	31,8	22,1	9,5	4,8

A 2006/07. évi országos kompetenciamérés 6. évfolyam

Szövegértés

Csoport	1.szint alatti	1.szint	2. szint	3 szint	4. szint
Országos	4	15	29	33	19
Városok	4	15	31	33	16
Iskolai	0	18	31	43	8

Matematika

Csoport	1. szint alatti	1.szint	2. szint	3.szint	4.szint
Országos	16	29	33	18	4
Városok	16	30	34	16	4
Iskolai	20	47	27	6	0

Az országos kompetenciamérés 4. évfolyamos eredményeinek összehasonlító táblázata

feladattípusok	2006.évi		2007.évi	2008.évi
	Országos %	Iskolai %	Iskolai %	Iskolai %
Képes olvasás	78	80	83	87
Szinonima			71	84
Szójelentés	39	33	65	72
Számírás	91	92	94	74

Mértékváltás	52	51	52	50
Összeadás	96	97	97	96
Kivonás	90	88	90	88
Szorzás	95	96	96	94
Osztás	91	92	91	88
Rendszerezés	35	36	37	50
Kombinálás	29	25	48	61

A Mészöly Géza Általános Iskola adatai a következők:

	2004		2005		2006		2007	
	Iskolai	Országos	Iskolai	Országos	Iskolai	Országos	Iskolai	Országos
Szövegértés								
6. évfolyam	480	500	453	509	468	512	62,5%	
8. évfolyam	-	-	437	500	495	497	481	497
Matematika								
6. évfolyam	465	500	457	505	484	493	44,5%	
8. évfolyam	-	-	437	500	487	494	481	491

A 2007. évi kompetenciamérés eredménye a 4. évfolyamban:

Matematika

Magyar

Elemi számolás: 90,5%
 Elemi gondolkodás: 52,6%
 80,3%
 Átlag: 81,6%
 alatt/: 245

Elemi olvasás: 83,2%
 Szinonima olvasás:
 Betűszám átlag/ 5 perc

2006-ban készült az OKM részéről Fenntartói jelentés az országos kompetenciamérésről.

Ezen adatok az alábbiak:

Matematika

Országos átlag	Városi átlag	Iskolai átlag	Iskolák neve
494	490	433	Mészöly Géza Ált. Isk.
		459	ÁMK Sárszentmiklósi Ált. Isk.
		480	Szent István Ált. Isk.

Szövegeértés

Országos átlag	Városi átlag	Iskolai átlag	Iskolák neve
497	494	427	Mészöly Géza Ált. Isk.
		469	ÁMK Sárszentmiklósi Ált. Isk.
		493	Szent István Ált. Isk.

4.3. Intézményi minőségirányítási program

Az intézményi minőségirányítási program határozza meg az intézmény működésének hosszú távra szóló elveit és a megvalósítását szolgáló elképzeléseket. Az intézményi minőségirányítási programban meg kell határozni az intézmény működésének folyamatát, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési feladatok végrehajtását. A közoktatási törvény 2006. évi módosítása előírja, hogy az intézményi minőségirányítási programnak tartalmaznia kell az intézményben **vezetői feladatokat ellátók, továbbá a pedagógus munkakörben foglalkoztatottak teljesítményértékelésének** szempontjait és az értékelés rendjét. A minőségirányítási programban rögzíteni kell a **teljes körű intézményi önértékelés periódusát, módszereit** és a fenntartói minőségirányítási rendszerrel való kapcsolatát. A minőségirányítási program végrehajtása során figyelembe kell venni az országos mérés és értékelés eredményeit. A nevelőtestület a szülői szervezet (közösség) véleményének kikérésével évente értékeli az intézményi minőségirányítási program végrehajtását, az országos mérés, értékelés eredményeit, figyelembe véve a tanulók egyéni fejlődését és az egyes osztályok teljesítményét. Az értékelés alapján meg kell határozni azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a közoktatási intézmény szakmai célkitűzései és az intézmény működése folyamatosan közeledjenek egymáshoz. A nevelőtestület és a szülői szervezet (közösség) értékelését és a javasolt intézkedéseket meg kell küldeni a fenntartónak. A javasolt intézkedések a fenntartó jóváhagyásával válnak érvényessé.

A fentiekre vonatkozó értékelést első ízben a 2008/2009. évben kell elvégeznie a közoktatási intézményeknek. Az intézmények 2007. március 31-ig küldték meg a fenntartónak ezen elemekkel kibővített minőségirányítási programjukat, jóváhagyás céljából.

5 A város oktatáspolitikájának stratégiája

Sárbogárd továbbra is kiemelt szerepet kíván betölteni a térség közoktatási feladatainak ellátásában.

Ebből adódóan **átfogó stratégiai cél** e pozíciójának megtartása és további erősítése, ennek részeként a mostani iskolaszervezet működtetése az óvodától az általános iskoláig, és együttműködés a városban működő középfokú intézménnyel.

A város intézményfenntartói köteleességéből adódó, társadalmi igényeket figyelembe vevő intézmények működése jogszerűségének biztosítása. A nevelési és oktatási intézmények pedagógiai program szerinti munkájának támogatása és rendszeres szakmai, valamint törvényességi ellenőrzése.

A humánerőforrás-fejlesztésre fordítható források növelése, különös tekintettel a munkaerő-állomány foglalkoztathatóságának sikerességére és a társadalmi esélykülönbségek csökkentésére.

Az oktatásban dolgozók továbbképzésének támogatása

Az informatikai és kommunikációs technológiák használatára való alkalmasság fokozása

A szociális kompetenciák fejlesztéséhez szükséges intézményi intézkedések ösztönzése, és ellenőrzése

Az oktatási, képzési rendszerek korszerűsítése a minőség, a hozzáférés, a hatékonyság hármas követelményéhez szükséges fejlesztés tartalmi, szervezeti és infrastrukturális területen egyaránt.

Minőség javítását és a költséghatékonyságot egyidejűleg ösztönző szervezeti megoldások bevezetése és elterjesztése. A város a közoktatás szereplőinek és az intézmény felhasználók elvárásainak megfelelése érdekében működő városi közoktatási rendszer egészét átfogó minőségfejlesztési rendszer biztosítása, Az intézményi szintű minőségirányítási rendszer támogatása, Városi szintű szakmai munkaközösségek létrehozása.

A szerepvállalás fokozása az esélyteremtésben, a társadalmi és területi különbségek mérséklésében, a társadalmi kirekesztés, kirekesztődés elleni aktív küzdelemben, a szociális, etnikai vagy egyéb okokból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásában, életesélyeinek javításában.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, mindenekelőtt a fogyatékosággal élők integrált oktatásának, és nevelésének támogatása. A feltételek biztosítása a felzárkóztatás elősegítésére, az iskoláskor előtti készségfejlesztéshez, az óvodai nevelés kiterjesztéséhez, az iskolai lemorzsolódás csökkentéséhez.

A módszertani megújulás segítése, korszerű oktatási eszközrendszer biztosítása.

A kompetencia alapú oktatás támogatása, fejlesztése /a kompetencia alapú oktatás bevezetésében részt vevő intézményeink bevonásával/, az epochális rendszer, a projektalapú oktatás támogatása.

Eszközpályázatokhoz önrész biztosítása

A továbbképzési források célhoz rendelése

6. Fejlesztési irányok

6.1 .Kiemelt fejlesztési irányok

Sárbogárd oktatási intézményhálózatának fenntartását és működtetését alapvetően a mindenkor **rendelkezésre álló erőforrások, pénzeszközök** határozzák meg. A 2007. szeptember 1-től érvényes egységes - több oktatásszervezési paraméter alapulvételével képzett - teljesítménymutató alapján

elvárt óvodai és iskolai csoportok átlaglétszámának való megfelelés és nyomon követés kiemelt feladat.

Sárbogárd Város Önkormányzata közoktatási intézményhálózatának további fejlesztésében, a közoktatási szolgáltatások minőségi javításában meghatározó jelentőségű kérdés, hogy az intézmények képesek-e jobban összehangolni fejlesztési elképzeléseiket. **A konszenzuson alapuló, összehangolt tervezés és feladatellátás** nagy belső tartalékokat jelenthet a meglévő feltételekkel való optimálisabb gazdálkodás, valamint az intézmények szakszerűbb és ésszerűbb, gazdaságosabb működtetése tekintetében.

A **költséghatékony gazdálkodás** érdekében a meglévő kapacitások ésszerű kihasználására kell törekedni minden intézményben.

Önkormányzatunk a többcélú kistérségi társulásban vállalt szerepéből fakadóan nyitott a **kistérségi** települések által igényelt oktatási **feladatellátási együttműködésre**.

A lezajlott és várható társadalmi változásokra tekintettel megkülönböztetett figyelmet fordít a **gyermek- és ifjúságvédelmi** feladatok megoldására.

A városi oktatásirányítás tiszteletben tartja a nevelési-oktatási **intézmények szakmai autonómiáját**, de fenntartói jogából és kötelességéből eredően érvényt szerez a hatékony működtetés szempontjainak. Támogatja azokat a programokat, amelyek a fejlesztési tervben elfogadott célokat és feladatokat szolgálják.

6.2. Kiemelt fejlesztési területek

Az óvodai, iskolai felvételek során figyelembe kell venni a **csoportok kialakításakor** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX.tv. közoktatási tv. 3.sz. mellélet II. rész .3. pont alapján 2 vagy 3 főnek számító gyermeket, tanulót.

A közoktatási törvényben **ajánlott munkakörök** közül továbbra is indokolt az intézmények **szakszerű működése érdekében** az alábbi státuszok megtartása:

- igazgatóhelyettesek
- gyermekvédelmi felelősök
- intézmény-egységvezetők

Az informatikai eszközök egyre magasabb száma indokoltá teszi egy rendszergazda státusz kialakítását a város közoktatási intézményeiben közösen.

7. Az intézkedési terv feladatrendszere (2009-2014)

7/1.

Felül kell vizsgálni a tanköteles tanulók felvételét biztosító általános iskolák körzethatárait. Ennek során fokozottan vizsgálni kell a felvételi körzetben élő halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát, valamint az iskolai csoportok /osztályok átlaglétszáma biztosításának lehetőségét.

Felelős: Jegyző

Oktatási szakreferens

Határidő: 2008 december

7/2.

Meg kell teremteni a mindenkori költségvetési lehetőségek függvényében az általános iskolák számítógép parkjának működtetéséhez legalább 0,5 állású rendszergazda alkalmazásának feltételeit.

Határidő: folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

7/3.

Évente felül kell vizsgálni az intézmények jogszabályban előírt eszköz-, felszerelés jegyzékét. Az intézmények minden pályázati lehetőséget használjanak ki a hiányzó eszközök beszerzésére, az EU-s szabványnak megfelelő játékok cseréjére.

Határidő: folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

7/4.

Sárbogárd Város által fenntartott nevelési-oktatási intézményhálózatban folyó szakmai munka színvonalának növelését szolgáló, hálózatszerű és kooperációs szemléletű kultúra kialakítása érdekében létre kell hozni a városi szintű szakmai munkaközösségek rendszerét.

Határidő: értelem szerint

Felelős: intézményvezetők

7/5.

Meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogyan lehetne minél takarékosabban indítani iskolaotthonos oktatást az ÁMK Sárszentmiklósi Általános Iskola 4. osztályában.

Határidő: 2009 február

Felelős: Jegyző

Oktatási szakreferens, Gazdasági Osztály
intézményvezetők

7/6.

Pályázat útján meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogyan lehet legtakarékosabban tornaszobát kialakítani a Zengő Óvodában.

Határidő: 2010 június

Felelős: Jegyző

Műszaki Osztály

7/7.

Ki kell dolgozni városi szinten a közoktatási adminisztrációs és információs rendszer egységesítését.

Határidő: folyamatos

Felelős: intézményvezetők

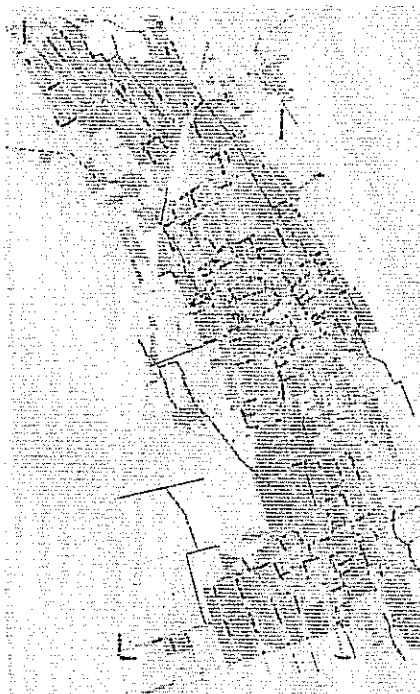
7/8.

Szükséges az iskolán kívüli civil közösségek támogatása, a Roma Kisebbségi Önkormányzattal való együttműködés segítése

Határidő: folyamatos

Felelős: intézményvezetők

8. Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés

8.1. Sárbogárd és a sárbogárdi kistérség

Sárbogárd település a Közép-Dunántúli Régióban, Fejér megye déli részén, a Sárbogárdi kistérségben helyezkedik el. A megye kisvárosai között a legnagyobb kiterjedésű település, 18.934 ha területtel. Sárbogárd több, egymástól kisebb-nagyobb távolságra fekvő település egyesülésével jött létre a 19. sz.-ban. Az egyik legtagoltabb település, hiszen az urbanizációban, a nagy közigazgatási terület kialakításában jelentős szerepet játszottak a különböző területszervezési eljárások. A város centrális szerepe, a korábbi területi igazgatási felosztástól a mai napig fennáll, kistérségi központ, a területfejlesztés legkisebb területi egysége. A település megközelíthető közúton Székesfehérvártól délre a 63-as úton, de

elérhető a 6-os útról is Dunaföldvárig, onnan tovább a 61-esen Cecéig, majd északi irányban a 63-ason.

Sárbogárd fontos vasúti csomópont. A Budapest–Dombóvár–Pécs fő vasútvonalhoz Székesfehérvár felé, illetve Rétság felé Szekszárd–Bátaszék–Baja irányába van fővonalis leágazás a településen. Rétság felé egy másik vasútvonal Dunaújvárossal és Pusztaszabolccsal köti össze. Sárbogárdot Budapesttel, Péccsel, Kaposvárral, Zágrábbal köti össze InterCity, Bajával és Szekszárddal InterPici járat, gyorsvonatok a Dél-Dunántúl fontosabb városaiba és Budapestre szállítják az utasokat. Néhány elővárosi és helyközi személyvonat is közlekedik az előbbi négy vasútvonalon.

Sárbogárd Város lakónépessége a 2006. évi adatok alapján 13.127 fő, az állandó népesség 13.390 fő, ezzel a település kisvárosként jellemezhető, ahol a korosztályok szerinti megoszlás megfelel a jelenleg hazánkra jellemző demográfiai tendenciának. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés szempontjából relevanciával bíró csoport, a 0-18 éves lakosság a teljes állandó népesség 22,46%-át teszi ki, korcsoportok szerinti megoszlásukat az 1. sz. táblázat ábrázolja (a 2007. évi adatok jelen Helyzetelemzés megírásakor még nem állnak rendelkezésre). Az állandó népességszám változása az elmúlt 16 évben mindösszesen a jelenlegi lakosságszám 2%-ára tehető, így stagnáló lakosságú településről beszélhetünk.

Lakónépesség száma (fő)	13 127
Állandó népesség száma (fő)	13 390
Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	402
Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	388
Állandó népességből a 6-14 évesek száma (fő)	1 405
Állandó népességből a 15-18 évesek száma (fő)	813
Állandó népességszám változása 1990-2006 (- / +) (fő)	+275

1. Táblázat: Főbb demográfiai adatok Sárbogárd Városra vonatkoztatva

A település lakosságának összetételére összességében nem jellemző a nagyobb mértékű migráció, be- és elvándorlás, Sárbogárd Város Önkormányzatának adatai alapján Sárbogárd elsősorban a környező kisebb települések (Alap, Alsószentiván, Cece, Sáregres, Igar, Mezőszilas, Nagylók) lakosai számára jelent vonzó alternatívát, míg a településről elsősorban a közeli városokba (pl. Dunaújváros), Székesfehérvárra és Budapestre költöznek el a település korábbi lakosai. A 2. sz. táblázat tartalmazza a népességvándorlás összefoglaló adatait:

Bevándorlás		Elvándorlás	
Közeli településekről	3	Közeli településekre	1
Közeli városból	1	Közeli városba	3
Távolabbi	1	Távolabbi	1
Távolabbi városokból	1	Távolabbi városokba	1
Megyeszékhelyről	1	Megyeszékhelyre	3
Budapestről	1	Budapestre	2
Külföldről	1	Külföldre	1

2. sz. táblázat: Főbb népességvándorlási adatok Sárbogárd Városra vonatkoztatva

(1 - Egyáltalán nem jellemző, 5 – Nagyon nagy mértékben jellemző)

A sárbogárdi kistérség halmozottan hátrányos helyzetű, a munkanélküliségi ráta 2005 januárban 19% feletti volt. Az egy főre jutó befektetett külföldi tőke aránya csupán töredéke a megyei és régiós trendnek, csupán elenyésző mértékű befektetett külföldi tőkéről beszélhetünk a kistérség esetében. A közműellátás változását tekintve megállapíthatjuk, hogy a csatornahálózatba illetve ivóvízhálózatba bekötött lakások aránya nagymértékben elmarad az országos, megyei, régiós arányoktól, nem éri el a 40 %-ot.

Jellemző a kistérségre, hogy az egy főre jutó elvégzett iskolai osztályok száma a kistérségben a legalacsonyabb. Az őstermelők aránya több mint háromszorosa a megyei átlagnak. Az ezer főre jutó elvégzett iskolai osztályok száma ebben a kistérségben a legalacsonyabb. Valamennyi településen a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, nem található 500 főnél nagyobb foglalkoztató. A közlekedés, közúti és vasúti elérhetőség kielégítő, főként az infrastruktúra hiánya

okoz problémát, csatornázottság elmaradott az egyes külső városrészekben.

	Összesen
Munkanélküliek száma a településen	759
Ebből tartósan munkanélküli	436
Hány háztartás kap rendszeres	346
Hányan kapnak rendszeres szociális	461

A KSH 2007-es adatai alapján

Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi	181	
ebből	Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan	50
	Azon gyermekek száma, akinek szülei nem nyilatkoztak	131

3. sz. táblázat: Szociális és foglalkoztatási adatok

A foglalkoztatási adatokat tekintve a városra vonatkoztatott munkanélküliségi ráta 5,55%, a tartósan munkanélküliek aránya 2,03% (a munkanélkülieken belül 36,55%). A munkanélküliség kiemelt és kezelendő területet jelent a város önkormányzata számára, amelyben az szakmailag illetékes szervek (pl. a Családsegítő Szolgálat, a területileg illetékes Munkaügyi Központ, valamint az önkormányzat) közösen törekszenek a probléma orvoslására. A helyi munkahelyek hiányában, a foglalkoztatott lakosok nagy része ingázik.

Emellett magas a helyi vállalkozások, gazdasági társaságok foglalkoztatásban betöltött szerepe is, bár a város és a kistérség a megye egyik legvállalkozáshiányosabb övezetének számít, a megyei átlagtól nagyságrendekkel lemarad az ezer főre jutó vállalkozások száma, de az országos átlagot sem közelíti meg az érték. Elmondható, hogy a vállalkozások 23%-a mezőgazdasághoz kötődő, 83%-a egyéni vállalkozó. A város lakosságának nagy része a mezőgazdaságból él. A környező kiváló minőségű földeken gabona-, kukorica-, cukorrépa- és napraforgó-termesztés folyik, de jellemző a sertéstenyésztés is. A mezőgazdasági terményekre kiterjedt feldolgozóipar épül.

A városi művelődési házban (József Attila Művelődési Ház) tanfolyamok (jóga, KRESZ, angol, néptánc, modern tánc stb.), klubok (nyugdíjas, természetjáró, életmód) amatőr művészeti közösségek (Városi Vegyeskar, Városi Fúvószenekar, Petőfi Irodalmi Színpad) működnek. A könyvtári ellátást a Madarász József Városi Könyvtár biztosítja. Gyakran rendeznek kiállításokat, irodalmi előadásokat, találkozokat. A város több település összevonásával jött

létre, ezért máig megőrizte több központúságát. Ebből adódóan a két legnagyobb hozzácsatolt településrészen (Sárszentmiklós és Töbörzsök) külön klubkönyvtárak szolgálják a közművelődést.

Sárbogárd fejlett közigazgatási intézményhálózattal rendelkezik. Megtalálhatóak itt a megyei dekoncentrált szervek kirendeltségei: az ÁNTSZ Városi Intézete, a Munkaügyi Központ kirendeltsége, a Körzeti Földhivatal. Más szervek helyben heti rendszerességgel ügyfélfogadást tartanak, így például az APEH, és az Egészségbiztosítási Pénztár Sárbogárdon működik Városi Rendőrkapitányság, amelynek munkáját a Városi Ügyészség felügyeli, irányítja. A kilencvenes évektől ismét funkcionál a Városi Bíróság. Az egészségügyi ellátást az alapellátáson túl a Fejér Megyei Szent György Kórház által működtetett szakorvosi Rendelőintézet is erősíti, továbbá mentőállomás is található a városban. A városban 2005 elejére, a csatolt településrészek kivételével, teljes körűen kiépítették a kommunális és ipari infrastruktúra hálózatát.

Rendszeres szociális segílyt a teljes lakónépesség 2,31 %-ának utal ki az Önkormányzat, 181 gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, így ők hátrányos helyzetűnek (HH) minősülnek a 2007. évi LXXXVII. tv. a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. módosításáról alapján. Ezen gyermekek közül 50 esetben nyilatkoztak a szülők arról, hogy nyolc általános iskolai vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek, így 50 esetben minősíthetjük ezeket a gyermekeket halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermeknek a 2007. évi LXXXVII. tv. a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. módosításáról alapján. A HHH gyermekek alacsony (27,62%-os) felmérési aránya ugyanakkor arra enged következtetni, hogy jelenleg nincsen megfelelően kiépítve a HHH gyermekek felmérésének rendszere, így számos esetben nem derülhet fény a HHH gyermekek valós helyzetére, szükségleteikre, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférésükre. Az alacsony felmérési arány ugyanakkor azt is jelenti, hogy a helyzetelemzés és annak főbb megállapításai csak részben állják meg a helyüket, kiindulási alapnak alkalmasak. A minél pontosabb helyzetelemzés elkészítése érdekében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításakor, valamint a HHH besorolás elnyeréséhez szükséges nyilatkozatok kitöltésekor és begyűjtésekor megvalósítandó egy hatékonyabb információs rendszer kiépítése, amelynek eredményeképpen aktualizálandó a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés, valamint ehhez kapcsolódóan a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv is.

A városban nem találhatóak külterületen élő, vagy etnikailag szegregált telepszerű lakókörnyezetben élő lakosok, így az ő helyzetük, valamint a HH és HHH gyermekek lehetőségeinek vizsgálata jelen Helyzetelemzés keretén belül nem szükséges.

8.2. A településen elérhető közszolgáltatások vizsgálata

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés jelen egységének célja, hogy átfogó képet adjon arról, milyen mértékben biztosítottak, elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. Ide tartoznak a közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, a

gyermekjóléti alapellátások és a gyermekjóléti szakellátások. A feladatellátás fenntartói hátterét az alábbi táblázat mutatja be összefoglalóan

Közszolgáltatások	A feladatellátás fenntartói háttere				
	Önkormányzat saját fenntartású intézménye vagy gazdasági társasága	Intézmény-fenntartó társulás	Többcélú Társulás	Megyei önkormányzat	Egyéb
Óvodai nevelés		x			
Általános iskolai oktatás		x			
Alapfokú művészetoktatás					x
Gyógypedagógiai tanácsadás Korai fejlesztés és gondozás			x		
Fejlesztő felkészítés			x		
Nevelési tanácsadás				x	
Logopédiai ellátás			x		
Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás				x	
Gyógytestnevelés			x		
Gyermekjóléti szolgáltatás	x				
Bölcsőde	x				
Családi napközi					
Iskolai napközi	x				
Házi gyermekfelügyelet					x
Családok átmeneti otthona					

4. sz. táblázat: A közszolgáltatások fenntartói háttere

8.2.1. Közoktatási intézményi feladatok

A közoktatási intézményi feladatok ellátása közé tartozik az óvodai nevelés, az általános iskolai oktatás (alsó és felső tagozatban), valamint az alapfokú művészetoktatás. Mindegyik közszolgáltatás elérhető helyben, az egyes feladatok megosztását az alábbi pontok tartalmazzák, míg az egyes intézményekre helyzetelemzését az intézményekre vonatkozó fejezetegységek tartalmazzák részletesen.

8.2.1.1. Óvodai nevelés

Sárbogárd város óvodai nevelési feladatait a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretén belül a Zengő Óvoda két telephelyen, míg a sárszentmiklósi Általános Művelődési Központ esetében a Kippkopp Óvoda, a Kölyökvár Óvoda valamint Sárbogárdon kívül, de egy többcélú kistérségi társulás keretén belül a Nagylóki Óvoda látja el. Ezen intézmények esetében a fenntartó részben (a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat esetében) az önkormányzat, részben intézményfenntartó társulás.

Az óvodai nevelésre vonatkozó adatokat minden sárbogárdi intézmény

vonatkozásában az 5. sz. táblázat tartalmazza:

Óvodai intézmények száma	2
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	4
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	540
Óvodába beíratott gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	439
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	69
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	31
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	0
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma (integráltan neveltek nélkül)	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	17

5. sz. táblázat: Az óvodai nevelés összefoglaló adatai a települési adattábla alapján

A Sárbogárdon elérhető óvodai nevelésre vonatkozó adatokból kiderül, hogy a település óvodai férőhelyeinek mintegy háromnegyed része telített, ugyanakkor a városon belüli eloszlás egyenlőtlen, hiszen míg pl. a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Zengő Óvodájában még van szabad férőhely, addig pl. a töbörzsöki óvoda jelenleg teljes kapacitáskihasználtság mellett működik. Jelenleg nincs olyan 3. életévét betöltő gyermek, amely ne részesülne óvodai nevelésben, ez szintén a több mint 75%-os kapacitáskihasználtságnak tudható be, de emellett minden óvodai intézményvezető arról számolt be, hogy a szülők, amint lehetőség nyílik rá,

azonnal óvodába íratják a gyermekeket. A közeljövőben óvodás kort elérő gyermekek esetében a töbörzsöki óvoda részben biztosítani tudja óvodai ellátásukat, emellett a város további óvodai intézményében rendelkezésre állnak még szabad férőhelyek, valamint az önkormányzat megtéríti a hely tömegközlekedési bérletek költségét. (ld.3.2. pont).

Az óvodába be nem íratott HHH gyermekek létszáma szintén nulla, amely adatot azonban fenntartással kell kezelnünk, hiszen a HHH gyermekek beazonosításához szükséges, az önkormányzathoz beérkezett nyilatkozatok száma rendkívül alacsony. Gyógypedagógiai nevelésben részesülő gyermeket találhatunk az óvodákban, de mindegyikük integrált nevelésben részesül.

A sárbogárdi kistérségben alapvetően nem jellemző az óvodás korú gyermekek bejárása, erre Sárbogárdon nincsen szükség, hiszen a város egésze le van fedve megfelelő számú óvodai férőhellyel. Az intézmények esetében egy gyermeket találhatunk, akit minden reggel szülei hoznak be az óvodába személygépkocsival. A városban osztott óvodai csoportokban történik az óvodai ellátás. Az óvodai alkalmazottak száma a közoktatási törvény előírásainak megfelelő. Az óvodaépületek egy része felújításra szorul, elsősorban a nyílászárókat, a mosdókat, étkezési helyeket és burkolatokat szükséges cserélni. Az óvodák összességükben megfelelő taneszköz-ellátottsággal rendelkeznek, hiányosságok elsősorban a mozgásfejlesztéshez, a kiemelt nevelési területekhez tartozó eszközök esetében tapasztalhatóak. Mindegyik intézmény elfogadott minőségirányítási programmal működik, ez azt jelenti, hogy feladatellátásukat a szülői és intézményhasználói igények rendszeres felmérése után, tervezetten végzik. Az intézmények pedagógusai, szakalkalmazottai rendszeres továbbképzéseken vesznek részt.

Az egyes óvodák részletes helyzetelemzése külön egységben található.

8.2.1.2. Általános iskolai oktatás

Az általános iskolai oktatást a településen a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az Általános Művelődési Központ keretén belül működő általános iskolák látják el, ide tartozik előbbi esetében a Mészöly Géza Általános Iskola valamint annak tagiskolája, a Szent István Általános Iskola, valamint az ÁMK esetében a Sárszentmiklósi Általános Iskola (valamint annak nagylóki tagiskolája). Az általános iskolai oktatás mindenben megfelel a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, Az általános iskolákra összességében jellemző, hogy a demográfiai folyamatoknak megfelelően folyamatosan csökkenő tanulólétszám mellett működnek, jelenleg 1056 fős tanulói létszám mellett. Az általános iskolák mellett a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola foglalkozik szegregált oktatás keretén belül a speciális nevelési igényű (SNI) tanulók közoktatási feladatainak ellátásával. A városban elérhető alapfokú általános iskolai oktatásra vonatkozó adatokat az alábbi táblázat tartalmazza összefoglalóan, míg az egyes iskolákra lebontott és részletes adatok külön egységben találhatóak:

Általános iskolai intézmények száma:	4
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	5
Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	58
Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai	130

oktatással és magántanulókkal együtt)	3
Általános iskolai magántanulók száma	15
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	94
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül)	52
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	589
Halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	222
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)	133
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	192
A napközis tanulók száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	484

5. **sz. táblázat:** Általános iskolai oktatás a települési adattábla alapján

6.

8.2.1.3. Alapfokú művészetoktatás

Az alapfokú művészetoktatás (klasszikus zene, jazz-zene, népzene, elektroakusztikus zene, táncművészet, képző- és iparművészet, szín- és bábművészet) oktatása mindegyik alapfokú közoktatási intézmény esetében megoldottnak tekinthető, az egyes intézmények rendelkeznek a tantárgyakat oktató szakos tanárokkal, több esetben azonban nem szakos végzettséggel rendelkező tanárok oktatják a tárgyakat, egyes iskolákban óraadó tanárokkal oldják meg ezen tantárgyak oktatását. Emellett szakkörök, tanórán kívüli tevékenységek formájában biztosítják az iskolák ezen közszolgáltatás helyben történő elérhetőségét. Külön, önálló alapfokú művészetoktatást biztosító alapfokú közoktatási intézményt az önkormányzat nem tart fenn, ezt a közoktatási szolgáltatást a Sárbogárdi Zeneiskola biztosítja. Az egyes alapfokú közoktatási intézmények művészetoktatási tevékenységét szintén az intézményeket bemutató fejezetek tartalmazzák részletesebben.

A településen élő 3-18 éves korosztály alapfokú közoktatási (óvodai és iskolai) ellátása feltételeit általánosságban vizsgálva megállapítható, hogy Sárbogárdon biztosítottak a megfelelő feltételek a gyerekek teljes körű óvodáztatásához, valamint a településen lakó valamennyi 3-18 éves korosztály közoktatási ellátásáról gondoskodik a település részben saját fenntartású intézményében, részben társulás formájában.

8.2.2. Közoktatási szakszolgálati feladatok

A közoktatási szakszolgálati feladatok esetében olyan területek kerülnek elemzésre, mint a gyógypedagógiai tanácsadás, a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, a nevelési tanácsadás, a logopédiai ellátás, a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás valamint a gyógytestnevelés. Ezen szolgáltatások

mindegyike elérhető a településen, az egyes közoktatási intézmények keretén belül, valamint a kistérségi szakszolgálat által biztosított szakemberek révén.

8.2.2.1. Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás

A gyermekek szülők bevonásával való fejlesztése, a szülő részére tanácsadás nyújtása, a 0-6 éves korú, az átlagostól eltérően fejlődő gyermekek számára ajánlott gyógypedagógiai, mozgásfejlesztő és egyéb terápiás szolgáltatások köre a településen biztosítottak mondható. Kiemelendő a gyermekorvosok és szakorvosok, a védőnők, a szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint a korai fejlesztést biztosító intézményhálózat közötti jó munkakapcsolat, a gyakorlati együttműködés, a gyermekkel és a szülőkkel való közös törődés.

A biztosított korai fejlesztés minimális heti óraszám a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő mértékű (heti kettő és hat óra közötti), megyei szinten optimálisnak nevezhető, de a településen a szűkös anyagi lehetőségek miatt jelentősen nagyobb mértékű gyógypedagógiai tanácsadásra és korai fejlesztésre nincsen lehetőség. Otthoni ellátás keretében történő korai fejlesztés nem valósul meg a településen egy esetben sem.

A három éves kornál idősebb gyermekek esetében (óvodai beíratásukat követően) a településen biztosított korai fejlesztés, amely feladatot a kistérségi pedagógiai szakszolgálat szakemberei látják el.

Sárbogárdon a korai fejlesztésre az illetékes szakértői bizottság tesz javaslatot, és jelöli ki az ellátást biztosító intézményt. A bölcsőde és a védőnői szolgálat tehet javaslatot a szülőnek a szakértői bizottsági vizsgálat szükségességére. Az ellátást az ÁMK Egységes Pedagógiai Szakszolgálat végzi.

8.2.2.2. Fejlesztő felkészítés

A fejlesztő felkészítés tekintetében (vagyis abban az esetben, ha a gyermekek a tankötelezettségüket súlyos fogyatékoságuk miatt nevelési-oktatási intézményben nem tudják teljesíteni és komplex gyógypedagógiai fejlesztésben részesülnek) szintén a települési közoktatási intézmények biztosítják a keretét annak, hogy a meglévő pozitív tulajdonságok alapján elősegítsék a gyermekfejlődést, valamint segítséget nyújtsanak a családoknak. Minderre szintén a kistérségi szakszolgálat biztosít lehetőséget, a különböző gyógypedagógiai fejlesztések, mozgásfejlesztések révén, valamint szükség esetén speciális gyógyászati és segédeszközök biztosításával. Mivel a korai fejlesztéssel ellentétben a fejlesztő felkészítés az ötödik életévtől kezdve kötelező, így az ebben való részvétel ellenőrzése a fejlesztést végző szakszolgálatos szakemberek mellett a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat feladatkörébe tartozik.

8.2.2.3. Nevelési tanácsadás

A nevelési tanácsadás, mint közoktatási szakszolgálati feladat szintén helyben ellátott, részben a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, részben a kistérségi pedagógiai szakszolgálat révén. Az ő feladataik közé tartozik a beilleszkedési, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességekkel küzdő gyermek

problémáinak feltárása, szakvélemény készítése, adott esetben a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek fejlettsége, egyéni adottsága ezt szükségessé teszi. A nevelési tanácsadás folyamatában emellett kiemelt szerep jut a település közoktatási intézményeinek is, hiszen számos esetben ők jelezték a nevelési tanácsadás szükségességét az azt biztosító szervezetek munkatársai felé

8.2.2.4. Logopédiai ellátás

A településen a pedagógiai szakszolgálat keretében biztosított a logopédiai ellátás, mind az óvodás korú gyermekek, mind az általános iskolás gyermekek számára. A logopédusok iránt mutatkozik a legnagyobb igény mind a szülők, mind a gyermekek részéről, emellett az általános iskolák vezetése és a pedagógusok is elsősorban ezt a közszolgáltatást igényli leginkább. A logopédiai szűrés kiterjed minden olyan beszédhibára, ami érinti a kommunikációt. A logopédiai ellátás egyes intézményekben való elérhetőségét és színvonalát az intézményeket bemutató fejezetek tartalmazzák.

8.2.2.5. Továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás

Sárbogárdon az általános iskolákban helyben biztosított a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás, amelyet az iskolákban dolgozó pedagógusok állandó és aktuális feladatként értelmeznek. Az iskolákban a tantestület, az osztályfőnökök és az adott esetben a pályaválasztási tanácsadók által végzett pedagógiai jellegű pályaválasztási tanácsadás jelenti ezen közszolgáltatás biztosítását, a pályaismeret és a helyes pályaválasztási elhatározás kialakítását. Azon tanulóknál, akiknél a pedagógusok vezetésével megvalósuló tanácsadás ellenére sem alakul ki elhatározás, érdeklődés egyetlen pálya vagy szakma iránt sem, a pedagógiai szakszolgálat által biztosított pályaválasztási szaktanácsadás nyújt további segítséget.

8.2.2.6. Gyógytestnevelés

Sárbogárdon mind óvodai, mind általános iskolai szinten biztosított a gyógytestnevelésre utalt gyermekek és tanulók könnyített és gyógytestnevelési ellátása, amelyet a jogszabályi előírásoknak megfelelően az önkormányzat szervez meg azon gyermekek számára, amelyek esetében a gyermekeket vizsgáló orvos úgy ítéli meg. A gyógytestnevelési foglalkozásokhoz azonban nem minden esetben biztosítottak a tárgyi és intézményi feltételek, így ezen a téren számos esetben jelentősebb fejlesztések szükségesek. A gyógytestnevelési foglalkozásokat a pedagógiai szakszolgálatnál dolgozó gyógytestnevelő pedagógusok biztosítják, az iskolákkal közösen kialakított óraszámban. A városban (az elsősorban a tartásbeli és ortopédiai problémák miatt) gyógytestnevelési órákon részt vevő gyermekek, tanulók száma meglepően magas a teljes létszámhoz képest, ezzel szemben a gyermekek magas létszámú csoportokban vesznek részt a csoportos órákon, viszonylag alacsony óraszámban. Ezáltal csak korlátozott mértékben oldható meg az egyedi

problémákra, rendellenességekre való reagálás, amihez további hiányosságként kapcsolódik, hogy nem biztosítható az intézményeknél a gyógyúszás, mert nincs helyben uszoda. Az egyes intézmények gyógytestnevelési gyakorlatát és jelenlegi helyzetét az egyes közoktatási intézményeket bemutató fejezetek tartalmazzák részletesebben.

8.2.3. Gyermekjóléti alapellátások

A gyermekjóléti alapellátások között jelen fejezetben a gyermekjóléti szolgáltatások, a bölcsődék, a családi napközik, az iskolai napközik és a házi gyermekfelügyelet jelenlegi helyzete, Sárbogárd jelenlegi ellátottsága kerül elemzésre.

8.2.3.1. Gyermekjóléti szolgáltatások

Sárbogárdon a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat a családsegítéshez kapcsolódó feladatokkal együtt a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményegységeként működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (7000 Sárbogárd, József Attila u. 14.) látja el.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a településre jellemző alacsony intellektusú, forráshiánnyal és a gyenge szociális háló problémájával találkozó családok segítése, ezen belül a gyermekjóléti feladatokkal kapcsolatban a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése. Mindegyik felsorolt problémás terület jelen van a városban, amellyel a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat hét munkatársa nap mint nap találkozik. A munkatársak nagyon jól együtt tudnak működni a lakossággal, erős a bizalmi kapocs a családsegítők és a lakosság között, minden esetben erős személyfüggés alakul ki. A gyermekjóléti szolgálat esetében a problémás eseteket minden esetben eseti alapon kezelik, törekedve arra, hogy azok a munkatársak foglalkozzanak a problémával, akikkel a (személyfüggés és a bizalmi kapocs miatt) amúgy is jó kapcsolatot ápolnak a gondokkal küszködő családok.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat követi figyelemmel a városban kiépített szociális jelzőrendszert, amelynek tagja minden olyan szakember, aki a lakossággal és a bajba jutottakkal találkozik, így az egészségügyben (egészségügyi ellátó intézmények, védőnői szolgálat), a közoktatási intézményekben dolgozók, az egyházak képviselői. Ezekből a forrásokból folyamatosan érkeznek visszajelzések a Szolgálat munkatársai felé, a legtöbb jelzés az oktatási intézményekből fut be hozzájuk. Ezekre az információkra alapozva a Szolgálat munkatársai felkeresik az érintett családokat, és segítenek az olyan jellegű problémák megoldásában és kezelésében, mint a motiválatlan és családi kapcsolatok nélkül felnövő gyermekek problémáinak kezelése, a napirend, a napi rutin családformáló szerepének tudatosítása valamint a

szabálytudat erősítése. Ezek azok a problémák, amelyekkel az esetek többségében foglalkoznak, emellett kiemelt prioritásként jelentkezik Sárbogárdon a sokgyermekes családok problémája, azon kirívó esetek, amikor a gyermekvállalás célja elsősorban az ezzel járó támogatások összegének növelése, a családtervezés és prevenció teljes hiánya, a szülői feladatok ellátása fontosságának és a gyermekek lelki fejlődésének figyelmen kívül hagyása. További családsegítő és gyermekjóléti feladatot jelent az adósságkezelés, a közszolgáltatók felé felhalmozott adósságok, elmaradások kiegyenlítésében való közreműködés, segítségnyújtás, a közszolgáltatások megszüntetésének megakadályozása. Ehhez a Szolgálat kapcsolattartókkal rendelkezik a főbb közszolgáltatóknál, mentori hálózatot tart fenn és lehetőségeihez mérten segíti ezen családok problémáinak megoldását.

A helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzattal (CKÖ) a Szolgálat konstruktív együttműködésként jellemezhető kapcsolatot tart fenn, de konkrét, szabályozott formát magában foglaló együttműködési megállapodás nincs a két szervezet között. A CKÖ és a Szolgálat együttműködése elsősorban a közös adománygyűjtésekre és –osztásokra terjed ki, amelyek évente több alkalommal is lebonyolításra kerülnek. Az adományosztások elsősorban tartós élelmiszerek és ruhaosztások formájában jelennek meg. A jövőben szerencsés lenne és nagyban hozzájárulna mindkét szervezet eredményességének növeléséhez, ha szabályozottabb formát öltene az eddig elsősorban személyes kapcsolatokon, ismertségen és eseti alapon történő együttműködés, hiszen a CKÖ képviseli a település cigány lakosságát, így ők jelentik a legnyilvánvalóbb kapcsolódási pontot a cigány kisebbséghez, problémáik hatékony kezeléséhez. A CKÖ-vel való szorosabb együttműködés kiterjeszhető lenne még olyan szervezetekre is, mint a különböző szeretetszolgálatok.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál jelenleg hét fő dolgozik, a szervezet fenntartója Sárbogárd Város Önkormányzata, míg az alkalmazottak munkáltató jogkörét a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat mint szervezet gyakorolja. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működéséhez a tárgyi feltételek adottak, jelenleg egy szolgálati gépkocsival rendelkeznek, ugyanakkor a szervezet hatékonyabb működéséhez, a városban felmerülő problémák kezeléséhez újabb alkalmazottak felvétele, valamint hatékonyságnövelő infrastrukturális és humán jellegű beruházások elengedhetetlenek.

8.2.3.2. Bölcsődék, családi napközik, iskolai napközik, házi gyermekfelügyelet

Sárbogárdon a bölcsődei ellátást a Városi Bölcsőde biztosítja, amely azonban rendkívül alacsony férőhely számmal rendelkezik, hiszen mindösszesen 20 férőhellyel tudja biztosítani a három évnél fiatalabb gyermekek elhelyezését. A városban ugyanakkor ennél nagyobb arányban mutatkozik igény a bölcsődei szolgáltatások igénybevétele iránt, erről tanúskodik az óvodák azon tapasztalata, hogy a gyermekek harmadik életévének betöltését követően azonnal óvodába adják a gyermekeket a szülők. Így a közeljövőben célszerű lenne a bölcsődei

férőhelyek számának bővítése, a bölcsődei szolgáltatások kiterjesztése a városi igényeknek megfelelően.

A bölcsőde gyermekjóléti alapellátásként a 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, gondozását és nevelését végzi. 2003-tól a Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatának Módszertani Bölcsődéje Közép-Dunántúli Regionális Módszertani Bölcsődéje által kidolgozott és regionális módszertani feladatot ellátó bölcsőde intézményeként Módszertani Bölcsődéként működik. Ennek megfelelően az SNI gyermekek korai fejlesztését, fejlesztő felkészítését szervezi, integrált csoportokban, szimmetrikusan együttműködve a családokkal a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében. A regionálisan kidolgozott módszertan alapján az SNI gyermekek gondozását és nevelését külön klinikai gyermek szakpszichológus, gyógypedagógus, logopédus és gyermek szakorvos segíti. A bölcsőde tárgyi környezete a szobaberendezése, játékeszközök a gyermekek fejlődését segítik, a bölcsőde dolgozói gondozó - nevelő munkájukban hangsúlyozottan teret adnak az új módszereknek

A családi napközi ellátás a városban nem érhető el.

A védőnői szolgáltatást keretén belül a várost hat körzetre osztva hat védőnő biztosítja az ellátást, egy vezető védőnő irányításával. Munkájukra jellemző, hogy havi szinten tartanak munka- és tapasztalati beszámolókat, ezeket egészítik ki az eseti megbeszélések, amikor súlyosabb problémákkal találkoznak a védőnők, akár a családi ellátás, akár a gyermekvédelem területén.

Az iskolai napközi a városban több formában is, ennek működéséről az intézményeket bemutató fejezetek adnak részletesebb tájékoztatást.

8.2.4. Gyermekjóléti szakellátás

8.2.4.1. Családok átmeneti otthona

Sárbogárdon jelenleg nem érhető el a családok átmeneti otthona, mint közszolgáltatás.

8.2.5. Összegzés

Összességében elmondható, hogy Sárbogárdon megtalálható és jelenleg is biztosított az esélyegyenlőség szempontjából releváns közszolgáltatások megléte, a helyzetelemzés elkészítése során azonban olyan területek, hiányosságok kerültek feltárára, amelyekre a mindenkori tulajdonosoknak, fenntartóknak az intézkedési terv keretén belül reagálnia kell. Jelen egységben nem került bővebben kifejtésre a közoktatási intézményi feladatok, a logopédiai és a gyógytestnevelési ellátás, ezektől eltekintve az alábbi problémákat vehetjük sorra:

- **A gyógypedagógiai tanácsadás és korai fejlesztés** minden gyermek számára biztosított, aki szakértői véleménnyel rendelkezik, de elképzelhető, hogy ennél nagyobb fokú ellátásra is igény lesz a településen.

- o Kiemelt problémaként jelentkezik a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek**, családok (önbevalláson alapuló) **besorolási rendszere** nem működik megfelelő szinten, tekintve az önkormányzathoz beérkezett HHH nyilatkozatok alacsony arányát. Elérendő cél ennek az aránynak a növelése, a nyilatkozatok kitöltésben való segítségnyújtással és az ehhez kapcsolódó tájékoztatási és információs tevékenység erősítésével, a HHH családokkal szorosabb kapcsolatban álló szervezetek (CKÖ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, védőnői hálózat) közreműködésével.
- o Egyértelmű problémát jelent, hogy a **város bölcsődéjében** rendkívül alacsony a **meglévő férőhelyek száma**. Javasolt a férőhelyekre vonatkozóan egy átfogó, a település egészét érintő felmérés készítése, a 0-2 éves gyermekeket nevelő családokkal kapcsolatban álló szervezetek közreműködésével, szükség esetén újabb intézkedések meghozatala.
- o A **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat** esetében:
- o Folyamatosan szükséges a Szolgálat tárgyi infrastruktúrájának fejlesztése, mind a fenntartó által biztosított források igénybevételeivel, mind újabb források felkutatásával, mivel a Szolgálat jelentős szerepet játszik a HH és HHH gyermekek, családok mindennapi életében (kiemelten erős bizalmi kötelék alakult ki az érintettek és a Szolgálat munkatársai között).
- o A Szolgálat és egyéb, a HH családokkal rendszeres kapcsolatban álló intézmények, szervezetek között szorosabb és intézményesített együttműködésre van szükség. Jelenleg eseti és elsősorban személyes ismeretségen alapuló közös akciók lebonyolítása jellemzi a szervezetek kapcsolatát, mindez intézményesített együttműködések, együttműködési megállapodások segítségével révén hatékonyabbá és szervezettebbé tehető, amely nagyban segíti az érintett csoportokkal kapcsolatosan végzett munka eredményességét.
- o A Szolgálat munkájának eddig is jelentős részét tette ki a felvilágosító és tájékoztatási tevékenység, olyan területeken, mint pl. a családtervezés, a munkához jutás vagy az adósságkezelés. Ugyanakkor ez az információs tevékenység kibővíthető olyan területekre is, mint a HHH-helyzetre vonatkozó önbevalláson alapuló nyilatkozattétel, valamint az ehhez kapcsolódó többlet-előnyök ismertetése. Ezáltal előrelépés érhető el mind az érintettek helyzetében, de javul az önkormányzat adatokkal való ellátottsága, pontosabbá és hatékonyabbá válhatnak a célcsoport helyzetét javító intézkedések.

A felsorolt problémákra reagáló, azokat megfelelően kezelő, indikátorokkal és pontos ütemezéssel ellátó intézkedések kidolgozása a helyzetelemzést követően elkészítendő Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv feladata.

8.3. Sárbogárd Város alapfokú közoktatási ellátása

A Helyzetelemzés jelen egységének célja, hogy bemutassa a HH, HHH és SNI gyermekek teljes körű óvodáztatásának, a 3-18 éves korosztály közoktatásának ellátását. Emellett bemutatásra kerülnek a tanulói összetételre, a HHH gyermekek és tanulók kiegyenlítettségére vonatkozó adatok, az oktatás eredményességének, az oktatás és nevelés feltételeinek bemutatása, valamint az intézmények számára biztosított források elosztása. Ezen szempontok alapján kerül sor az egyes intézmények oktatási-nevelési gyakorlatának bemutatására,

intézményenként külön egységben, az egyes egységek zárásaként felsorolva a főbb fejlesztési hiányosságokat, beavatkozási területeket.

A jelen egységben bemutatásra kerülő intézmények az alábbiak:

- o Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Zengő Óvoda
- o Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Zengő Óvoda töbörzsöki telephelye
- o Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola
- o Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szent István Általános Iskola (a Mészöly Géza Általános Iskola tagintézményeként)
- o Általános Művelődési Központ Sárszentmiklós Kippkopp és Kölyökvár Óvoda
- o Általános Művelődési Központ Sárszentmiklós Általános Iskola
- o Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (nyolcosztályos gimnáziumi tagozat)
- o Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola

8.3.1. Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Zengő Óvoda

A Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Zengő Óvoda (7000 Sárbogárd, Mikes köz 3., a továbbiakban: Zengő Óvoda) 300 férőhelyével a város legnagyobb óvodai nevelő intézménye, egy nagy lakótelep közelében gondosan tervezett, nagy épületben található, 7-17 óráig fogadja a gyermeket. A központi épület mellett az óvoda Töbörzsök városrészben egy telephely óvodával rendelkezik. Az óvodapedagógusok töreksenek az empátikus magatartásra, a kölcsönös bizalomra és nyitottságra gyermek és gyermek, gyermek és óvónő, szülő és óvónő között.

Az **intézményi alapadatokat** tekintve jelenleg 8 csoporttal működik a Zengő Óvoda, amelyben 213 gyermek található. A csoportok kialakításukat tekintve nem minden esetben homogének, a kiscsoportok (50 gyermek) és homogén iskolai előkészítő nagycsoportok (49 gyermek) mellett 114 gyermek vegyes csoportokban jár az óvodába. Az elmúlt években folyamatosan fel tudtak venni minden jelentkező gyermeket. Az egyes csoportokat két óvodapedagógus vezeti, egy-egy dajka segíti a munkájukat, így jelenleg 24 fő (16 főállású pedagógus és nyolc dajka) dolgozik a Zengő Óvodában. Az óvodában jelenleg 18 hátrányos helyzetű, ezen belül 15 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nevelése zajlik. A Zengő Óvodában jelenleg két SNI gyermeket nevelnek, mindketten nagycsoportosok, egyikük hallássérült, a másik gyermek részképesség zavarokkal küzd. Az óvoda minden gyermek esetében integrált nevelést valósít meg, az SNI gyermekek a többiekkel együtt a normál (általános tantervű) csoportokban kerültek elhelyezésre.

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:	16	
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:	213	
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):	2	
é p ö b ö	Integráltan	2
	gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	-
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:	18/1 5	

7. sz. táblázat: A Zengő Óvoda alapadatai

Óvodai csoport	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összes en	HH / HHH	SNI
Kiscsoport	20	1/1	2
Középső	30	2/1	0
Vegyes csoport I.	29	4/3	0
Vegyes csoport II.	30	2/2	0
Vegyes csoport III	29	2/2	0
Vegyes csoport IV.	26	1/1	0
Nagycsoport	24	3/3	0
Nagycsoport	25	3/2	0

8. sz. táblázat: Óvodáztatás a Zengő Óvodában

Az óvoda az alapvető **foglalkozásokat** biztosítja a gyermekek számára, így biztosítottak a szabad mozgás, a mesék és versek elsajátítása, az ábrázoló tevékenységek, a zenei oktatás és a környező világ megismerését segítő foglalkozások. Emellett zeneovi és néptánc foglalkozásokat is szerveznek az óvodásoknak, ahol lehetőség nyílik a kötelező tananyagon kívüli dalanyag elsajátítására is. Az óvodában nincsen sem nemzetiségi, sem nyelvi oktatás.

A **gyógypedagógiai nevelés** terén az óvoda két fejlesztő pedagógussal dolgozik, emellett a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolából érkezik heti egy alkalommal egy további fejlesztő pedagógus. A logopédiai ellátást a kistérségi szakszolgálattól érkező pedagógus biztosítja, heti két alkalommal, összesen nyolc órában, délelőttönként, 21 gyermek részére két csoportban. A logopédiai ellátás sajátossága (és egyben legnagyobb hiányossága), hogy nem szűrik ki az összes beszédhibát, hanem elsősorban a pöszeségre koncentrálnak – ennek oka nagyrészt a saját, teljes munkaidős logopédus szakember hiánya

A gyermekek **mozgásfejlesztés**ének színtere az óvoda aulája, mivel külön tornaszobával az óvoda jelenleg nem rendelkezik, bár ennek kialakítása folyamatban van. Ez lenne később a mozgásfejlesztő és testnevelő órák színhelye, a mozgásterápiás foglalkozásokhoz hasonlóan. A gyógytestnevelési szolgáltatás az óvodában megoldott, egy főállású szakszolgálatos gyógytestnevelő tanár foglalkozik 35 óvodással, heti kétszer 45 perces foglalkozásokon, szintén két csoportban. (Ugyanez a gyógytestnevelő egyben az ÁMK-ban is hasonló feladatokat lát el, ennek tudható be a viszonylag alacsony óraszám.)

Az óvodában jelenleg nincs rendszeres **kompetencia-mérés** a gyermekek előrehaladásával kapcsolatban, a Kulcsár Mihályné által kidolgozott fejlesztőpedagógiát követik. Kompetencia-mérésekre, DIFER-mérésekre eddig nem került sor, az egyéni fejlődést ugyanakkor naplózzák. A mérések hiányára vezethető vissza, hogy az óvoda-iskola átmenet esetében az általános iskolák (a Zengő Óvoda esetében jellemzően a Mészöly Géza Általános Iskola) szembesül először azzal, hogy egy-egy gyermeknek milyen kisebb lemaradásai, hiányosságai lehetnek.

Bejáró gyermekek esetében egy gyermeket említhetünk meg, akit szülei hoznak rendszeresen az óvodába.

A gyermekek létszáma az intézményben		Összesen	HH / HHH	
Óvodába jár		213	18/15	
ebből	más településről bejáró	1	-	
	ebből	tömegközlekedéssel	-	-
		iskolabuszsal	-	-
		falugondnoki szolgálattal	-	-
		egyéni (szülők szgk.-val)	1	-

9. sz. táblázat: Bejárók a Zengő Óvodában

Az **infrastruktúra és hozzáférés** esetében elmondható, hogy az óvoda épülete 1980-ban épült, külső környezetét tekintve modern, korszerű, udvarát és az előtte elterülő parkot örökzöldek, színes levelű fák és bokrok teszik esztétikussá. A gyermeki játszóhelyek szinte teljesen füvesítettek, a különböző járdák szilárd burkolatúak. Minden csoportszoba előtt fedett terasz található, szintén szilárd burkolattal, amely jó idő esetén sok, változatos tevékenységre ad lehetőséget. Az udvari játékok egy része fából készült, többfunkciós mászóka, amelyeket az utóbbi években tudott beszerezni az intézmény vezetése, a jótékonyági óvodai bálók bevételéből és különböző pályázatok révén.

Az óvoda egyik legfontosabb épületrésze a tágas aula, amely a közös ünnepek és a testnevelés foglalkozások színhelyéül is szolgál, a csoportszobák egy része az aulából, többségük a folyosóról nyílik. A csoportszobák mindegyikéhez saját öltöző és mosdóhelyiség tartozik. Az épületben két irodahelyiség, egy logopédiai, egy orvosi szoba, egy nevelői szoba,

egy felnőtt öltöző, egy szertár, egy raktár, egy mosókonyha, egy felnőtt mosdóhelyiség található.

Feladatellátási hely	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség-tanterem	számítás-technikai szaktanterem	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vízöblítékes WC	étkező vagy ebédlő
Zengő Óvoda	1980 (építés)	1	-	-	-	-	-	16	-

10. sz. táblázat: Infrastruktúra a Zengő Óvodában

Az **óvoda-iskola átmenettel** kapcsolatban nagyon jó együttműködést sikerült kialakítani a Mészöly Géza Általános Iskolával, amely az esetek túlnyomó többségében fogadja a Zengő Óvodából kikerülő gyermekeket. A jó kapcsolat jellemző a pedagógusok közötti kommunikációra, együttműködésre, minden óvónő tudja, hogy a gyermekek melyik tanítóhoz kerülnek, emellett a nevelőtanítók közötti kapcsolat során számos esetben többlet információk is eljutnak a kisgyermeket „átvevő” pedagógusokhoz. Emellett az intézmények között is szoros együttműködés alakult ki, amelyet az intézményi összevonas még tovább erősített. A Zengő Óvoda gyermekei évente részt vesznek a Mészöly Géza Általános Iskolában megrendezésre kerülő Ovisuliban, ahol megismerkedhetnek leendő tanítójukkal, az magával az iskolával, az iskolai élettel. Emellett mind az óvoda, mind az általános iskola folyamatosan biztosítja annak lehetőségét, hogy a gyermekek és szüleik is tájékozódhassanak az óvoda-iskola átmenetet érintő kérdésekkel kapcsolatban. Az óvoda-iskola átmenettel kapcsolatban ugyanakkor további intézkedések meghozatala szükséges, figyelembe véve, hogy jelenleg elsősorban a személyes kapcsolatokon alapul az intézmények közötti átmenet.

A Zengő Óvoda **fenntartója** Sárbogárd Város Önkormányzata, így a finanszírozás részben az önkormányzat feladata, de emellett kiemelt szerepet játszik az óvoda életében az 1998-as alapítású Központi Óvodát Segítő Alapítvány, melynek célja a gyermekek szellemi és testi fejlődését elősegítő tárgyi eszközök beszerzése, mind az udvarra, mind a csoportszobákba korszerű, környezetbarát játékok megvásárlása, kirándulásszervezés, valamint kulturális és szabadidős programok megszervezése.

A Zengő Óvoda jelenlegi működését tekintve az alábbi problémákkal, potenciális problémaforrásokkal találkozhatunk:

- o Az óvodában jelenleg nincsen kialakítva **tornaszoba**, ahol a mozgásfejlesztő és gyógytestnevelés foglalkozások lennének megtartva. Ennek kialakítása folyamatban van, mihamarabbi megvalósítása szükséges, hogy a gyermekeknek ne az aulában kelljen a foglalkozásokon részt venniük.
- o A **logopédiai szűrés** jelenleg nem terjed ki minden beszédhibára, ezért célszerű lenne felmérni, hogy milyen lehetőségek vannak a logopédiai foglalkozások intenzitásának növelésére, van-e erre igény a közoktatási intézmények és a szülők részéről.

- A **gyógytestnevelés foglalkozások** száma egyrészt a hiányzó infrastruktúra, másrészt a települési szinten megfelelő számú szakemberek hiánya miatt alacsonynak mondható, így célszerű lenne felülvizsgálni ezen foglalkozások számának növelését.
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítés és az iskolai pedagógusok munkájának megkönnyítése érdekében célszerű lenne a gyermekek négyéves korában **kompetencia-méréseket**, DIFER-méréseket bevezetni, ezáltal a gyermekek nem az iskolában szembesülnének esetleges problémáikkal, hátrányaikkal, hanem már az óvodában is lehetőség nyílna a problémák, fejlesztendő területeken való célzott beavatkozásra.
- Az óvoda jelenleg nagyon alacsony mértékben használja ki a HH és HHH gyermekek neveléséhez kapcsolódóan **igénybe vehető és elnyerhető forrásokat**. Annak érdekében, hogy sikeres integrált nevelési programot tudjon megvalósítani az intézmény, érdemes lenne tájékozódni az elerető többlet-források terén, amelynek eredményeképpen olyan fejlesztések megvalósítására is sor kerülhet, amelyek már régóta váratnak magukra, s eddigi megvalósítások legfőbb indoka a megfelelő anyagi források hiánya volt.

8.3.2 . Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Zengő Óvoda Töbörzsöki Telephelye

A Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Zengő Óvodájának Töbörzsöki telephelye (7000 Sárbogárd, Szent István utca 49. , a továbbiakban Töbörzsöki Óvoda) Sárbogárd északi részén helyezkedik el. A településrészre jellemző a városban az átlagosnál magasabb munkanélküliségi arány. A Töbörzsöki Óvoda (a Zengő Óvoda tagintézményeként közös pedagógiai programmal rendelkezik, ugyanazon alapelvek és módszertan alapján végzi nevelési tevékenységét.

Az **intézményi alapadatokat** tekintve jelenleg két vegyes csoportban 58 gyermeket lát el a Töbörzsöki Óvoda, amelynek maximális kapacitása 60 fő. Az intézményben négy óvodapedagógus és két dajka dolgozik. A kialakult helyzet háttérében a 2007/2008-as tanév intézményi átszervezései állnak, amelyek során összevonásokra és átbocsátásokra került sor, így pl. a Töbörzsöki Óvodában az előző évek átlagához képest több gyermeket tartottak vissza, valamint körzeten kívüli gyermekeket is felvettek. (Azon gyermekek száma a körzetben, akik óvodás korúak, óvodába járhatnak, jelenleg 55 fő.) Jelenleg az óvodába járó gyermekek közül 22 minősülne nagycsoportosnak, így a 2008-ban óvodás korúvá váló 13 gyermek (2009-ben 21, 2010-ben 15 fő) elhelyezése megoldottnak tekinthető.

Amennyiben a Töbörzsöki Óvoda mégis elérné a maximális kapacitást, úgy az önkormányzat által fenntartott további óvodákban (Zengő Óvoda, Kippkopp Óvoda) további óvodai férőhelyek állnak rendelkezésre. A gyermekek számára a távolabbi óvoda szolgáltatásainak igénybe vétele ugyanakkor azt is jelenti, hogy korábban, a helyi tömegközlekedési eszközöket igénybe véve kell eljutniuk az óvodába, amely problémákra a fenntartó (az önkormányzat) olyan intézkedések meghozatalával igyekszik ellensúlyozni, mint a helyi tömegközlekedési bérletek árának megtérítése, valamint a gyermekek óvónők általi fogadásának biztosítása.

A Töbörzsöki Óvodában a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján 14 hátrányos helyzetű, ezen belül 3 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek található, SNI gyermeket nem találunk az óvodában. Ők mindkét csoportban (mind a kiscsoportban, mind a vegyes csoportban) megtalálhatóak. Az óvoda általános tantervű csoportokban végzi nevelési munkáját

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:		4
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:		58
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):		0
ebből	Integráltan	0
	gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	-
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:		14/3

11. sz. táblázat: A Töbörzsöki Óvoda alapadatai

Óvodai csoport neve és foka	Gyermeklétszám a csoportban		
	Összesen	HH/HHH	SNI
Kiscsoport	30	8/1	-
Vegyes csoport	28	6/2	-

12. sz. táblázat: Óvodáztatás a Zengő Óvoda Töbörzsöki Telephelyén

Az óvodában a Zengő Óvodához hasonló **foglalkozásokon** vehetnek részt a gyermekek, így biztosított a mozgásfejlesztés, valamint az alapvető képzőművészeti készségek elsajátítása, kibontakoztatása is. Az óvodában nincsen sem nemzetiségi, sem nyelvi oktatás.

A gyógypedagógiai nevelést tekintve az óvodában elérhető a logopédiai ellátás, valamint a gyógytestnevelés is, mindkét közszolgálatot a kistérségi szakszolgálat munkatársai látják el. A logopédiai ellátás 8 gyermek számára heti kétszer 45 percben érhető el, míg a gyógytestnevelésben 15 gyermek érintett, számukra hetente egy foglalkozásra nyílik lehetőség. A logopédiai ellátás esetében ebben az intézményben is hasonló a helyzet, mint a Zengő Óvodában, vagyis csak korlátozott mértékű logopédiai szűrést végeznek a gyermekeknél. Emellett az óvodát (a Zengő Óvodához hasonlóan) rendszeresen látogatja a körzeti védőnő. A gyermekek **mozgásfejlesztését** az épületben jelenleg szabadon álló egyik csoportszoba látja el, amelyet átalakítottak ideiglenes jellegű tornaszobává.

A gyermekek előrehaladásával kapcsolatos méréseket a Zengő Óvodához hasonlóan itt sem végeznek, így **kompetencia-mérésekre**, DIFER-mérésekre az

óvodából az általános iskolákba átkerülő gyermekek esetében nem minden esetben dokumentált a gyermekek folyamatos fejlődése, az óvoda-iskola átmenet esetében az általános iskolák (ez esetben többnyire a Szent István Általános Iskola) találkoznak először a gyermekek kisebb lemaradásaival, hiányosságaival. Az óvodában nincsen **bejáró gyermek**.

Az **infrastruktúrát és hozzáférést** vizsgálva az óvoda épülete és környezete megfelel a gyermekek óvodai nevelésével szemben támasztott igényeknek, bár a közeljövőben egy átfogó felújítás mindenképpen indokolt lenne. Az óvodában jelenleg három csoportszoba található, amelyek közül az egyiket jelenleg tornaszobaként használják a gyermekek. Emellett az épületben megtalálhatóak a legfontosabb helyiségek, amelyek a mindennapi működéshez és fenntartáshoz szükségesek.

Az **óvoda-iskola átmenettel** kapcsolatban együttműködés jött létre a közelben található Szent István Általános Iskolával, ahol az óvodából kikerülő gyermekek jelentős részét fogadják. Az általános iskolák tanítói évente kétszer ellátogatnak a Töbörzsöki Óvodába, emellett a nagycsoportos korú gyermekek évente többször ellátogatnak az általános iskolába, megismerkedni az új környezettel. Emellett az óvoda folyamatosan fogadja az első osztályosokat, akik szívesen térnek vissza a régi óvodába, a nagycsoportos korúakkal közös délelőttökre. Emellett az óvoda munkatársai és a leendő elsős tanítók rendszeresen szerveznek közös szülői értekezleteket, annak érdekében, hogy a lehető leginkább zökkenőmentes legyen a két intézmény közötti átmenet a gyermekek számára, valamint hogy a szülők is tájékozódhassanak az átmenetet érintő kérdésekkel kapcsolatban.

A Töbörzsöki Óvoda **fenntartója** szintén a városi önkormányzat, így a finanszírozási feladatokat szintén az önkormányzat látja el. Emellett, mivel a 2007/2008-as tanévtől a Töbörzsöki Óvoda is a Központi Óvodához tartozik, így szintén támogatásokra számíthat a Központi Óvodát Segítő Alapítványtól, a Zengő Óvodánál felsorolt támogatott területeken.

A Töbörzsöki Óvoda helyzetének elemzését követően az alábbi főbb problémákat, intézkedést igénylő területeket lehet meghatározni:

- o Az óvoda épülete és helységei igényelnének egy nagyobb mértékű **felújítást**, emellett az intézmény eszközellátottsága is igényelné újabb fejlesztőeszközök beszerzését. Ehhez az intézmény igénybe vehetne olyan támogatási formákat is, amelyeket eddig nem, vagy nem megfelelő mértékben használt ki.
- o A **magas kapacitáskihasználtság** (bár a körzet gyermekeinek óvodáztatása megoldottnak tekinthető) aggodalomra adhat okot, így javasolt felülvizsgálni a Töbörzsöki Óvoda csoportlétszámát, ami ugyanakkor azt is jelentheti, hogy megszűnik a jelenleg tornaszobának használt csoportszoba. Ebben az esetben gondoskodni kell a gyermekek mozgásfejlesztéséhez szükséges helységről.
- o Az óvodában a jelenlegi felmérések alapján nincsen HH és HHH gyermek, ezt az helyzetet javasolt felülvizsgálni, mivel előfordulhatnak adminisztratív hibák miatti tévedések.

- o A **Zengő Óvodához hasonló intézkedések** meghozatalára, felmérések elkészítésére van szükség a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelési ellátás, valamint a kompetenciamérések, DIFER-mérések esetében.

8.3.3. Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola

A Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola (7000 Sárbogárd, József Attila utca 14., a továbbiakban: Mészöly Géza Általános Iskola) és tagintézménye (ld. 3.4. pont) a Mezőföld egyik legrégebbi és legnagyobb iskolája. Az általános iskola nemcsak a városrész tanulóit, hanem a város és más környező települések (Cece, Alap, Sárkeresztúr, Sáregres) leendő tanulóit is szívesen fogadja.

A Mészöly Géza Általános Iskola jellemző mutatóit az alábbi táblázat foglalja össze:

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:	41
Gyermekek vagy tanulók száma a tagintézmény körzetében	494
ebből: Hátrányos helyzetűek (HH)/ Halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH)*	329/10 5
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:	528
Magántanulók száma:	5
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (dizlexia és egyéb részképességzavarok is):	16
Ebből: Integráltan	16
Ebből: gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	-
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:	329/10 5
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:	29
Ebből: HH / HHH	6/4

13. sz. táblázat: A Mészöly Géza Általános Iskola alapadatai

A **tanulók évfolyamonkénti arányát** vizsgálva jelenleg az első és ötödik évfolyamon két-két, míg az összes többi évfolyamon három-három osztály tanul a Mészöly Géza Általános Iskolában. A tanulók létszáma jelenleg 528 fő, amelyből 329 gyermek minősül hátrányos helyzetűnek, halmozottan hátrányos helyzetű 105 gyermek, míg SNI gyermeknek 16 főt minősítettek. Az egyes osztályok összetételét az alábbi táblázat mutatja:

Osztály	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
1.a	28	24/9	-
1.b	29	26/7	2
2.a	25	10/3	-
2.b	25	11/6	1
2.c	24	13/4	-
3.a	23	13/4	-
3.b	21	13/3	-
3.c	22	14/13	2
4.a	25	12/5	1
4.b	25	13/3	1
4.c	24	12/5	-
5.a	23	12/1	-
5.b	29	18/13	-
6.a	23	13/2	-
6.b	25	17/2	2
6.c	21	11/8	3
7.a	23	12/0	-
7.b	26	16/5	-
7.c	24	14/3	1
8.a	20	17/2	-
8.b	26	22/6	-
8.c	17	16/1	3

14. sz. táblázat: A Mészöly Géza Általános Iskola osztályai

A táblázat alapján egyértelműen kiderül, hogy egy évfolyamon belül az osztályok közötti HHH arány három évfolyam esetében is nagyobb 25%-nál. Amennyiben az iskola IPR bevezetését tervezi, akkor ezen a helyzeten, ezeken a vonatkozó arányszámokon mindenképpen változtatni szükséges (11/1994. évi tv. alapján is). Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a Mészöly Géza Általános Iskola esetében a létszám mintegy egyötödét teszik ki a halmozottan hátrányos helyzetű diákok. A HH és HHH gyermekek viszonylagos magasabb arányának okaként megjelölhető, hogy a településen a Mészöly Géza Általános Iskolának erős versenytársként jelenik meg a Petőfi Sándor Gimnázium nyolcosztályos tagozata, amely az elmúlt években egyre inkább elvonja a Mészöly Géza Általános Iskolától a tanulókat, mivel a gyermekek szülei úgy értékelik, hogy a gimnázium magasabb színvonalon képes átadni a tudást a gyermekeknek.

A diákok zöme (95% körüli arány) Sárospatakon lakik, a környező településekről **jelenleg 29 tanuló jár be**, akik számára az iskola épülete korábban is nyitva áll.

A gyermekek, tanulók létszáma		Összesen n:	HH/ HHH:	
		528	329/105	
Alsó tagozatos (1-4.)		271	161/62	
ebből	más településről bejáró	8	-	
	ebből	tömegközlekedéssel	8	-
		iskolabusszal	-	-
		falugondnoki szolgálattal	-	--
		egyéni (szülők szgk.-val)	-	-
Felső tagozatos (5-8.)		257	168/43	
ebből	más településről bejáró	21	6/4	
	ebből	tömegközlekedéssel	21	6/4
		iskolabusszal	-	-
		falugondnoki szolgálattal	-	-
		egyéni (szülők szgk.-val)	-	-

15. sz. táblázat: Bejárók a Mészöly Géza Általános Iskolában

Az **SNI gyermekek** létszáma alacsonynak mondható, az ötödik évfolyam kivételével minden évfolyamon találunk SNI gyermeket, összesen 16 fő (a tanulói létszám 3,03%-a) jár a Mészöly Géza Általános Iskolába.

SNI gyermekek, tanulók létszáma összesen:	16
Középsúlyos értelmi fogyatékos	0
Diszlexia, egyéb részképeség zavar	16
Súlyos magatartási, tanulási zavar	0
Egyéb	0
A szakvélemény alapján a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban	16

16. sz. táblázat: SNI gyermekek a Mészöly Géza Általános Iskolában

Az SNI gyermekek közül 5 gyermek magántanuló (négy fő egészségügyi okok miatt, egy fő nyolcadikás a család kérésére) emellett 1 fő családotthonból érkezett (ő magántanuló). A szülői kérésre magántanuló gyermek jelenleg élettársi kapcsolatban él, így az iskola vezetése a döntés meghozatalánál a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat véleményét kikérve, a Kt. 7.§ 2. bekezdése alapján járt el.

A **gyermekvédelem** területén jelenleg két gyermekvédelmi segítő pedagógust foglalkoztat az általános iskola, akik törekszenek arra, hogy a gyermekvédelem területén felmerülő problémákat kezeljék. Ezek a pedagógusok részét alkotják annak a jelzőrendszernek, amely segíti a Családsegítő és Gyermekjóléti

Szolgálat munkáját Sárbogárdon. A **gyógypedagógia** területén jelenleg egy fő dolgozik főállásban fejlesztő pedagógusként, aki hamarosan megszerzi gyógypedagógus végzettségét.

A **lemorzsolódási** és **hiányzási** adatokat tekintve az iskola a 2006/2007-es tanévig a lemorzsolódás terén folyamatosan romló tendenciákat mutatott, ugyanakkor azóta pozitív irányba történt elmozdulás, az intézmény vezetésének megítélése szerint a lemorzsolódás aránya a 2007/2008-as tanévben eléri az országos átlagot. A hiányzások esetében nem jelentkezik komolyabb probléma, a 2004/2005-ös tanévben felmerült kiugróan magas átlagot a tantestület orvosolni tudta.

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszám zámón belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám zámón belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám zámón belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	1,97 %	6/- %	0,4 %	0,7 /- %	-	-
2004/2005	2,8 %	9/- %	0,3 %	0,7/- %	-	-
2005/2006	3,0 %	7/- %	0,5 %	1,5 /- %	0,4	1,5/-
2006/2007	3,4 %	7,5/ 1 %	0,9 %	2/1,7 %	0,4	1,2/3,5
2007/2008 (tervezett)	2,3 %	7/ 0,9 %	0,8 %	0,9/9,6 %	-	-
2008/2009 (tervezett)	2,1 %	6,5/0,8 %	0,7 %	0,8/0,9 %	-	-
	1,97 %	6/- %	0,4 %	0,7 /- %	-	-
országos átlag 2005/2006	2,11%		0,61%		0,37%	

17. sz. táblázat: Lemorzsolódás, hiányzás és magántanulók a Mészöly Géza Általános Iskolában

A nevelőtestület tanórán és tanórán kívül is törekszik segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintik a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztését is – ennek eredményeképpen a végzős tanulók 70-80%-a gimnáziumban és szakközépiskolában (jellemzően a helyi Petőfi Sándor Gimnáziumban, a seregélyesi Szakképző Iskolában és a székesfehérvári Péter

Rózsa Gimnázium és Szakközépiskolában) folytatja tanulmányait. Az elmúlt évekre jellemző tendencia, hogy a diákok egyre nagyobb arányban gimnáziumban folytatják tanulmányaikat, mind a teljes összlétszámot, mind a HH/HHH gyermekek esetében, bár ebben a csoportban továbbra is 40% feletti a szakiskolai képzésben **továbbtanulók** aránya. A HHH gyermekekre vonatkozó adatok jelenleg nem teljes körűen állnak rendelkezésre, ezeket az intézkedési terv elkészítéséig biztosítani szükséges.

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít-adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összlétszám on belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	38 %	16 %/-	41 %	27 %/-	21 %	57 %/-
2004/2005	41 %	19 %/-	45 %	27 %/-	14 %	54 %/-
2005/2006	41 %	19 %/-	47 %	28 %/-	12 %	53 %/-
2006/2007	43 %	24 %/n.a.	47 %	30 %/n.a.	10 %	46 %/n.a.
2007/2008 (tervezet)	43 %	24 %/n.a.	47 %	30 %/n.a.	10 %	46 %/n.a.
2008/2009 (tervezet)	44 %	27%/ n.a.	48 %	32 %/ n.a.	8 %	41 %/ n.a.
országos átlag 2005/2006	36,6%		43,1%		19,0%	

18. sz. táblázat: A Mészöly Géza Általános Iskola diákjainak továbbtanulási esélyei

A Mészöly Géza Általános Iskola a **tanórán kívüli foglalkozásokat** illetően a tanórákon kívül az 1-4. évfolyamos korosztály számára napközi otthont, míg az 5-8. évfolyam számára tanulószobát működtet, 13-15 óráig tanulószoba igénybevételére is lehetőség nyílik. Emellett tanítás után a gyermekek az iskola könyvtárszobájában, valamint az informatikateremben készülhetnek a másnapi tanításra, végezhetik házi feladataikat, tanári felügyelet mellett. A tanulószobai felügyeletet egy fő szabadidős tevékenységeket felügyelő pedagógus látja el, emellett számos alkalommal a délelőtt oktató pedagógusok látják el ezt a feladatot kötelező óraszámuk keretén belül, vagy túlórában. A tanulószobában egy csoport működik, 30 fős létszámmal, mivel jelenleg ekkora létszámot tud finanszírozni az intézmény fenntartója. Emellett szembesülnek azzal a sajátos problémával, hogy a tanulók összetétele folyamatosan cserélődik, változik, a tanulók más tanórán kívüli foglalkozásokra járnak, így nem alakult ki egy egységes tanulószobai csoport. Ez annyiban jelenthet problémát, hogy így nem alakítható ki egy egységes, a tanulószoba szolgáltatását igénybe vevő tanulók sajátos, egyedi fejlesztési igényeit figyelembe vevő tanulószobai munkacsoport, kidolgozott fejlesztési vagy korrepetálást segítő munkatervvel.

A Mészöly Géza Általános Iskolában jelenleg nem működik iskolaotthon, hanem gurulós rendszerben zajlik az oktatás. Ez azt jelenti, hogy az 1-2. évfolyamon az

osztályfőnökök és a napközis tanárok áttanításával valósul meg az iskolaotthonos oktatáshoz hasonló oktatási rendszer. Iskolaotthonos oktatás csupán az ÁMK általános iskolájában működik, ahol annak bevezetését az intézményi átszervezés indokolta. A Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattól konkrét kérés eddig nem irányult a fenntartó felé az iskolaotthonos oktatás bevezetésével kapcsolatban, ennek megfelelően a fenntartó nem foglalkozott érdemben a kérdéssel.

A délutáni, tanórán kívüli elfoglaltságokat tekintve elsősorban az iskolában kiemelt területként kezelt informatika, az idegen nyelvek (ezen belül az angol és a német nyelv), valamint a sport jelentik azokat a területeket, ahol délutáni foglalkozásokat, szakköröket tart az iskola. A pedagógusok sok esetben társadalmi munkában látják el ezen szakkörök vezetését.

Az informatika terén elérendő célként tűzte ki az iskola vezetése, hogy a diákok a nyolcadik osztályban sikeresen levezgázhassanak az ECDL első négy moduljából, ezzel egy informatikai alaptudást adva a diákok kezébe. Ennek érdekében az informatikai oktatást kiemelt területként kezeli az iskola, az előírtnál magasabb óraszámában, külön szakkör formájában is (de nem emelt szinten) oktatják ezeket a tárgyakat, az informatika termet a diákok tanári felügyelet mellett használhatják tanítás után is, annak érdekében, hogy gyakorolhassanak a vizsgára. Az idegen nyelvek között az angol és a német nyelv élvez prioritást, nyelvvizsgára való felkészülési lehetőséget biztosítanak az iskolában, ugyanakkor a nyelvvizsgák díját az iskola nem téríti meg a gyermekek számára. A nyelvoktatásra azért helyez nagy hangsúlyt az iskola, mert a pedagógiai programban is megfogalmazott cél, hogy a gyerekek alapfokú vagy akár középfokú nyelvvizsgával mehessenek középiskolába, de mindenképpen rendelkezzenek alapszintű nyelvismerettel. Az iskola kiemelt területe közé tartozik a sport. Személyi és tárgyi feltételei a labdarúgás és kézilabda sportágakhoz adottak. Ehhez rendelkezik egy tornacsarnokkal, egy tornateremmel, egy tornaszobával és sportpályákkal. Emellett a HHH gyermekek ezeken a területeken nagyon jó eredményeket érnek el, továbblépési lehetőségként, cél- és szabályrendszerrel adnak a gyermekek részére. Az iskola szakkörei között nincsen olyan szakkör, amelyet kizárólag térítés ellenében lehetne igénybe venni.

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló körében
Alapfokú művészet-oktatás	-	-	-	-	-	-	-	-
Kisebbségi program	-	-	-	-	-	-	-	-
Napközi	25 %	63/- %	24 %	61/34 %	24 %	62/31 %	24 %	61/28 %
Szakkör	34 %	38/- %	33 %	64/35 %	37 %	57/30 %	38 %	50/27 %
Iskolai	12 %	19/- %	13 %	16/3 %	14 %	13/2 %	15 %	10/- %

nyári tábor									
Erdei iskola	-	-	-	-	-	-	-	-	-

19. sz. táblázat: Tanórán kívüli programok

A tanórán kívüli tevékenységek közé tartozik a rendszeres színházlátogatások megszervezése Dunaújvárosba és Székesfehérvárra, ezek azonban minden esetben önköltségi alapon szerveződnek, így a HH és HHH gyermekek számára komoly problémát jelent a részvétel. Ebben az esetben az iskolával szorosan együttműködő Alapítvány nyújt segítséget ezen diákok számára. Az Alapítvány számos esetben megtéríti a felmerülő költségek 50%-át, de sajnos így is maradnak olyan gyermekek, családok, ahol a fennmaradó 50% előteremtése is komoly problémát jelent. A tanórán kívüli tevékenységeket a szabadidő-felelős szervezi, iskolai szinten, tehát a tagintézménnyel együtt.

Ehhez kapcsolódik, hogy a Mészöly Géza Általános Iskola **nem vesz részt semmilyen ösztöndíjprogramban, sem az Útravaló programban, sem a Tanoda programban, sem az Arany János Kollégiumi Programban.** Érdekes helyzet, hogy ugyanakkor az iskola tagintézménye, a Szent István Általános Iskola a felsorolt programok közül többnek is aktív résztvevője. Az intézmény emellett nem vesz igénybe sem **integrációs, sem képesség-kibontakoztató támogatást.**

A **kompetencia-mérések** eredményét vizsgálva meg kell jegyeznünk, hogy a 2007-es adatok jelenleg nem álltak rendelkezésre, így az elemzés csak a korábbi adatok elemzésére szorítkozhat. Ezek alapján megállapítható, hogy az iskola jelentős eredményeket tud felmutatni mind a matematika, mind a szövegértés fejlesztése terén, hiszen két év alatt a diákok az országos átlagtól jelentősen elmaradó teljesítménye 99%-ra megközelítette az országos átlagot. A HH és HHH gyermekek eredményei ugyanakkor messze elmaradnak az országos átlagtól (átlagosan 60-65%-os értéket mutatnak).

	2003		2004		2006			2007	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	480	500	453	509	468	336/298	512	-	-
8. évfolyam	-	-	457	500	495	352/321	497	-	-
Matematika									
6. évfolyam	465	500	457	505	484	347/284	493	-	-
8. évfolyam	-	-	437	500	487	349/286	494	-	-

20. sz. táblázat: Kompetencia-mérések

A **humán erőforrás-helyzetet** illetően a Mészöly Géza Általános Iskola jelenleg 41 fős tantestülettel dolgozik, az intézmény rendelkezik pedagógiai programmal, esélyegyenlőségi tervvel és minőségirányítási programmal, amelyek

szabályozzák az egyes területeken elérendő célokat, követendő szabályokat, eljárásokat, normákat. Az iskola oktatási tevékenységében kiemelt jelentőséggel bír a drámapedagógia, jelenleg két végzett drámapedagógus dolgozik, akik biztosítják a helyi szintű művészeti oktatást, mellettük a műveltségterületen két pedagógus dolgozik ezen a területen.

A mindennapi munkavégzés során a pedagógusok kismértékben alkalmaznak alternatív pedagógiai módszereket, ennek elméleti háttérét a Didaktikai Műhely által szervezett (de nem mentorált) képzések biztosítják, amelyeken a tantestület jelentős része nagy létszámban részt vesz. Ide tartoznak az olyan területek, mint pl. a kooperatív tanulás egyes elemei, a drámapedagógia és a konfliktuskezelés. Ezeket az elméleteket a tanfolyamokon részt vett kollégák a tantestület többi tagjának is ismertetik, bemutatják azok gyakorlati hasznosságát az oktatásban. Az oktatásban nem alkalmaznak projekt módszert, de az egyéni differenciálás jelen van. A pedagógusok jelentős része lelkes és nyitott az új oktatási módszerek tervezésével, bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatban, ezek iránt igény és hajlandóság is mutatkozik a szervezetben. Az elkövetkező években 25-30%-ban szeretne az iskola vezetése alternatív pedagógiai módszereket használni az oktatás terén, elsősorban a kooperatív tanulás, a csoportmunka esetében. Az alternatív pedagógiai módszerek bevezetésével kapcsolatban eddig is volt példa kisebb házi előadásokra, de ennek intézményesített formája, mentorok igénybevétele nagyban növelné ezek hatékonyságát.

Összességében elmondható, hogy az iskola oktatási gyakorlatában megjelennek a kooperatív, a drámapedagógiai és az egyéni differenciált oktatási módszerek elemei, de nem összehangolt formában, hogy tovább erősítsék egymás pozitív hatásait, amelyek kiemelten fontosak a HH, a HHH és az SNI gyermekek esélyegyenlősége szempontjából. A jövőre nézve érdemes lenne megfontolni egy integrált pedagógiai rendszer (IPR) bevezetését. Ehhez kapcsolódóan elképzelhető és elérendő lenne a fenntartótól kapott támogatások és juttatások kiegészítése egyéb forrásokból elért támogatásokkal, amelyeket fejlesztőeszközök beszerzésére, tanulóbarát környezet kialakítására, a tantestület továbbképzéseire, valamint a HHH gyermekek további segítésére lehetne fordítani.

Módszertani terület	Résztevő főállású pedagógusok (intézményi szinten)
Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzés	-
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	45
Kooperatív tanulás	18
Projektpedagógia	-
Drámapedagógia	-

21. sz. táblázat: Alternatív pedagógiai programok

Az **infrastruktúra és a hozzáférés** egyik legfontosabb eleme, hogy jelenleg három épületben működik az intézmény, emellett rendelkezik szabadtéri tanteremmel, sportpályával, KRESZ-parkkal, több kisebb tornacsarnokkal, valamint egy tornateremmel. A Mészöly Géza Általános Iskola alapfeladata az alapító okirat szerint a beiskolázási körzetekbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása, nyolcosztályos általános iskolaként.

Az első és második osztályosok a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal közös épületben találhatóak, míg a többi évfolyam az 1983-ban épült CLASP-épületben került elhelyezésre, amely megépülésekor korszerűnek számított, ugyanakkor mostanra számos problémával szembesül a fenntartó. Az épület ugyanakkor több esetben más iskolák rendezvényeinek is helyszínül szolgál, köszönhetően a tágas aulának. A sportcsarnok pedig több ízben is a megyei diákolimpiák helyszínül szolgált, mind méretének, mind felszereltségének köszönhetően.

Az iskola rendelkezik a legfontosabb szaktantermekkel, így megtalálhatóak a fizika-, kémia-, biológia- és informatika szaktermek, ugyanakkor külön nyelvi labor nem áll a diákok rendelkezésére. Történtek kísérletek arra vonatkozóan, hogy az informatika tanteremben alakítsák ki a nyelvi labort, de ezek a törekvések nem jártak sikerrel.

Feladatellátási hely (megnevezése)	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség-tanterem	számítás-technikai szaktantere m	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vízólféses WC	étkező vagy ebédlő
Mészöly Géza Ált. Isk,	2006.	1	-	-	1	16	2	53	1

22. sz. táblázat: Infrastruktúra a Mészöly Géza Általános Iskolában

Az **óvoda-iskola átmenetet** illetően a Mészöly Géza Általános Iskola kiváló kapcsolatot ápol a település óvodáival, kiemelten a Zengő Óvodával. Az intézményben Ovisuli néven rendeznek a jövődöbéli elsősöknek olyan alkalmakat, amikor megismerhetik későbbi iskolájukat, annak környezetét, későbbi tanítójukat. Az iskola egész évben tart nyílt tanítási napokat, évente egyszer összefüggő nyílt tanítási héttel várja az érdeklődőket, a leendő elsősöket, szüleiket.

Mind az iskola vezetése, mind a tanárok számára kiemelten fontos a szülőkkel a későbbiekben is kialakított jó kapcsolat, ez elsősorban a családlátogatások formájában nyilvánul meg, amire évente többször sort kerítenek a pedagógusok, valamint eseti alapon is, amikor úgy ítélik meg, hogy a helyzet megkívánja a szülők és a gyermekek tanárai közötti közvetlen kommunikációt. A szülők és a pedagógusok közötti együttműködést segíti a kialakított szülőfogadó terem, ahol a szülők beszélhetnek a tanárokkal, előre egyeztetett időpontban. Ez a

kezdeményezés számos esetben már hozzájárult több probléma gyors és hatékony megoldásához.

A Mészöly Géza Általános Iskola számára a legnagyobb versenytársat a Petőfi Sándor Gimnázium jelenti, kiemelten annak nyolcosztályos gimnáziumi tagozata. Ez a tagozat rendkívül vonzó az iskola diákjai és szülei számára, emellett elsősorban a jó képességekkel rendelkező diákok jelentkeznek a gimnáziumba. Így a HH, HHH és SNI diákok maradnak a Mészöly Géza Általános Iskolában, itt maradnak a családotthonban lakó gyermekek, akik zavaros családi háttérrel rendelkeznek, szocializációs minta nélkül nevelkedtek, számos esetben a rendőrséggel is összetűzésbe keverednek, így az ő óvodáztatásukra, általános iskolai nevelésükre is fokozottan ügyelnie kell az iskola vezetésének és a tanároknak. Elsődlegesen elérendő cél, hogy a HHH gyermekek számára a négy évfolyamos gimnáziumi képzés ne legyen eleve kizárt lehetőség, hanem reális és megvalósítható opcióként jelenjen meg számukra. Ezáltal kiegyenlítettebbé válna a város közoktatási intézményei között a HHH gyermekek megoszlása.

A Mészöly Géza Általános Iskola **fenntartója** Sárbogárd Város Önkormányzata, mellette nagyban hozzájárul az iskola működéséhez, kiemelten a szabadidős, tanórán kívüli programok lebonyolításához. Így pl. a színházlátogatások esetében azon gyermekek számára, akiknek problémát okoz ezeknek a kirándulásoknak a költsége, az Alapítvány részben megtéríti ezek költségét, emellett az alapítvány finanszírozza a HHH gyermekek tantárgyi versenyeihez szükséges nevezési díjakat. Ezen felül minden év végén (szintén alapítványi támogatással) kisösszegű támogatásban részesülnek a legjobb (végzős) tanulók, ahol kiemelt szerepet kapnak a HH és HHH gyermekek.

Az intézményre vonatkozó összefoglaló adattáblák a Helyzetelemzés mellékletében találhatóak.

A Mészöly Géza Általános Iskola helyzetelemzését követően az alábbi területeken javasolt a jelenlegi helyzet javítását célzó intézkedések meghozatala:

- A **tanulócsoport** esetében a gyermekek létszáma folyamatosan változik, így célszerű a tanulószoba működési rendjének felülvizsgálata, az igényekhez való jobb igazodás érdekében.
- A Mészöly Géza Általános Iskola jelenleg nem rendelkezik **nyelvi laborral**, ami a mindennapok során kisebb problémát okoz. Az eddigi megoldások (az informatikai teremben történő közös elhelyezés) fél sikert jelentettek, így felülvizsgálandó a nyelvi labor kialakításának lehetősége.
- A Mészöly Géza Általános Iskola jelenleg nem veszi minden esetben igénybe a HHH és HH gyermekek után igénybe vehető **egyéb támogatási formákat**. A későbbiekben javasolt a különböző támogatási formák, források felkutatása, a további fejlesztések megvalósítását segítő.
- A nevelőtestület tagjaiban igény és hajlandóság mutatkozik az **alternatív pedagógiai módszerek** alkalmazása iránt, az iskola vezetése célként meg is fogalmazta az alternatív módszerek alkalmazásának arányát az intézményben, így javasolt annak a felmérése, hogy miként valósítható meg az eddig is alkalmazott drámapedagógiai, kooperatív tanulási elemek adaptálása a mindennapi oktatási-nevelési tevékenységbe, akár önálló oktatási módszer, akár IPR bevezetése formájában.

- o A Mészöly Géza Általános Iskola és a helyi CKÖ között nincs **szervezett formájú együttműködés**, pedig számos esetben jelentős segítséget tudna nyújtani a Kisebbségi Önkormányzat az iskola pedagógusainak abban, hogy elérjék a HH és HHH gyermekeket, és a lehető legjobb színvonalon reagálhassanak a felmerülő problémákra.
- o Érdemes lenne felülvizsgálni a különböző **fejlesztési programokban és támogatási konstrukciókban való részvétel** lehetőségét, amelyek elsősorban az integrált nevelésre és oktatásra vonatkoznak. Itt olyan programok jöhetnek szóba, mint az Útravaló Program, a Tanoda program, a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány (MACIKA) által kiírt pályázatok, valamint az Arany János Kollégiumi Program, amelyekben a Mészöly Géza Általános Iskola tagintézménye már évek óta sikeresen részt vesz.
- o Amennyiben a Mészöly Géza Általános Iskola szintén szeretné kialakítani az **iskolaotthonos rendszert**, akkor mindenképpen jeleznie kellene ezt az igényét a fenntartó felé, mert ebben az esetben az ÁMK-val együttműködve, az ottani tapasztalatokat felhasználva lehetne kialakítani egy sikeresen működő iskolaotthonos rendszert. Emellett egy egységes napközi kialakítása lenne megoldás mind az alsó, mind a felső tagozat esetében, reális igényfelmérést követően, ahol megfelelő képzettségű pedagógus felügyelne a gyerekekre, aki motiválja őket a napközibe való bekerülésre és a bennmaradásra.
- o Érdemes lenne felülvizsgálni, hogy a HHH gyermekek településen belüli egyenletes elosztásának kialakítása érdekében milyen **ösztönző módszerekkel** lehetne segíteni a hátrányos helyzetű gyermekeket abban, hogy a négy évfolyamos gimnáziumi oktatás keretén belül folytassák tanulmányaikat.
- o A **magántanulók** esetében célszerű lenne kialakítani egy olyan személyes meggyőzésen és motiváción alapuló rendszert, amelynek segítségével a jelenleg a család kérésére magántanuló gyermekek visszakerülhetnek az oktatási rendszerbe. Elérendő cél lenne, hogy csak egészségügyi okokból nyilvánítsanak valakit magántanulóvá.
- o A **családotthonból** érkező gyermekek esetében fontos lenne kialakítani egy olyan együttműködést a családotthon és az iskola között, amelynek segítségével elkerülhetővé vagy kezelhetővé válhatnak a felmerülő problémák. Ehhez a két intézmény közötti intenzívebb párbeszédre lenne szükség.

8.3.4. Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szent István Általános Iskola

A Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szent István Általános Iskola (7003 Sárbogárd, Szent István utca 79-82. a továbbiakban Szent István Általános Iskola) a Mészöly Géza Általános Iskola tagintézményeként biztosítja Töbörzsök városrészben az alapfokú közoktatási ellátást. Ennek értelmében a Szent István Általános Iskola pedagógiai programja,

esélyegyenlőségi terve és minőségirányítási programja megegyezik a Mészöly Géza Általános Iskola ilyen jellegű dokumentumaival.

A Szent István Általános Iskola **alapadatait** az alábbi táblázat tartalmazza:

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:		11
Gyermekek vagy tanulók száma a tagintézmény körzetében		181
ebből	Hátrányos helyzetűek (HH)/ Halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH)	79/36
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:		154
Magántanulók száma:		5
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):		3
ebből	Integráltan	3
	gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	-
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:		79/36
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:		-
Ebből HH / HHH		-

23. sz. táblázat: A Szent István Általános Iskola alapadatai

Az iskolában jelenleg nyolc osztály működik, amelyben a HH és HHH gyermekek megoszlása az alábbi:

Osztály	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
1.	24	8/7	-
2.	23	11/3	2
3.	20	12/4	-
4.	13	8/3	-
5.	16	11/4	-
6.	21	9/6	-
7.	14	9/4	1
8.	23	11/5	-

24. sz. táblázat: Osztályok a Szent István Általános Iskolában

A diákok mindegyike Sárbogárdon lakik, **bejáró diák nincsen.**

Az iskolában jelenleg 3 **SNI gyermeket** oktatnak, egyiküket szervei egészségügyi okokból minősítették SNI-nek, másikkuk magatartás- és tanulási zavarral, míg a harmadik gyermek diszlexiával és diszgráfiával küzd.

SNI gyermekek, tanulók létszáma összesen:	3
Középsúlyos értelmi fogyatékos	0
Diszlexia, egyéb részképesség zavar	3
Súlyos magatartási, tanulási zavar	0
Egyéb	0
A szakvélemény alapján a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban	3

25. sz. táblázat: SNI gyermekek a Szent István Általános Iskolában

Az intézmény diákjai közül 5 fő **magántanuló**, két fő egészségügyi okok miatt (közösséget veszélyeztető magatartás), három fő a család kérésére, gyermeknevelés miatt magántanuló – az ő magántanulóvá nyilvánításuk során az iskola vezetése kikérte a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat véleményét.

Az iskolai **gyógypedagógiai oktatás** keretén belül a gyermekekkel gyógypedagógus, logopédus és gyógytornász is foglalkozik, mindegyiküket a kistérségi pedagógiai szakszolgálat bocsátja a Szent István Általános Iskola rendelkezésére. A szakemberek heti egy alkalommal tartanak foglalkozásokat az iskolában 16-20 fős csoportok részére, az SNI gyermekek részére is. A Szent István Általános Iskola jelenleg nem biztosítja a diákok részére a rendszeres úszásoktatás lehetőségét. Az iskolában hatékonyan működik a gyermek és ifjúságvédelmi pedagógus, aki elkötelezett a HH és HHH gyermekek irányába. Folyamatosan tartja a kapcsolatot a szülőkkel, minden alkalmat megragad ahhoz, hogy a gyermekeket érintő kérdésekben tájékozódjon és egyeztessen a gyermekek szüleivel.

Az iskolában nincsen nemzetiségi program. A diákok számára **szakkörök és tanulószoba** áll rendelkezésre tanórán kívüli délutáni foglalkozások formájában, ahol a gyermekek felkészülhetnek a másnapra és elévélgezhetik az aznapi házi feladatokat. A napközi alsó tagozaton mintegy 30 fővel működik, emellett Leckeműhely néven működik felzárkóztató korrepetálás is, heti négy napon,

kétszer 45 perces időtartamban. Felső tagozatban korábban szintén működött a felzárkóztató korrepetálás 25 fővel, de a diákok egyre magasabb arányú hiányzása miatt az iskola vezetése úgy döntött, hogy megszünteti ezt a lehetőséget. Emellett az iskola 5 diákkal vesz részt az Útravaló Programban.

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét- számon belül	HH/ HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében
Útravaló Program	6	3/-	5	5/4	2	2/2	4	4/3
Arany János Program	1	1/-	-	-	2	2/1	3	3/1

26. sz. táblázat: Egyéb képzési programok a Szent István Általános Iskolában

A szakkörök között megtalálhatóak a kézműves, néptánc és sportszakkörök, szülői kezdeményezésre térítés ellenében igénybe vehető labdarúgás utánpótlás-nevelő szakkör. Rendkívül nagy sikernek örvend a kézműves szakkör, ahol a gyermekek régi népi hagyományokkal ismerkedhetnek, népi játékokat játszanak, valamint különböző kézműves foglalkozásokon vesznek részt.

Az intézmény jelenleg egy épületben működik, amelynek egyik szárnyát a közelmúltban teljes körűen felújították, egy nyertes PHARE projekt keretén belül. Így az iskola kiválóan felszerelt informatikai résszel rendelkezik, emellett kémia, fizika és biológia szaktantermek áll 154 diák rendelkezésére. Oktatásukat 11 főállású pedagógus biztosítja, 87,5%-os szakos ellátottság mellett. Elsősorban a kémia és a magyar azok a szakok, amelyek esetében nem szakos tanár tartja az órákat a diákok számára, emellett ének-zene szakos óraadó tanár dolgozik az iskolában.

Feladatel- látási hely	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoz- tató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség- tanterem	számítás- technikai szaktantere m	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vizóbiltes WC	étkező vagy ebédlő
Szent István Ált. Isk.	2005.	1	-	-	1	21	1	14	1

27. sz. táblázat: Infrastruktúra a Szent István Általános Iskolában

Az oktatás rendszerét tekintve nincsen csoportbontás sem nívócsoportos oktatás. A Mészöly Géza Általános Iskolához hasonlóan itt is alkalmaznak drámapedagógiai, kooperatív tanulásbeli elemeket, de itt sincs az integrált pedagógiai rendszer bevezetve. A tantestületben ugyanakkor itt is felmerült az igény az alternatív pedagógiai módszerek alkalmazására az oktatásban, amely akár az IPR bevezetését is magában foglalhatja, összhangban a Mészöly Géza Általános Iskola ezirányú fejlesztéseivel.

Az iskolába érkező gyermekek jellemzően a Töbörzsöki Óvodából jönnek, amely intézménnyel az iskola nagyon szoros kapcsolatot ápol (ld. 3.2. pont). A középfokú oktatási intézményekkel is kapcsolatban áll az iskola, eddig is kaptak visszajelzéseket az intézményektől a diákokkal kapcsolatban, emellett több alkalommal is visszajöttek az iskolába a végzett diákok.

A Szent István Általános Iskola helyzetelemzését követően az alábbi területeken javasolt a jelenlegi helyzet javítását célzó intézkedések meghozatala:

- A **felsősz felzárkóztató korrepetálás** esetében a folyamatosan változó létszám ellenére továbbra is maradt néhány gyermek, akik igénybe vennék a korrepetálást, így számukra célszerű lenne ennek megszervezése, a lehetőségek és igények újabb felmérését követően, kialakítható lenne egy a felső tagozatban is rendelkezésre álló napközi.
- A Szent István Általános Iskola jelenleg nem veszi minden esetben igénybe a HHH és HH gyermekek után igénybe vehető **egyéb támogatási formákat** (pl. integrációs, képességkibontakoztató támogatások), tovább bővítve ezzel az eddig is sikeres programokat pl. az Útravaló Programot.
- A Szent István Általános Iskolában is hajlandóság mutatkozik az **alternatív pedagógiai módszerek** alkalmazása iránt, így javasolt annak a felmérése, hogy miként valósítható meg az eddig is alkalmazott alternatív pedagógia elemek integrálása a mindennapi oktatási-nevelési tevékenységbe. Ehhez kapcsolódóan tanfolyamokat, továbbképzéseket lehetne tartani a tantestület tagjainak.
- A Szent István Általános Iskola és a **helyi szervezetek, CKÖ között nincsen szorosabb együttműködés**, így az iskola és a pedagógusok nem tudják kihasználni az együttműködésben rejlő lehetőségeket, ami pl. a cigány származású HH és HHH gyermekek könnyebb elérése a CKÖ képviselőinek segítségével.
- Az elmúlt évek tapasztalataira alapozva javasolt a különböző **fejlesztési programokban és támogatási konstrukciókban való részvétel erősítése**, az Útravaló Program mellett a Tanoda programban, valamint az Arany János Kollégiumi Programban való részvétel lehetőségeinek vizsgálata.
- A Mészöly Géza Általános Iskolához hasonlóan itt is javasolt felülvizsgálni, hogy a HHH gyermekek településen belüli egyenletes elosztásának kialakítása érdekében milyen **ösztönző módszerek** járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a HH gyermekek négy évfolyamos gimnáziumi oktatás keretén belül folytassák tanulmányaikat.
- A **szakos ellátottság** esetében a magyar nyelv és irodalom oktatás esetében felmerülő problémák oda vezethetők vissza, hogy jelenleg egy nyugdíjazás előtt álló pedagógus oktatja a diákokat. A Szent István

Általános Iskolában a szakos ellátottság a jövőben nem jelent problémát, mert a 2008/2009-es tanévtől a nem szakrendszerű oktatás bevezetésre kerül, így az 5. osztályban majd a 6. osztályban is tanító végzi a magyar tantárgy oktatását.

8.3.5. Általános Művelődési Központ Sárszentmiklós Kippkopp Óvoda

Az Általános Művelődési Központ Sárszentmiklós Kippkopp Óvoda (7003 Sárbogárd, Gesztenye sor 1, a továbbiakban Kippkopp Óvoda) 1996 szeptemberétől az ÁMK intézményegységeként működik. Az intézmény főbb alapadatai az alábbiak:

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:		12+2
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:		143+30
Magántanulók száma:		0+0
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):		3+0
ebből	Integráltan	3
	gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	0
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:		45/16+6/0
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:		1+0
Ebből HH / HHH		0/0

28. sz. táblázat: A Kippkopp Óvoda alapadatai (a + jel utáni adatok a Nagylóki Óvodára vonatkoznak)

Óvodai csoport	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
Mini (Napsugár)	22	6/0	0
Kis (Maci)	23	13/6	1
Vegyes (Cica)	19	4/3	0
Középső (Nyuszi)	24	8/1	1
Nagy (Bóbita)	28	6/2	0
Nagy (Tappancs)	27	8/4	1

29. sz. táblázat: Csoportok a Kippkopp Óvodában

A Kippkopp Óvoda jelenleg hat csoportnak ad otthont, amelyet életkor alapján szerveztek kis-, középső és nagycsoportba, szükség esetén egyes csoportokba. A csoportok mindegyikében két óvodapedagógus és egy-egy dajka foglalkozik a gyermekekkel. A beszédhibás nagycsoportos gyermekekkel heti 3 órában logopédus foglalkozik.

Az óvoda fogadja a beíratási körzet összes három éves és idősebb gyermekét. A bejáró óvodások esetében a dajkák várják őket az érkezésükkor a távolsági buszok megállójában.

Óvodába jár		Összesen	HH/HHH
		143	45/15
más településről bejáró		1	0/0
ebből	tömegközlekedéssel	1	0/0
	iskolabuszsal	0	0/0
	falugondnoki szolgálattal	0	0/0
	egyéni (szülők szgk.-val)	0	0/0

30. sz. táblázat: Bejárók a Kippkopp Óvodában

Az óvoda parkosított környezetben, hatalmas füves udvarral rendelkezik, ahol a gyermekek számára számos lehetőség adódik a szabadtéri játékokra, foglalkozásokra. A Kippkopp Óvodában ez elmúlt években jelentős fejlesztéseket hajtottak végre, ezek közé tartozik a HACCP rendszer bevezetése a tálaló konyhában, melegítő pulttal, új padozattal és étkezési eszközökkel. Négy csoportszobában kicserélték a bútort, kettő még felújításra vár. Bővítésre került az udvari játékkalomány az elhasználódott játékok pótlása érdekében, új többfunkciós udvari játék került megvásárlásra. Az ETALON SPORT PROGRAM támogatásával elkészülhetett az új tornaszobája, amely minden gyermek számára biztosítja a megfelelő **mozgáslehetőséget**.

Feladatellátási hely	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség-tanterem	számítás-technikai szaktanterem	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vízöblítékes WC	étkező vagy ebédlő
ÁMK Kippkopp Óvoda	2004	1	-	-	-	1	-	17	-

30. sz. táblázat: Infrastruktúra a Kippkopp Óvodában

A Kippkopp Óvoda saját nevelési programmal rendelkezik, ez a saját „Környezetvédő, mozgásfejlesztő program”, amelyet a nevelőtestület elfogadott és az óvoda fenntartója jóváhagyott. A nevelési programnak megfelelően kiemelt szerep jut szabadban eltöltött foglalkozásoknak, a környezettudatos nevelésnek, a kirándulásoknak. Az óvodában a korai fejlesztés biztosított. A gyermekek

értékelését az óvodapedagógusok végzik, különös tekintettel a tanköteles korúakra. Minden gyermek szülőjével egyéneként elbeszélgetnek az óvónők az iskolára való felkészültségről, minden gyermekről óvodai szakvélemény kerül

kiállításra. Ha a kisgyerek további óvodai nevelése indokolt akkor az határozatban kerül rögzítésre gyermekenként indoklással kísérve. Az **óvoda-iskola átmenetet** illetően így az egész óvoda együttesen biztosítja a zökkenőmentes átmenetet, emellett a családi gyermeknapok és a szülői fogadóórák keretén belül biztosított az óvoda és a szülők közötti jó kapcsolat.

8.3.6. Általános Művelődési Központ Sárszentmiklós Általános Iskola

A Sárszentmiklósi Általános Iskola (7000 Sárbogárd, Köztársaság u. 171-173) Sárbogárd város második legnagyobb általános iskolája a sárszentmiklósi városrész közepén, beiskolázási közege Rétszilas, Pusztægres, Sárhatvan, Nagyhöröcsök településrészekre is kiterjed. Az iskola alapító okirata szerint általános művelődési központ egysége, székhelye, amelyhez óvoda, klub és könyvtár is társul.

Az iskola alapadatait a következő táblázat tartalmazza:

Főállású pedagógusok száma a tagintézményben:		36+8
A tagintézménybe járó gyermekek vagy tanulók száma:		463+70
Magántanulók száma:		3+0
Sajátos nevelési igényű gyermekek vagy tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):		22+0
ebből	Integráltan	22
	gyógypedagógiai csoportban vagy tagozaton	0
A HH / HHH gyermekek vagy tanulók száma:		135/44+0
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:		54+0
Ebből HH / HHH		0/0

31. sz. táblázat: A Sárszentmiklósi Általános Iskola alapadatai (a + jel utáni adatok a Nagylóki Ált Iskolára vonatkoznak)

A **tanulók évfolyamonkénti megoszlását** vizsgálva jelenleg a 6., 7. és 8. évfolyamon három, míg az összes többi évfolyamon két-két osztály tanul az

iskolában. A tanulók létszáma 463 fő, ebből 135 gyermek minősül hátrányos helyzetűnek, 44 fő halmozottan hátrányos gyermek. SNI diák 22 fő az iskolában.

Osztály	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
1.a	26	6/4	0
1.b	26	4/2	0
2.a	26	8/3	1
2.b	27	8/2	1
3.a	25	5/2	0
3.b	25	6/3	1
4.a	28	9/1	2
4.b	28	9/3	1
5.a	26	7/4	2
5.b	27	5/2	3
6.a	24	5/1	1
6.b	23	5/1	3
6.c	23	8/3	0
7.a	26	8/3	1
7.b	27	8/3	1
7.c	14	5/0	1
8.a	26	15/4	3
8.b	24	9/3	0
8.c	11	5/0	1

32. sz. táblázat: A Sárszentmiklós Általános Iskola osztályai

A diákok több mint egytizede a környező településekről, településrészekről (Rétszilas, Pusztægres, Sárhatvan és Nagyhörcsök) jár be, egy részük iskolabusszal (46%) egy részük (54%) tömegközlekedéssel, busszal érkezik, amely problémaként jelentkezik, elérendő cél lenne az iskolabuszos utaztatás további bővítése.

		Összesen	HH/HHH
Alsó tagozatos (1-4.) diákok		211	55/20
más településről bejáró		9	0/0
ebből	tömegközlekedéssel	9	0/0
	iskolabusszal	0	0/0
	falugondnoki szolgálattal	0	0/0
	egyéni (szülők szgk.-val)	0	0/0
Felső tagozatos (5-8.) diákok		252	80/24
más településről bejáró		45	0/0
ebből	tömegközlekedéssel	20	0/0
	iskolabusszal	25	0/0
	falugondnoki szolgálattal	0	0/0
	egyéni (szülők szgk.-val)	0	0/0

33. sz. táblázat: Bejárók a Sárszentmiklós Általános Iskolában

Az **SNI gyermekek** létszáma itt is alacsonynak mondható, összesen 22 fő (a tanulói létszám 4,75%-a) jár a Sárszentmiklósi Általános Iskolába. A magántanulók száma 3 fő. Ebből 1 fő sajátos nevelési igénye miatt, 1 fő szakorvosi vélemény miatt és 1 fő a család kérésére magántanuló. Ebben az esetben szintén javasolt lenne, hogy a családok személyes meggyőzése révén segítsék elő ezen gyermekek visszakerülését az iskolába.

SNI gyermekek, tanulók létszáma összesen:	22
Enyhe fokban értelmi fogyatékos	0
Középsúlyos értelmi fogyatékos	0
Diszlexia, egyéb részképesség zavar	22
Súlyos magatartási, tanulási zavar	0
Egyéb	0
A szakvélemény alapján a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban	22

34. sz. táblázat: SNI gyermekek a Sárszentmiklós Általános Iskolában

Az iskola rendelkezik Pedagógiai és Művelődési Programmal, emellett TIOK résztvevő. Az iskola gyógypedagógiai ellátása megoldott a törvényi szabályozásnak megfelelően, a gyermekek **gyógypedagógiai ellátását** a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolából érkező pedagógusok biztosítják.

A **lemorzsolódási adatok** folyamatosan és tartósan az országos átlag alatti értékeket mutatnak, mind a teljes összlétszám, mind a HH és HHH tanulók esetében. A **hiányzások** tekintetében a HH és HHH tanulók az országos átlagot többszörösen meghaladó mértékben hiányoztak 250 óránál többet, de az összlétszám hiányzási mutatói is meghaladják az országos átlagot.

	Évfolyamisméltők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HH/HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	1%	n.a.	0,2%	n.a.	n.a.	n.a.
2004/2005	1%	n.a.	0,4%	n.a.	n.a.	n.a.
2005/2006	1%	n.a.	0,4%	n.a.	n.a.	n.a.
2006/2007	0,6%	1,4%	0,9%	1%	0,46%	1,4%
2007/2008 (tervezett)	0,6%	1,4%	0,8%	1%	0,2%	0,7%
2008/2009 (tervezett)	0,6%	1%	0,4%	0,5%	0,2%	0,7%

országos átlag 2005/2006	2,11%	0,61%	0,37%
--------------------------------	--------------	--------------	--------------

35. sz. táblázat: Lemorzsolódás, hiányzás és magántanulók a Sárszentmiklós Általános Iskolában

A **továbbtanulási** mutatókat illetően mindenképpen fontos megjegyezni, hogy jelenleg nem állnak rendelkezésre adatok a HH és HHH tanulók továbbtanulásával kapcsolatban, így az Intézkedési Terv elkészítéséig ezt a hiányosságot pótolni szükséges. A jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a tanulók mintegy egyharmada tartósan a gimnáziumi képzést választja, de jelentős többségük a szakközépiskolák érettségit adó képzéseit részesíti előnyben (igaz, itt erőteljes visszaesés mutatkozott, de a következő évek tervei már ismét 40 % körüli aránnyal számolnak).

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összl étszá mon belül	HH / HHH- tanuló k köréb en	összlét számo n belül	HH / HHH- tanuló k körébe n	összlét számo n belül	HH / HHH- tanuló k körébe n
2003/20 04	28	n.a.	34	n.a.	38	n.a.
2004/20 05	30	n.a.	30	n.a.	40	n.a.
2005/20 06	32	n.a.	43	n.a.	25	n.a.
2006/20 07	34	n.a.	18	n.a.	48	n.a.
2007/20 08 (tervezet t)	30	n.a.	40	n.a.	30	n.a.
2008/20 09 (tervezet t)	30	n.a.	40	n.a.	30	n.a.
ország s átlag 2005/20 06	36,6%		43,1%		19,0%	

35. sz. táblázat: Lemorzsolódás, hiányzás és magántanulók a Sárszentmiklós Általános Iskolába

A **tanórán kívüli foglalkozásokat** illetően az iskola különböző szakköröket biztosít a diákok számára, mindegyiket térítésmentesen. Olyan szakkörök jelennek itt meg, mint a sakk, a kézműves szakkör, az informatika, az idegen nyelv és a matematika. Ezeken a foglalkozásokon a HH és HHH tanulók is aktívan részt vesznek. A Sárszentmiklósi Általános Iskola névcsoportos oktatást biztosít matematikából. 1-3. osztályig a gyermekek számára iskolaotthonos oktatás érhető el, a negyedik osztálytól napközi fogadja a gyermekeket. A felső tagozatban tanulószoba biztosítja a lehetőséget a diákoknak a másnapra való felkészülést illetően. Éppen erre a megosztásra vezethető vissza, hogy az iskola és a szülők kapcsolat elsősorban az alsó tagozatosok esetében mondható jónak, míg a felsősök esetében már kevésbé kiegyensúlyozott. Az iskola az Útravaló programban részt vesz, de nem használja ki pl. a **Tanoda program, sem az Arany János Kollégiumi Program lehetőségeit.**

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében
Alapfokú művészet- oktatás	22%	18%	16%	10%	12%	8%	15%	10%
Kisebbségi program	-	-	-	-	-	-	-	-
Napközi	46%	41%	45%	39%	48%	42%	48%	45%
Szakkör	34%	20%	40%	23%	40%	22%	40%	22%
Iskolai nyári tábor	21%	10%	17%	8%	17%	8%	17%	8%
Erdei isk.	-	-	-	-	-	-	-	-

36. sz. táblázat: Tanórán kívüli délutáni foglalkozások a Sárszentmiklós Általános Iskolában

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét-számon belül	HH/ HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanulók körében
Útravaló Program	5%	16%	3%	11%	1,3%	5%	3%	11%
Arany János Program	-	-	-	-	-	-	-	-

Tanoda	-	-	-	-	-	-	-	-	-
--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

37. sz. táblázat: Egyéb programokban való részvétel a Sárszentmiklós Általános Iskolában

A **kompetencia-mérések** eredményét vizsgálva ennél az intézménynél is meg kell jegyeznünk, hogy a 2007-es adatok nem álltak rendelkezésre, emellett a HH és HHH gyermekek eredményeire vonatkozóan sem érhetőek el adatok, amelyeket az intézkedési terv elkészítéséig biztosítani szükséges. A korábbi évek eredményei alapján az iskolában tanuló diákok az országos átlag 90-95%-a körüli teljesítményeket érnek el, állandónak mondható színvonal mellett.

Országos kompetencia-mérés eredm.	2003		2004		2006			2007	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	462	500	-	509	471	-	512	-	-
8. évfolyam	-	-	472	500	469	-	497	-	-
Matematika									
6. évfolyam	475	500	-	505	472	-	493	-	-
8. évfolyam	-	-	462	500	459	-	494	-	-

38. sz. táblázat: Kompetencia-mérések a Sárszentmiklós Általános Iskolában

Az **infrastruktúrát** illetően az 1988-ban felújított, két műhellyel együtt 18 tantermesre bővített, tornateremmel, főzőkonyhával, ebédlővel ellátott iskolaépület felső két szintjén az alsós osztályok kapnak helyet, a földszint az 5-8. osztályosoké. Szaktantermei között megtalálható a technika, a művészeti nevelés, természettudományi, informatika és idegen nyelv tanterem. A világítás korszerűsítésére, külső tatarozásra, a nyílászárók részleges cseréjére 2002-ben került sor. Az iskola taneszköz-ellátottsága megfelelőnek mondható.

Feladat-el- látási hely (megnev.)	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoz- tató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség- tanterem	számítás- technikai szaktantere m	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vizbültéses WC	étkező vagy ebédlő
AMK Sárszent- miklói Ált.Iskola	2002	2	-	2	2	10	1	27	1

39. sz. táblázat: Infrastruktúra a Sárszentmiklós Általános Iskolában

Az **alternatív pedagógiai módszereket** illetően az iskolában a pedagógusok az alsó tagozatban használják a kooperatív technikákat a tanítás alatt, emellett megjelenik a differenciált oktatás is.

A Sárszentmiklósi Általános Iskola Sárbogárd második legnagyobb általános iskolájaként megfelel a vele szemben támasztott követelményeknek, ugyanakkor az intézkedési terv elkészítéséig további adatok beszerzése szükséges (elsősorban a HH és HHH gyermekek oktatásával, eredményeivel kapcsolatban) annak érdekében, hogy kibővített helyzetelemzés készüljön, amely megfelelően tud reagálni azokra a problémákra és adottságokra, amelyekkel az iskola szembesül.

8.3.7. Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

A sárbogárdi Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (Sárbogárd (7000), József Attila utca 4.) fenntartója a Fejér Megyei Önkormányzat. Az intézmény alapadatait az alábbi táblázat foglalja össze:

Főállású pedagógusok száma:	38	
Az intézménybe járó tanulók száma:	405	
Magántanulók száma:	0	
Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):	1	
Ebből	Integráltan	1
	gyógypedagógiai tagozaton	
HH / HHH tanulók száma:	41/5	
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:	28	
Ebből HH / HHH	1/0	

40. sz. táblázat: A Petőfi Sándor Gimnázium alapadatai

Osztály	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
5.c	27	0/0	1
6.c	26	0/0	0
7.c	28	3/0	0
8.c	26	0/0	0
9.b	26	6/1	0
9.c	30	2/0	0
9.d	16	4/0	0
10.a	27	5/1	0
10.b	30	3/0	0
10.c	27	1/0	0
11.a	25	7/1	0
11.b	29	3/1	0
11.c	28	1/0	0
12.a	22	3/1	0
12.b	28	2/0	0
12.c	20	1/0	0

41. sz. táblázat: Petőfi Sándor Gimnázium osztályai

A gimnáziumban jelenleg 405 gyermek tanul. A hátrányos helyzetű tanulók száma 41 fő, ebből halmozottan hátrányos 5 gyermek, 1 gyermek pedig sajátos nevelési igényű. A **sajátos nevelési igényű** gyermek integrált oktatásban vesz részt. Az intézményben 13 tanulócsoportban folyik az oktatás, valamennyi tanulócsoport általános tantervű. A nyolcosztályos gimnáziumi tagozaton nem vesz részt az oktatásban HHH gyermek, ugyanakkor az SNI gyermek a nyolcosztályos tagozaton tanul. A négy évfolyamos és a szakközépiskolai tagozaton már jelen vannak a HHH gyermekek. A HHH gyermekek aránya rendkívül alacsonynak mondható, 1% körüli értéket mutat. Az intézményben **magántanuló** nincsen.

A **bejáró diákokat** tekintve a teljes létszám mintegy 7%-a jár be mindennap a gimnáziumba, ez összesen 28 diákot jelent (köztük egy fő hátrányos helyzetű), mindegyikük felső tagozatos, mivel a gimnáziumban nincsen alsó tagozaton oktatás. A bejáró diákok 70%-a tömegközlekedéssel (jellemzően busszal), 30%-uk pedig egyénileg (autóval, a szülőkkel) jár be.

Alsó tagozatos (1-4.)		-	-	
ebből	más településről bejáró	-	-	
	ebből	tömegközlekedéssel	-	
		iskolabusszal	-	
		falugondnoki szolgálattal	-	
		egyéni (szülők szgk.-val)	-	
Felső tagozatos (5-8.)	107	3/0		
ebből	más településről bejáró	28	2/0	
	ebből	tömegközlekedéssel	20	2/0
		iskolabusszal	-	-
		falugondnoki szolgálattal	-	-
		egyéni (szülők szgk.-val)	8	-

42. sz. táblázat: Bejárás a Petőfi Sándor Gimnáziumban

A Gimnáziumnak jelenleg nincs főállású **gyógypedagógus** dolgozója. Az egyetlen sajátos nevelési igényű gyermek a szakvélemény alapján a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az iskolai nevelésben, oktatásban, ezért oktatása integrált kereteken belül valósul meg.

A **lemorzsolódási** adatokat tekintve a gimnázium az elmúlt tanévekben folyamatosan az országos átlag alatti értékeket mutat, jellemzően 0 és 0,005% között, így gyakorlatilag nem beszélhetünk lemorzsolódásról. A **hiányzások** esetében szintén ez a helyzet áll fenn, a 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya folyamatosan nulla. Hiányosságként jelentkezik, hogy ezeken a területeken a HH és HHH gyermekekre vonatkozóan nem állnak adatok rendelkezésre.

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HH / HHH	összlétszámon belül	HH / HHH
2003/2004	Jellemzően 0 és 0,005% között.	Nincs adat.	-	-
2004/2005			-	-
2005/2006			-	-
2006/2007			0,002	-
2007/2008 (tervezett)			-	-
2008/2009 (tervezett)			-	-
országos átlag 2005/2006	2,11%		0,37%	

43. sz. táblázat: Lemorzsolódás és hiányzás a Petőfi Sándor Gimnáziumban

A **továbbtanulási** adatokat tekintve a nyolcosztályos tagozatba bekerülő gyermekek értelemszerűen a gimnáziumban folytatják, fejezik be tanulmányaikat.

A **tanórán kívüli foglalkozások** tekintetében a 2006/2007-es tanévben 42 gyermek látogatta a szakköröket. Ez a szám az előző tanévhez képest – ekkor 40-en vettek részt szakkörökben – stagnálás. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatása szempontjából elérendő cél a jelenleginél több szakkör megszervezése, amely módot adna a gyermekek számára a tantárgyakban való további elmélyülésre és képességeik kibontakoztatására pl. a művészetek terén. Az **iskolán kívüli segítő programokban való részvétel** nem jelentős, az Útravaló programban a Tanoda, és az Arany János Kollégiumi Programban, valamint az egyéb iskolán kívüli segítő programokban egyetlen gyermek sem vett részt.

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló(k) körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló(k) körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló(k) körében	Összlét-számon belül	HH / HHH tanuló(k) körében
Szakkör	42	n.a.	40	n.a.	41	n.a.	40	n.a.
Iskolai nyári tábor	50	n.a.	50	n.a.	50	n.a.	50	n.a.

44. sz. táblázat: Tanórán kívüli délutáni foglalkozások a Petőfi Sándor Gimnáziumban

A kompetencia-mérések esetében a 2007-es évre vonatkozóan, valamint a HH/HHH tanulók eredményeit illetően itt sem állnak rendelkezésre adatok, így a korábbi évek eredményei alapján lehet következtetéseket levonni. Ezek alapján elmondható, hogy az iskola diákjainak eredménye minden évfolyamon, minden évben jelentősen meghaladja az országos átlagot (6-14%-kal)

Országos kompeten- cia-mérés eredménye	2003		2004		2006			2007	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH / HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	-	500	Nincs adat	509	Nincs adat	Nincs adat	512	-	-
8. évfolyam	-	-	568	500	565		497	-	-
10. évfolyam	-	500	532	499	534		501	-	-
Matematika									
6. évfolyam	-	500	Nincs adat	505	Nincs adat	Nincs adat	493	-	-
8. évfolyam	-	-	570	500	566		494	-	-
10. évfolyam	-	500	528	497	528		499	-	-

45. sz. táblázat: Kompetencia-mérések a Petőfi Sándor Gimnáziumban

Az intézményben 38 főállású **pedagógus** végez oktató-nevelő tevékenységet. Közülük 20 pedagógus a 4 osztályos gimnáziumi oktatásban, 14 pedagógus a 8 osztályos gimnáziumi tagozaton, 2 pedagógus a szakközépiskolai tagozaton és 2 pedagógus a kollégiumi tagozaton vesz részt az oktató-nevelő munkában. Az iskola szakos ellátottsága megfelelő.

Az intézmény pedagógusai közül 3 pedagógus vett részt drámapedagógiával foglalkozó pedagógus továbbképzéseken. Egyetlen pedagógus sem vett részt differenciált tanulásszervezéssel, kooperatív tanulással, és projektpedagógiával foglalkozó pedagógus továbbképzéseken.

Az intézmény épületét, amely 1952-ben épült 1985-ben újjitották fel utoljára, mindenképpen szükséges volna egy teljes felújítás, a szükségterem felszámolása. Az oktatás infrastrukturális feltételei megfelelőek, de nem tökéletesek, ugyanakkor az intézményen belül kiegyenlítően biztosítottak az oktatás feltételei. A feltételrendszer bővítése során megoldandó az intézmény teljes felújítása, akadálymentesítése.

eszköz/létesítmény	darab	az eszközt / létesítményt használó		
		gyermek k, tanulók száma	HH / HHH gyermek k, tanulók száma	SNI gyermek k, tanulók száma
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	0	-	-	-
nyelvi labor	0	-	-	-
szükségterem	10	405	41/5	1
számítástechnikai szaktanterem	3	405	41/5	1
számítógép (min. P4 szintű)	48	405	41/5	1
ebből				
internet hozzáféréssel	48	405	41/5	1
tornaterem	1	405	41/5	1

46. sz. táblázat: Infrastruktúra a Petőfi Sándor Gimnáziumban

A Gimnázium fenntartója Fejér Megyei Önkormányzat, emellett az intézmény rendszeres kapcsolatban áll a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a védőnői hálózattal, alkalmi kapcsolatot sikerült kialakítani több civil szervezettel, ugyanakkor a helyi CKÖ-vel semmilyen kapcsolatban nem állnak.

Az intézményre vonatkozó összefoglaló adattáblák a Helyzetelemzés mellékletében találhatóak.

8.3.8. Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola gyógypedagógiai nevelési oktatási intézmény, kizárólag sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó általános iskola és előkészítő szakiskola. Fő oktatási szakterületei a felzárkóztató oktatás, a teljes körű logopédiai ellátás, a napközi otthon, a tanulószoba, sportkörök, szakkörök, kórus, néptánc tehetséggondozás, és felzárkóztatás. Az iskola pedagógiai programját, helyi tantervét meghatározza, hogy SNI (tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott) tanulókat fogad.

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola főbb alapadatai az alábbiak:

Főállású pedagógusok száma:	19
Az intézménybe járó tanulók száma:	102
Magántanulók száma:	3
Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma (diszlexia és egyéb részképességzavarok is):	102
ebből	
Integráltan	0
gyógypedagógiai tagozaton	102
HH / HHH tanulók száma:	88/70
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók száma:	6
Ebből HH / HHH	3/0

47. sz. táblázat: A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola alapadatai

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában jelenleg 19 pedagógus biztosítja 102 tanuló oktatását, három különböző képzési forma keretén belül: általános iskolai oktatás formájában (52 tanuló), speciális szakiskolai oktatás keretén belül (29 tanuló), valamint a speciális szakiskola szakképző tagozatán (21 tanuló). Az egyes osztályok összetételét az alábbi táblázat szemlélteti:

Osztály	Gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban		
	Összesen	HH / HHH	SNI
2. (magántanuló)	1	1/1	1
3-4.	9	7/7	9
4. (magántanuló)	1	1/1	1
5-6.	8	7/6	8
7.	14	12/11	14
8.a	14	11/8	14
8.b	5	4/3	5
9.	18	17/15	18
10.	11	8/6	11
1/11.	12	12/5	12
2/12.	9	8/7	9

48. sz. táblázat: Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola osztályai

Az iskolában jelenleg szakértői javaslatra három magántanuló található, ők egészségügyi okok miatt nem vesznek részt a hagyományos formájú oktatásban. A diákok között 88 hátrányos helyzetű gyermeket és 70 halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket találhatunk. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya (86,27% ill. 68,6%) a település közoktatási intézményei között itt a legmagasabb. A HH és HHH gyermekek mindegyike (az intézménytől rendelkezésre bocsátott adatok alapján) 3 ill. 4. évet járt óvodába. Az intézményvezetőtől kapott információk alapján a cigány gyermekek aránya mintegy 25%-os a teljes intézmény vonatkozásában.

SNI gyermekek, tanulók létszáma összesen:		102
ebből	Enyhe fokban értelmi fogyatékos	91
	Középsúlyos értelmi fogyatékos	11
	Diszlexia, egyéb részképesség zavar	-
	Súlyos magatartási, tanulási zavar	-
	Egyéb	-
	A szakvélemény alapján a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban	25

48. sz. táblázat: SNI gyermekek a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola diákjainak mindegyike **sajátos nevelési igényű diák**, 91 diák enyhe fokban értelmi fogyatékos, 11 diák középsúlyos értelmi fogyatékos. Integráltan oktatható 25 diák, akik jellemzően azért járnak ebbe az intézménybe, mert szülői kérésre ide vették fel őket, annak ellenére, hogy a városban megtalálható két másik általános iskolában lehetőség nyílna oktatásukra. Annak oka, hogy a szülők miért preferálják a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolát, nem tisztázott, így az intézkedési terv elfogadásáig javasolt egy átfogó felmérés elkészítése, amely során ezen gyermekek szülei nyilatkoznak arról, hogy miért választották integráltan oktatható gyermekük számára ezt a szegregált oktatási formát. Az ellentmondás feloldása érdekében elérendő cél, hogy a szülőket egyenként felkeresve az iskola vezetése és a pedagógusok meggyőzzék őket arról, hogy a gyermekek esetében a szegregált oktatási forma milyen negatív következményekkel járhat a gyerekeikre nézve, ha továbbra is ragaszkodnak ehhez a megoldáshoz.

Alsó tagozatos (1-4.)		11	9/9
más településről bejáró		1	0/0
ebből	tömegközlekedéssel	1	0/0
	iskolabusszal	0	0/0
	falugondnoki szolgálattal	0	0/0
	egyéni (szülők szgk.-val)	0	0/0
Felső tagozatos (5-8.)		41	34/28
más településről bejáró		5	3/0
ebből	tömegközlekedéssel	4	3/0
	iskolabusszal	0	0/0
	falugondnoki szolgálattal	0	0/0
	egyéni (szülők szgk.-val)	1	0/0

49. sz. táblázat: Bejárás a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A diákok közül 6 fő más településről **jár be az iskolába**, jellemzően tömegközlekedéssel, amelyhez a bérletet az iskola biztosítja, egy diákot szülei hozzák az iskolába. A főbb küldő települések az eddigi évek tapasztalatai alapján Káloz, Cece, Vajta, Alap, Sárkeresztúr, Szabadhídvég, Lajoskomárom, Sárszentágota, Nagylók, Sáregres, Mezőkomárom, Mezőszilas és Aba. Érkezéskor és távozáskor az iskola felügyeletet biztosít.

Az iskola követelményeinek megfelelően a tantestület az oktatás folyamatában alkalmazza az alternatív pedagógiai módszereket, ennek megfelelően rendelkeznek ilyen jellegű pedagógiai végzettséggel és részt vettek az ezekhez kapcsolódó képzéseken az elmúlt három évben. Az iskola két fejlesztő szobával rendelkezik, amelyek kihasználtsága 100%-os.

Módszertani terület	Résztevő főállású pedagógusok
Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzés	1
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	1
Kooperatív tanulás	1
Projektpedagógia	1
Drámapedagógia	0

50. sz. táblázat: Alternatív pedagógiai módszerek a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A tantestület minden tagja gyógypedagógus, szakmai végzettségüket tekintve az alábbiak szerint oszlik meg létszámuk az iskolában:

Főállású gyógypedagógusok létszáma összesen:		19
ebből	oligofrénpedagógia szakos pedagógus	6
	tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos	5
	értelmileg akadályozottak pedagógiája szakos	0
	logopédus	3
	pszichopedagógus	2
	szurdopedagógus vagy hallássérültek pedagógiája szakos	0
	szomatopedagógus	1
	tiflopedagógus vagy látássérültek pedagógiája szakos	0

51. sz. táblázat: Főállású gyógypedagógusok a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A gyógypedagógusok a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola mellett a város többi közoktatási intézményében is tartanak foglalkozásokat. Az iskola **szakos ellátottságát** tekintve a matematika oktatás terén merülnek fel problémák, amelynek orvoslása a fenntartó feladata, az intézkedési terv elkészítéséig.

A **lemorzsolódási** adatokat vizsgálva az iskolában az elmúlt években hullámzó tendencia figyelhető meg, az előző évben viszont sikerült az évfolyamisméltók arányát a korábbi országos átlaghoz közeli szintre csökkenteni. A magántanulók aránya tartósan és jelentősen magasabb az országos átlagnál, ezzel kapcsolatban az iskolának törekednie kell arra, hogy olyan feltételeket és körülményeket alakítson ki, amelyek alkalmasak az SNI gyermekek fogadására, ezzel csökkentve a magántanulók kiugróan magas arányát. A **hiányzások**

tekintetében az iskola adatai szintén jelentősen meghaladják az országos átlagot, így ezen a területen is további fejlesztések, megoldások kialakítása szükséges.

	Évfolyamisméltók aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	0,9	0,9/0,9	9	9/9	13	13/13
2004/2005	0,9	0,9/0,9	4	4/3	7	7/7
2005/2006	5	5/5	3	3/2	8	8/8
2006/2007	2	2/1	4	4/4	5	5/5
2007/2008 (tervezett)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2008/2009 (tervezett)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
országos átlag 2005/2006	2,11%		0,61%		0,37%	

52. sz. táblázat: Lemorzsolódás, hiányzás és magántanulók a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A **továbbtanulási** mutatókat vizsgálva megállapítható, hogy a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola általános iskolai tagozatába járó diákok jellemzően az intézményben maradnak és annak keretén belül végzik el a szakiskolai ill. speciális szakiskolai képzéseket.

	Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét-számon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	11	0	89	89/89	0	0
2004/2005	18	11/0	82	82/73	0	0
2005/2006	11	0/0	79	63/40	11	11/11
2006/2007	13	0/0	87	81/44	0	0/0
2007/2008 (tervezett)	5	0/0	95	84/63	0	0/0
2008/2009 (tervezett)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
országos átlag 2005/2006	19,0%		1,3%			

53. sz. táblázat: Továbbtanulás a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A **kompetencia-mérések** eredményei értelmi fogyatékos tanulók esetében nem viszonyítható a mindenkori országos átlaghoz. Az iskola **infrastrukturális**

ellátottságát tekintve jelentős problémákkal szembesülnek mind a diákok, mind az iskola vezetése. Az épület leromlott állapotban van, számos területen jelentős felújításokra, javításokra szorul, az ingatlan nem rendelkezik meleg vizes blokkal, nyelvi laborral, számítástechnikai szaktanteremmel és tornateremmel sem. Az intézményvezetőtől kapott információk alapján a létesítmény eszközellátottsága megfelelőnek mondható.

eszköz/létesítmény	darab	az eszközt / létesítményt használó		
		gyermek ek, tanulók száma	HH/ HHH gyermek ek, tanulók száma	SNI gyermek ek, tanulók száma
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	2	20	20/19	20
nyelvi labor	0	0	0	0
szükségterem	0	0	0	0
számítástechnikai szaktanterem	0	0	0	0
számítógép (min. P4 szintű)	7	83	72/55	83
ebből internet hozzáféréssel	7	83	72/55	83
tornaterem	0	0	0	0

54. sz. táblázat: Infrastruktúra a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskolában

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola pedagógiai programjában kiemelt szerephez jutnak az olyan célok, mint a képességfejlesztés egyéni és kiscsoportos formában, a differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás a képességek fejlesztése során, a hiányosan működő képességek korrekciója valamennyi területen és osztályfokon, a terápiás eszközök, és eljárások alkalmazása a tartós tanulási akadályozottságot, magatartási zavart mutató tanulók fejlesztésében, az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése, valamint az önálló életvezetési technikák elsajátítása, gyakorlása.

A 14/1994 MKM rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a rendelkezésre álló adatok alapján az érintett tanulók felülvizsgálata az iskolákkal, a szülőkkel és a szakértői és rehabilitációs bizottsággal közösen történik. A szülőket az iskola tájékoztatja a bizottságon való részvételről, jogaikról. Szülői értekezletet és nyílt napokat folyamatosan tart az iskola vezetése, néhány kivételtől eltekintve ezeken rendszeresen részt is vesznek a családtagok. A rendszeres felülvizsgálatok során egy gyermek sem került ki az SNI minősítés köréből.

8.4. Összefoglalás

Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetők a főbb közszolgáltatások a településen élők számára?

Közszolgáltatások	Helyben	Más településen, éspedig... (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek). Havonta hány alkalom?	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK				
Óvodai nevelés	X			
Általános iskolai oktatás 1-4.	X			
Általános iskolai oktatás 5-8.	X			
Alapfokú művészetoktatás	X			
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK				
Gyógypedagógiai tanácsadás	X			
Korai fejlesztés és gondozás	X			
Fejlesztő felkészítés	X			
Nevelési tanácsadás	X			
Logopédiai ellátás	X			
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás		X (Székesfehérvár, 40 km)		
Gyógytestnevelés	X			
GYERMEKJÖLÉTI ALAPELLÁTÁSOK				
Gyermekjóléti szolgáltatás	X			
Bölcsőde	X			
Családi napközi				X
Iskolai napközi	X			
Házi gyermekfelügyelet	X			
GYERMEKJÖLÉTI SZAKELLÁTÁSOK				
Családok átmeneti otthona				X

55. sz. táblázat: Közszolgáltatások elérhetősége Sárbogárdon

Sárbogárdon az esélyegyenlőség szempontjából releváns közoktatási intézményi szolgáltatások, közoktatási szakszolgálati feladatok, gyermekjóléti alapellátások és gyermekjóléti szakellátások a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a családi napközi és a családok átmeneti otthon kivételével elérhetőek a teljes települési lakosság számára. A helyzetelemzésből kitűnik, hogy a város teljes területe le van fedve ezekkel a közszolgáltatásokkal, azok igénybevétele elérhető a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok számára is. A családi napközi kialakítása, valamint a családok átmeneti otthonának kialakítása olyan területek, amelyeken az elmúlt időszakban történtek előrelépések, így pl. a védőnői szolgálat, valamint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat lát el ezekhez hasonló feladatokat, foglalkoznak az ide sorolható problémákkal, de a kialakítandó intézkedési tervnek tartalmaznia kell ezen szolgáltatások elérhetőségének megteremtését a település teljes lakossága számára.

Biztosított-e a település óvodás és tanköteles korosztályán belül a halmozottan hátrányos helyzetűek intézményes nevelése?

A jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a településen minden iskolaköteles, tanuló intézményes nevelés-oktatásban részesül. Nem találunk az iskolába járás alól felmentett diákokat, ugyanakkor magasnak mondható a magántanulók száma. A nem SNI magántanulók esetében többnyire a korai gyermekvállalás, egészségügyi okok, valamint a családok kérése jelenti a magántanulóvá válás okait. A vizsgált közoktatási intézmények tanulói között a magántanulók aránya (a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola adatait nem számítva) 1,2%. A 0-2 éves gyermekeket nevelő anyák esetében adott esetben szintén a magántanulóvá válás jelent megoldást, mivel jelenleg a családi napközi szolgáltatása még nem elérhető a városban.

Biztosított-e a településen minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon, és érvényesül-e a közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX tv. 65.§ (2) paragrafusa?

Sárbogárdon minden HHH gyermek számára biztosított, hogy óvodába járjon, mivel a város elégséges számú óvodai férőhellyel rendelkezik. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX tv. 65.§ (2) paragrafusa szerint a gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, illetőleg ahol szülője dolgozik. A jelenlegi közoktatási infrastruktúra ennek az előírásnak is eleget tesz, kisebb probléma a Töbörzsöki Óvoda esetében merülhet fel, ahol szinte maximális kapacitáskihasználtság mellett zajlik az óvodai nevelés, ugyanakkor a Zengő Óvoda még rendelkezik elegendő férőhellyel, valamint az óvodás gyermekek bejárása is megoldottnak tekinthető, mivel az önkormányzat a Kippkopp Óvodához hasonlóan ez esetben is támogatja a gyermekek utazási költségét.

Kiegyenlített-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a település általános iskolái, tagintézményei, telephelyei között?

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az egyes intézményekben 10-23% között mozog, a legalacsonyabb aránnyal a Sárszentmihályi Általános Iskola rendelkezik (9,3%), míg a legmagasabb aránnyal a Szent István Általános Iskolában találkozhatunk (23,3%). Az arányok közötti magas különbség

elsősorban az iskolák összlétszáma közötti eltérésre vezethető vissza, létszámukat tekintve a tanulók száma között nincsen jelentősebb eltérés. Nagyobb HHH létszámmal a Mészöly Géza Általános Iskola rendelkezik, ahol a 100 főt is meghaladja a halmozottan hátrányos helyzetű diákok létszáma, itt azonban a több mint 500 fős tanulói létszám melletti HHH arány megfelel a település általános iskolái átlagának. Sárbogárdra összességében nem jellemző a HHH gyermekek közoktatási szegregációjának kialakulása.

Meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében az SNI és a részképeség zavarokkal küzdő gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkori országos átlagot?

A település közoktatási intézményeiben tanuló gyermekek között az SNI gyermekek aránya a rendelkezésre álló adatok alapján 2,36% a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola adatait nem vizsgálva, amely érték jelentősen elmarad az országos átlagtól. Amennyiben ezt az intézményt is figyelembe vesszük, akkor ez az arány 7,14%-ra módosul, amely megfeleltethető a mindenkori országos átlagnak (jelenleg 7%). A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola ugyanakkor megfelelő ellátottsággal rendelkezik az SNI gyermekek oktatását, nevelését illetően, itt azonban kiemelten magas a HH (86,27%) és a HHH (68,6%) gyermekek aránya..

Jelentősen meghaladja-e a helyben lakó gyermekek körében az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek, tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot (vagyis több mint 5%)?

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók aránya a rendelkezésre álló adatok alapján 4,55% a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola tanulóinak figyelembevételével, ami megfelel az országos átlagnak.

Kimutatható-e területi koncentráció az SNI gyermekek lakóhelyét illetően?

Az SNI gyermekek lakóhelyét illetően területi koncentráció a rendelkezésre álló adatok alapján nem mutatható ki.

Kimutatható-e területi koncentráció az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek lakóhelyét illetően?

Az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek lakóhelyét illetően területi koncentráció a rendelkezésre álló adatok alapján nem mutatható ki.

Az érintett tanulók felülvizsgálata megtörtént-e a jogszabályban előírt gyakorisággal és időben?

A 14/1994 MKM rendelet vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a rendelkezésre álló adatok alapján az érintett tanulók felülvizsgálata az iskolákkal, a szülőkkel és a szakértői és rehabilitációs bizottsággal közösen történik.

Megvannak-e a közoktatási törvényben előírt feltételek az SNI és részképeség zavarokkal küzdő tanulók nevelése-oktatása tekintetében?

Az egyes közoktatási intézményekben az SNI és részképeség zavarokkal küzdő tanulók nevelés és oktatása tekintetében szükséges és jogszabályban előírt feltételek rendelkezésre állnak, azokról a fenntartó és az oktatási intézmények együttesen gondoskodnak. Az SNI és részképeség zavarokkal küzdő tanulók

oktatására vonatkozó intézkedéseket és programokat az egyes közoktatási intézmények nevelési és pedagógiai programjai tartalmazzák.

Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai nevelésének, iskolai nevelésének, oktatásának feltételei adottak-e?
Az egyes intézményekben az integrált oktatás elvének és programjának megfelelően az SNI gyermekek és tanulók közös nevelésének és oktatásának feltételei adottak, abban az esetben, ha ezekben változtatásra van szükség, az intézmény fenntartója gondoskodik a módosítások végrehajtásáról (pl. Mészöly Géza Általános Iskola komplex akadálymentesítése esetében).

Van-e jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés a település azonos típusú intézményeiben a lemorzsolódási és továbbtanulási mutatókban?

A **lemorzsolódási mutatók** a település azonos típusú intézményei esetében átlagban 1% körüli értékeket mutatnak, ez alól kivételt jelentenek a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat mutatói, amelyek folyamatosan a települési átlag és az országos átlag feletti értékeket mutatnak. Ennek csökkentése érdekében javasolt az érintett tanulók, tanulói csoportok esetében a tanórán kívüli felkészítő programok szervezése, annak érdekében, hogy települési szinten konvergáljanak a lemorzsolódási adatok, közelítve az országos átlag felé. A **továbbtanulási mutatók** esetében az egyes intézményektől kapott adatok alapján nincsen eltérés, az intézmények végzős diákjai minden esetben felvételt nyernek valamilyen középfokú oktatási intézménybe. A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola esetében szakiskolai (átlagosan 10%) és speciális szakiskolai képzés (átlagosan 90%), a Sárszentmiklósi Általános Iskola esetében jellemzően gimnáziumi (átlagosan 30%), szakközépiskolai (átlagosan 40%) és szakiskolai (átlagosan 30%), míg a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat esetében jellemzően gimnáziumi (átlagosan 45%), szakközépiskolai (átlagosan 45%) és szakiskolai (átlagosan 10%) oktatás keretén belül. Az eltérések oka egyrészt az egyes intézmények eltérő képzési struktúrájára és tantervére vezethető vissza. A település területén érvényesül a szabad iskolaválasztás, az egyes általános iskolák törekszenek arra, hogy diákjaik érettségit adó gimnáziumokba, szakközépiskolákba kerüljenek, valamint eredményesen el is végezzék azokat, ne morzsolódjanak le.

Van-e jelentős (25%-ot meghaladó) eltérés a pedagógiai munka hatékonyságát mérő országos vizsgálatok (kompetencia mérések) intézményenkénti eredményeiben az országos átlaghoz képest, illetve a település azonos típusú intézményei között?

A kompetencia mérések esetében a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola eredményei nem állnak rendelkezésre, mivel az értelmi fogyatékos tanulók eredménye nem összevethető az országos átlag eredményeivel. A kompetencia mérések eredményeiben a gimnázium rendre az országos átlag feletti eredményekkel rendelkezik (átlagosan 12%-kal az országos átlag felett), a Sárszentmiklósi Általános Iskola 6-8%-kal, a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat általános iskolái átlagosan 6-7 %-kal az országos átlag alatti eredményeket ér el (érdemes megjegyezni, hogy ez utóbbi intézmény esetében a kompetencia mérések eredményei folyamatosan javuló tendenciát mutatnak). Az intézmények egymás

közötti eredményeit vizsgálva a Központi Iskola és a Gimnázium, valamint az ÁMK és a Gimnázium adatai 17-20%-nál jobban nem térnek el egymástól, míg a Központi Iskola és az ÁMK eredményei 1-2%-ban térnek csak el egymástól.

Van-e hiányosság és jelentős eltérés a település intézményeiben, illetve az azonos típusú intézmények között a rendelkezésre álló humán-erőforrás és szakos ellátottság tekintetében?

A szakos ellátottság esetében az alábbi tantárgyaknál nem áll rendelkezésre képzett oktató: technika, testnevelés, kémia (Központi Iskola), rajz (ÁMK), matematika (Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola). Az egyes intézmények esetében így zömében óraadó tanárok, vagy nem szakos végzettségű pedagógusok látják el ezen órák oktatói feladatit. A gimnáziumban minden tantárgy esetében biztosított a szakos ellátottság. Főállású gyógypedagógusokkal egyedül a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola rendelkezik, ezek a pedagógusok látják el többnyire a többi intézmény gyógypedagógiai feladatait is.

Van-e jelentős eltérés a település intézményeiben, illetve a település azonos típusú intézményei között az infrastrukturális feltételek tekintetében? Teljesülnek-e a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben (11/1994 MKM rendelet 7.sz melléklet) foglaltak a település minden intézményében és feladatellátási helyén?

A település intézményei folyamatosan küzdenek az infrastrukturális adottságok által jelentett problémákkal, mindegyik iskola esetében elmondható, hogy jelentősebb felújításra lenne szükség. A Központi Iskola esetében az elmúlt években megindultak olyan infrastrukturális fejlesztések, amelyek eredményeképpen infrastrukturális szempontból az egyik legjobb állapotú intézmény (CLASP épület felújítása I. ütem, Szent István Általános Iskola informatikai szárnyának fejlesztése). Az ÁMK esetében az általános iskola legutóbbi felújítása 2002-ben volt, de további felújítási munkálatok itt is szükségesek. A gimnázium épülete 1952-ben épült, részleges felújításra 1985-ben került sor, az épület sürgősen igényelne egy átfogó felújítást. A település legrosszabb állapotban lévő általános iskolai épülete a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola épülete, amelynek rekonstrukciója az SNI diákok oktatása miatt is kiemelt fontosságú lenne. Olyan problémákkal szembesül az intézmény, mint a meleg vizes blokkok és a tornaterem hiánya, a beázások és az épület akadálymentesítésének hiánya, amely azért is probléma, mert az intézménynek van mozgáskorlátozott diákja. Az iskolák törekednek arra, hogy a 11/1994 MKM rendelet 7.sz mellékletében megfogalmazott kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékében szereplő eszközhátteret biztosítsa az oktatásban. Jelenleg az eszközháttér biztosítását az egyes intézmények a fenntartói támogatásból oldják meg.

Igényelnek-e kiegészítő normatív vagy egyéb támogatásokat (pl. integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítés támogatása, gyógypedagógiai oktatás-nevelés, nemzetiségi/roma kisebbségi oktatás normatívája)?

A Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola kivételével az intézmények nem igényelnek kiegészítő normatív vagy egyéb támogatásokat (pl. integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítés támogatása, gyógypedagógiai oktatás-nevelés, nemzetiségi/roma kisebbségi oktatás normatívája).

8.5. A helyzetelemzésből következő feladatok

Jelen Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés megállapításait követően a Sárbogárdon megtalálható közoktatási intézmények vonatkozásában Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv elkészítése szükséges, emellett szintén a helyzetelemzés eredményeire támaszkodva Intézményi Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési tervek kialakítása szükséges az egyes közoktatási intézmények esetében. Jelen helyzetelemzés szerves részét képezi Sárbogárd Város Önkormányzata által benyújtandó KDOP-5.1.1./2F pályázati anyagának (A Sárbogárdi Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mészöly Géza Általános Iskola CLASP épületének komplex rekonstrukciója II. ütem), melynek második fordulójában sor kerül ezen Intézkedési Tervek elkészítésére, további szakértők bevonásával.

8.6. Közoktatási esélyegyenlőségi szakértő záradéka

Sárbogárd Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének készítését az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről támogatta és véleményezte:

Bogdán Anna Mária
Esélyegyenlőségi szakértő

Solti Attila
Esélyegyenlőségi szakértő

Sárbogárd, 2008. február 28.

9. Közoktatási Esélyegyenlőségi intézkedési terv

9.1. Az Intézkedési terv célja

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv *alapvető célja*, hogy biztosítsa a településen a **szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését**. Az *oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl* célul kell kitűzni az *esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását* a településen élő **hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében**.

9.2. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében Sárbogárd Város Önkormányzata, mint intézményfenntartó a következő kötelezettségeket vállalja:

9.2.1. Az esélyteremtés érdekében az intézkedési tervben megfogalmazott rövid-, közép- és hosszú távú intézkedések elvégzéséről az önkormányzat gondoskodik.

9.2.2. A megvalósulás eredményességét évente felülvizsgálja.

9.2.3. A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben foglaltak **teljesüléséről minden év augusztusában az intézmények beszámolóiban kell jelentést készíteni**, s azt a képviselőtestület elé terjeszteni.

Sárbogárd Város Önkormányzata Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének végrehajtásáért a **polgármester** a felelős. A következőkért tartozik felelősséggel:

- *Biztosítja*, hogy a település minden lakója, valamint a kötelező és a vállalt szolgáltatásokat igénybe vevők teljes köre, de főként az oktatási intézmények, szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára *elérhető legyen* a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő közoktatási intézmények dolgozói *ismerjék és kövessék* a benne foglaltakat.
- *Gondoskodik* arról, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben pedig *megteszi a szükséges lépéseket*.

A Sárbogárd Város Önkormányzata Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve megvalósításának irányítója a jegyző. Feladata és felelőssége

- az intézkedési terv *megvalósításának koordinálása* (a intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a intézkedési terv *végrehajtásának nyomon követése*,
- és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó *esetleges panaszok kivizsgálása*.

A város vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a településen működő közoktatási intézmények vezetői felelősek azért, hogy

- ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat
- *biztosítsák a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.*

Felelősségük továbbá, hogy *ismerjék* a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben foglaltakat és *közreműködjenek* annak megvalósításában, illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén *hivatalosan jelezzék* azt Sárbogárd Város jegyzőjének.

Minden, az önkormányzattal és annak közoktatási intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy *megismerje* az intézkedési tervet, és magára nézve is kötelezőként *kövesse azt*.

10. Akcióterv

10.1. Fejlesztési célok, tervezett beavatkozások

Az esélyegyenlőség érvényesülésének vizsgálati szempontjait és az esélyegyenlőségi kockázatok kezelésére javasolt beavatkozásokat a táblázat rögzíti:

Vizsgálati szempontok	Szükséges, elvárt beavatkozások
1. Biztosítottak-e, illetve egyenlő mértékben elérhetőek-e az alábbi közszolgáltatások a településen élők számára?	
<u>Közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok</u> <ul style="list-style-type: none"> • Gyógypedagógiai tanácsadás • Korai fejlesztés és gondozás • Nevelési tanácsadás • Logopédiai ellátás • Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás • Gyógytestnevelés <u>Gyermekejöléti alapellátások</u>	<p>Sárbogárd Város majdnem valamennyi közszolgáltatást biztosítja.</p> <p>A családok átmeneti otthona a 30.000 főnél több állandó lakossal rendelkező települések számára kötelező, Sárbogárdon nem, és azt az 50/2008. (II.22.) Kth. számú határozat szerint nem is kívánja létrehozni.</p> <p>Pályaválasztási tanácsadás Székesfehérváron érhető el.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekjóléti szolgáltatás • Bölcsőde • Iskolai napközi • Házi gyermekfelügyelet <p><u>Gyermekjóléti szakellátások</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Családok átmeneti otthona <p><u>Közoktatási intézményi feladatok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Óvodai nevelés • Általános iskolai oktatás • Alapfokú művészetoktatás 	<p>A nevelési tanácsadót a Fejér Megyei Önkormányzat működteti Sárbogárdon.</p> <p><u>Fejlesztendő:</u></p> <p>Társulási (kistérségi) együttműködések bővítése a közszolgáltatások színvonalának javítására, a partneri elégedettség növelésére.</p> <p>A gyógypedagógiai és logopédiai szűrésbe és ellátásba bevonandók száma</p>
<p>2. Biztosítottak-e, illetve egyenlő mértékben elérhetők-e a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának és iskoláztatásának feltételei?</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A település óvodás és tanköteles korosztályán belül a halmozottan hátrányos helyzetűek intézményes nevelésének feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beíratott gyermek, tanuló óvodai nevelését ill. általános iskolai nevelését-oktatást. ▪ Nincs adat az óvodába be nem íratott gyermekekről. ▪ A rendszeres iskolába járás alól felmentett tanuló van. ▪ Magántanuló egészségügyi állapota, korai gyermekvállalás, valamint szülői kérés miatt van. 	<p>Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/tanuló intézményes nevelésben-oktatásban részesülhet. Ennek ellenére a gyermekek felkutatása érdekében mihamarabbi szocializációjuk megkezdése, intézményes fejlesztése érdekében, szabályozottá kell tenni az információáramlás rendszerét, mivel előfordulhat, hogy van „kallódó” gyerek.</p> <p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • A településen lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves) gyermekek, illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik személy szerinti felkeresése családsegítő szolgálat vagy más illetékes szervezet / védőnők/ rendszeres családlátogatása útján, szükség szerint a helyi kisebbségi önkormányzat, vagy civil szervezet segítőinek közreműködésével. (Környezettanulmány készítése.) • A Zengő Óvoda töbörzsöki telephely férőhelyeinek vizsgálata • A rendszeres iskolába járás alól felmentésre, illetve magántanulóvá nyilvánításra vonatkozó gondviselői kérelmek felülvizsgálata az illetékes iskola képviselője és külső szakemberek bevonásával. A felmentés, illetve magántanulóvá nyilvánítás indokainak azonosítása, az iskoláztatást biztosító lehetőségek azonosítása a családdal közösen. • Önkormányzati döntés az óvodáztatás/iskoláztatás feltételeinek javításáról. (pl. speciális módszerek, eszközök biztosítása,

	pedagógusok továbbképzésének támogatása, óvodáztatási támogatás természetbeni ellátás formájában /
<p>Biztosított a településen minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon, és érvényesül a köz-oktatásról szóló 1993. évi LXXXIX tv. 65.§ (2) paragrafusa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A születések száma 2004-től csökkenést mutat! ▪ 2004 és 2007 között 524 gyermek született. 	<p>A településen elegendő számú az óvodai férőhely, ezáltal biztosított valamennyi gyermek, így a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számára 3 éves kortól az óvodáztatás.</p> <p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg kell vizsgálni az óvodai férőhelybővítés szükségességét a demográfiai előrejelzések és a konkrét beiratkozási adatok függvényében különösen a Zengő Óvoda töbörzsöki telephelyének tekintetében. • Azon családok azonosítása, amelyekben van olyan gyermek, aki nem részesül óvodai nevelésben (lakossági és védőnői települési nyilvántartások alapján) minden naptári év január-február hónapban az előző naptári év december 31-ei adatok alapján. • Tájékoztatás az érintett gondviselők körében az óvodáztatási szándékról és az óvodáztatás esetleges akadályairól minden év március-április hónapban családlátogatás keretében. (A családlátogatást családsegítő szakember és óvodapedagógus végzi, szükség szerint szociális munkás, kisebbségi képviselő stb. segíti.) • Intézkedések kezdeményezése az óvodáztatást akadályozó egyedi tényezők elhárítására pl. óvodáztatási támogatás biztosítása, étkezés, utazás stb. költségeinek átvállalása. • Az óvodai beíratást elmulasztott szülők ismételt személyes megkeresése a nevelési év kezdetéig vagy kezdetén, és tájékoztatásuk egyedi óvodáztatási problémáik megoldásának lehetőségeiről.
<p>3.Kiegyenlített-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a település általános iskolái, tagintézményei, telephelyei között?</p>	
<p>A halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma az egyes intézményekben 10-23% között mozog. Összességében nem jellemző a szegregáció kialakulása</p>	<p>A város általános iskolái között nagyjából kiegyenlített a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.</p> <p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A körzethatárokon és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseket maradéktalanul érvényesíteni szükséges a városon belül minden évben, az első osztályosok beiratkozásakor. Az előírásoknak az első

	<p>évfolyamtól felmenő rendszerben szükséges megfelelni.</p>
<p>Nem haladja meg a helyben lakó gyermekek körében a sajátos nevelési igényűvé minősített (továbbiakban SNI) gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkori országos átlagot (vagyis jelenleg nem több 7%-nál).</p> <p>Nem haladja meg a helyben lakó gyermekek körében az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek, tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot (vagyis kevesebb 5%-nál).</p>	<p>Tervszerű, komplex beavatkozás az arányok csökkentésére nem szükséges. Az összesített SNI arányszám az óvodás és általános iskolások között 2,36 %.</p> <p>Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók aránya: 4,55 %.</p>
<p>További szempontok az indokolatlanul magas SNI arányok csökkentését célzó beavatkozásokhoz:</p> <p>Nem mutatható ki területi koncentráció az SNI gyermekek lakóhelyét illetően.</p> <p>A közoktatási törvényben előírt feltételek az SNI és részképesség zavarokkal küzdő tanulók nevelése-oktatása tekintetében biztosítottak.</p> <p>Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai nevelésének, iskolai integrált nevelésének, oktatásának feltételei adottak.</p>	<p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Célzott beavatkozások az egészségügyi és szociális feltételek további javítása érdekében; ellátásfejlesztés (szociális munkások, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, védőnők, orvosi ellátás, mentor program). ▪ Az iskoláztatás feltételeinek és körülményeinek továbbfejlesztése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél teljesebb körű és eredményes tanulása érdekében, egyéni fejlesztés biztosítása. A rászoruló iskolások egyéni fejlesztéséhez a már fejlesztőpedagógus végzettséggel rendelkező pedagógusok számára biztosítani szükséges a fejlesztő órák anyagi fedezetét. ▪ Egészségfejlesztő és bűnmegelőző programok indítása ▪ Vizsgálni kell tanévenként, hogy az érintett tanulók felülvizsgálata megtörtént-e a jogszabályban előírt gyakorisággal és időben! (14/1994 MKM rendelet) ▪ Második esély program a tanulást megszakítók számára ▪ Az SNI tanulók szakértői felülvizsgálatának kezdeményezésére irányuló intézményi programok támogatása, szülői tájékoztató programok szervezése. ▪ Az oktatás-nevelés törvényességi feltételeinek (szakos ellátás, osztály-összevonások,

	<p>személyi- és tárgyi feltételek, kötelező felülvizsgálatok) hiánytalan biztosítása, a rendelkezésre álló normatívák igénylése és célzott felhasználása.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Preventív célú óvoda- és iskolafejlesztési program a pedagógiai munka modernizációja, az integrált oktatás, esélyteremtés érdekében. ▪ Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók integrált oktatásának biztosítása valamennyi intézményben. ▪ Az integrált oktatás módszertani területeinek alkalmazása a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, és megjelenítése az intézményi alapdokumentumokban.
<p>4. A település intézményei között az oktatás hatékonyságában és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai eredményességében van-e jelentős eltérés?</p>	
<p>A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség az intézmények között nem haladja meg a 25%-ot.</p>	<p>A település intézményei között nincs jelentős eltérés a lemorzsolódási, vagy továbbtanulási mutatókban, kivéve a Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat mutatóit, amelyek a települési és az országos átlag feletti értéket mutatnak. Beavatkozás tervezése itt szükséges tanórán kívüli felkészítő foglalkozások szervezésével az oktatás színvonalának növelése, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének biztosítása érdekében.</p> <p><u>Ügyelni kell az:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán erőforrás-felmérés és intézkedések tervezésére, az optimális feltételek biztosítására. ▪ Az iskolafokok közötti átmenet elősegítésére, a lemorzsolódás megelőzésére, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében az intézményi együttműködések (pl. mentorálás) támogatására és biztosítására.
<p>Van jelentős eltérés a pedagógiai munka hatékonyságát mérő országos kompetencia mérések intézményenkénti eredményeiben az országos átlaghoz képest.</p>	<p>Az országos kompetencia-mérések iskolai eredményei terén némelyik iskolában alulteljesítés tapasztalható az országos átlaghoz képest. <i>Az érintett intézmények komplex fejlesztését szolgáló programok tervezése szükséges.</i> Beavatkozás tervezése szükséges az alulteljesítő iskolákban.</p>

	<p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az iskolák hozzák nyilvánosságra a honlapjaikon a kompetencia-mérések eredményeit. (Törvény írja elő!) ▪ Alakuljanak meg a mérési-értékelési teamek az intézményekben, a pedagógusok sajátítsák el a kiértékeléshez szükséges program kezelését. ▪ A kompetencia-mérések eredményeit, tapasztalatait megvitató tantestületi-, intézményközi-, települési fórumok, szakmai munkaközösségek szervezésének támogatása és biztosítása az országos eredményektől való szignifikáns eltérések okainak feltárása és a beavatkozási lehetőségek meghatározása érdekében. A szükséges fejlesztések szakmai-módszertani és egyéb feltételeire vonatkozó intézkedési terv kidolgozása. ▪ Az évente esedékes kompetencia-mérések követő elemzések, fejlődésvizsgálatok tapasztalatai, ill. a fórumok, szakmai testületek ajánlásai alapján a fejlődési ütemet növelő fejlesztési programok megvalósításának támogatása, ill. az ahhoz szükséges feltételek (humán erőforrás-fejlesztés, ha kell átszervezés, alkalmazott pedagógiai módszerek és szemlélet megújítása, infrastrukturális feltételek, ill. eszközellátottság javítása stb.) optimális biztosítása az érintett intézményekben.
<p>5. A település intézményei között az oktatás feltételeiben van-e jelentős különbség?</p>	
<p>Nincs jelentős eltérés a település intézményeiben, illetve az azonos típusú intézmények között a rendelkezésre álló humán erőforrás és szakos ellátottság tekintetében. Az intézmények szakos ellátottsága 87-97% között mozog.</p>	<p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Továbbképzések szervezésének és igénybevételeinek támogatása és a részvétel biztosítása az érintett intézmények ill. pedagógusok számára. A prioritások meghatározása a „helyzetelemzés alapján.
<p>Nincs jelentős eltérés a város azonos típusú intézményei között az infrastrukturális feltételek tekintetében. A kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak még nem maximálisan teljesülnek minden intézményben, ill. eltérés van az infrastrukturális feltételekben az intézmények között, így beavatkozás tervezendő

<p>(11/1994 MKM rendelet 7.sz melléklet) foglaltakat mindegyik intézmény fenntartói támogatásból és pályázaton nyert pénzekből igyekeznek biztosítani.</p> <p>Az Önkormányzat évről évre növekvő összeget szán a jogszabály által előírt eszközök, helyiségek biztosítására.</p>	<p>évenkénti konkrét, mérhető intézkedésekkel..</p> <p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • A közoktatási infrastruktúrafejlesztési céloknak (valamint az azokat megvalósító pályázatoknak) reflektálnia kell a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének érvényesülése kapcsán felmerült hiányosságokra, hozzáférésüket legalább arányos mértékben garantálni szükséges az újonnan létrejövő fejlesztéshez. • Infrastrukturális helyzetelemzés és igényfelmérés készítése a költségvetés tervezés időszakában. A gazdaságosság és fenntarthatóság elvének érvényesítése a tervezésben (pl. funkcióbővítés- és átalakítás: felnőttoktatási, közösségi célú hasznosítás). • Intézményi-, társulási együttműködések erősítése.
<p>Az önkormányzat igényel az alapfeladatokon felül kiegészítő normatív támogatásokat. (gyógypedagógiai oktatás-nevelés)</p>	<p><u>Odafigyelést igényel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • A különböző támogatások és normatívák igényjogosultjainak minden intézményre kiterjedő számbavétele, az igényjogosultság megállapításához szükséges egységes adminisztratív feltételek megteremtése. • Kiegészítő források igénylése, a hatékony felhasználás belső monitorozása.
<p>A település közoktatási intézményei funkciójuknak, létszámuknak megfelelő arányban részesülnek a fenntartói hozzájárulásokból, illetve az egyéb anyagi és természetbeli támogatásokból, az integráció feltételeit megteremtik, folyamatosan bővítik.</p>	<p><u>Odafigyelést igényel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyzet- és igényfelmérés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosítására (pl. szakos tanári ellátottság, fejlesztő pedagógiai szolgáltatások igénybevétele, szakmai módszertani fejlődéshez szükséges feltételek, eszköz- és infrastrukturális ellátottság, stb., ld. fent). • A vonatkozó költségvetési dokumentumokban (rendeletek, határozatok, stb.) a támogatási programban megfogalmazott beavatkozások anyagi fedezetének megjelenítése. • A releváns esélyegyenlőtlenségi indikátorok folyamatos ellenőrzése, további korrekciós intézkedések tervezése és végrehajtása.

Az oktatási esélyegyenlőség érvényesülése az egyes közoktatási intézményekben:

6.A vizsgált intézményhálózat folytat –e szegregáló oktatás-szervezési gyakorlatot?

Kiegyenlített a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a különböző évfolyamok egyes osztályaiban, tanulócsoportjaiban.

Szükséges:

- Az érintettek (pedagógusok, szülők és társadalmi partnerek, pl. helyi roma kisebbségi önkormányzat, civil szervezetek) bevonását, meggyőzését, az aktív részvételre építő intézkedések megfelelő előkészítésének és eredményességének biztosítását társadalmi fórumok, a helyi médiumok bevonásával a minél szélesebb nyilvánosság megteremtése, pozitív média-megjelenés segítheti.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatását is biztosító intézményekben rendelkezésre állnak a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához szükséges, jogszabályban meghatározott feltételek (szakos ellátás, személyi- és tárgyi feltételek, kötelező felül-vizsgálatok). (1993. évi Tv. a közoktatásról, 14/1994 MKM rendelet)

Beavatkozást nem igényel.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók minőségi oktatásához szükséges jogszabályi és szakmai előírások teljes körűen biztosítottak a helyzetelemzésben megfogalmazottak szerint.

Nem haladja meg az intézményekben az SNI és részképesség zavarokkal küzdő tanulók együttes aránya a 7%-ot, ill., az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített tanulók aránya az 5%-ot. Kivétel ez alól a FMÖ Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola.

Városi szinten nincs szükség beavatkozásra.

Vállalják az intézmények a sajátos nevelési igényűvé minősített, szakvélemény szerint integráltan is nevelhető tanulók integrált oktatását. Az önkormányzat a feltételeket megteremti.

A város valamennyi iskolájában, az alapító okiratoknak megfelelően biztosított az SNI tanulók integrált oktatása. Ehhez rendelkezésre állnak az erőforrások.

7.A vizsgált intézményhálózatban biztosított-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatása?	
<p>Teljes mértékben. Nincs azonban megbízható adat a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulási mutatóiról, mivel az intézmények nem alkalmazzák az integrációs pedagógiai rendszer adattábláit.</p>	<p><u>Beavatkozást nem igényel</u>, de a mutatók tovább javíthatók. <u>Javasolt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egységes, minden intézményre kiterjedő nyilvántartás vezetése a HHH tanulók lemorzsolódási és továbbtanulási mutatóiról. • Második esélyprogram indítása • Szükséges a lemorzsolódás kockázatában érintett tanulók mentorálása. • Egyéni fejlesztési terv alkalmazása • Pedagógiai módszertani fejlesztés (pedagógus-továbbképzések az Educatio „Sulinova” képzési csomagjából. • A kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel
<p>A városban jellemzően nincs eltérés az intézményekben a HHH tanulók és a nem hátrányos helyzetűek között a tanórán kívüli programokon való részvétel tekintetében. Mindenki számára hozzáférhető a kínálat.</p>	<p><u>Beavatkozást nem igényel.</u> De tudatos és rendszeres nyomon követést igen, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részvétele a tanórán kívüli programokban ne térjen el az átlagtól.</p>
<p>Csekély mértékben részesülnek az intézményben tanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók az iskolán kívüli segítő programokban, pl. Útravaló, ill. kisebbségi pályázatokból. (MACI)</p>	<p><u>Beavatkozási lehetőségek:</u> Az intézményekben tanuló HHH tanulók részvétele az iskolán kívüli programokban nem elégséges, beavatkozás tervezése szükséges a segítő programokban való részvétel bővítésére, a programok népszerűsítésére mind az érintett diákok, mind a pedagógusok és szülők körében. (Arany János Program, Útravaló program, Tanoda program és civil kezdeményezések, stb.)</p>
8. A vizsgált intézményhálózatban a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatásának feltételei megfelelően biztosítottak?	
<p>Megfelelő az intézményben a szakos ellátottság. Rendelkezésre állnak képzett segítő szakemberek.</p>	<p><u>Beavatkozás nem szükséges.</u> Amennyiben azonban bármely ok miatt nem állnak rendelkezésre a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét támogató segítő szakemberek, a beavatkozás meg kell tenni a humán-erőforrás kapacitás fejlesztése érdekében.</p>
<p>Megfelelőek az oktatás infrastrukturális feltételei az intézményekben.</p>	<p><u>Beavatkozást nem igényel.</u> Az intézmény infrastrukturális feltételei ugyan még nem felelnek meg a kötelező eszköz- és</p>

<p>Kiegyenlítően biztosítottak az intézményen belül az oktatás feltételei.</p>	<p>felszerelési jegyzékben (11/1994 MKM rendelet 7. sz. melléklet) foglaltaknak, de jelentős eltérés nincs a feladatellátási helyek között, ill. az egyes osztályok/csoportok hozzáféréseiben. <u>Odafigyelést igényel</u> azonban a szükséges a feltételek fejlesztése, megújítása.</p>
<p>Az intézmények nem alkalmaznak alternatív pedagógiai módszereket-kivéve az ÁMK Sárszentmihályi Általános Iskolát- kulcskompetenciákat fejlesztő programokat a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatásának megvalósítása érdekében.</p>	<p><u>Beavatkozást igényel.</u> Amennyiben az intézmény pedagógiai programjának, és az oktatás gyakorlatában az egyes évfolyamok egyes tanulócsoportjaiban alkalmazott programoknak, módszereknek a vizsgálatából kiderül, hogy az intézmény nem alkalmaz a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének eredményességét segítő korszerű pedagógiát, beavatkozás tervezése szükséges a szemléletváltást és az alkalmazott módszertan megújítását elősegítő fejlesztés érdekében. <u>Lehetséges beavatkozások:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagógus továbbképzések igénybevétele a hiányterületeken, módszertani adaptáció megtervezése és megvalósítása a tantestület aktív bevonásával, a tanórai gyakorlat megváltoztatása (szükség szerint mentori támogatás igénybevételeivel). • A pedagógiai program átdolgozása (szükség szerint szakértői támogatás igénybevételeivel). • Az önértékelést és a pedagógiai fejlesztés tervezését segíti az Országos Oktatási Integrációs Hálózat által kidolgozott ún. „Útmutató a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének kialakításához, az IPR alapú tervezéshez és intézményi önértékeléshez” c. dokumentum, amely letölthető a www.sulinova.hu honlapról.
<p>Nem rendszeres a kapcsolat, együttműködés az intézmény környezetében működő társadalmi és szakmai szereplőkkel (szülők, fenntartó, helyi önkormányzat, cigány kisebbségi önkormányzat, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, szociális és egészségügyi partnerek, civil szervezetek) a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének érdekében</p>	<p>Az intézmény és a társadalmi, szakmai partnerek közötti kapcsolat rendszeressé tétele, az együttműködés hatékonyabbá válása főleg a RKÖ képviselőivel.</p>

10.2. Összegzés

Sárbogárd Városban *biztosított az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés*. Nincsenek azonnali beavatkozást sürgető hiányosságok. Ám annak érdekében:

- hogy *még kisebb legyen* a hátrányos helyzetű rétegek iskolai lemorzsolódása, és az átlagosnál gyengébb tanulmányi teljesítményük *javuljon*, az esélyegyenlőség megteremtése, az oktatás hatékonyságának növelése érdekében az önkormányzat *támogatja az intézmények kompetencia alapú oktatásban való részvételét*, melyhez az Új Magyarország Fejlesztési Tervben kiírt pályázatok jelentős összegeket és szakértői segítséget biztosítanak.
- Az intézményvezetők a pedagógus továbbképzés, szakvizsga normatívából is nagyobb arányban támogatják a pedagógusoknak egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés érdekében módszerek elsajátítását. (PI. kooperatív technikák, projektpedagógia)
- Valamennyi intézményében *megteremti a feltételeit* a fogyatékkal élő fiatalok körében az integrált nevelésének. Ehhez szükséges a segítő intézményhálózatok együttműködésének erősítése (pedagógiai szakszolgálatok és szakmai szolgáltatások). Kiemelten *fontos feladatának tekinti* a korai felismerés, speciális terápia megkezdését, a szülői tanácsadási alkalmak növelését.
- Sárbogárd Város Önkormányzata *elkötelezett* az oktatási esélyegyenlőtlenségek felszámolásában. Ehhez megfelelő intézményhálózatot működtet.

11. Konkrét feladatok, felelősök, határidők

Feladatok	Felelősök/érintettek	Határidő
Meg kell vizsgálni az óvodai férőhelybővítés szükségességét a demográfiai előrejelzések és a konkrét beiratkozási adatok függvényében.	Jegyző Oktatási szakreferens	Minden év március 1.
A rászoruló óvodások egyéni fejlesztéséhez a már fejlesztőpedagógus végzettséggel rendelkező óvodapedagógusok számára biztosítani szükséges a fejlesztő órák anyagi fedezetét.	Jegyző Gazdasági Osztály Oktatási szakreferens	Minden év szeptember 15.
Meg kell vizsgálni fejlesztő felkészítés és fejlesztő iskolai oktatás megszervezésének tárgyi és személyi feltételeit.	Jegyző Oktatási Közművelődési Bizottság és	2010. június 30.
Meg kell teremteni a mindenkori költségvetési lehetőségek függvényében az általános iskolák számítógép parkjának működtetéséhez legalább 0,5 állású rendszergazda alkalmazásának feltételeit.	Jegyző Oktatási szakreferens Gazdasági Osztály	A mindenkori költségvetés függvényé- ben

Felül kell vizsgálni az intézmények jogszabályban előírt eszköz-, felszerelés jegyzékét. Az intézmények minden pályázati lehetőséget használjanak ki a hiányzó eszközök beszerzésére.	Jegyző Oktatási szakreferens Intézményvezetők	2010. június 30.

11.1. Célkitűzések és időtávok

Rövid-távú	Középtávú	Hosszú-távú
A városban lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-4 éves) gyermekek, illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik személy szerinti felkeresése családsegítő szolgálat vagy más illetékes szervezet szakemberének/ szakembereinek rendszeres családlátogatása útján, szükség szerint a helyi kisebbségi önkormányzat, vagy civil szervezet segítőinek közreműködésével. Környezettanulmány végzése, különös tekintettel az óvodáztatást/iskoláztatást akadályozó tényezőkre.	Az SNI tanulók szakértői felülvizsgálatának kezdeményezése irányuló intézményi programok támogatása, szülői tájékoztató programok szervezése.	
Valamennyi intézményben a szakos ellátottság elérje a 100%-ot		Valamennyi intézményben az infrastrukturális fejlesztések, eszközbeszerzések a mai kor színvonalának megfelelően megvalósulnak.
A rendszeres iskolába járás alóli felmentésre,		

<p>illetve magántanulóvá nyilvánításra vonatkozó gondviselői kérelmek felülvizsgálata az illetékes iskola képviselője és külső szakemberek bevonásával. A felmentés, illetve magántanulóvá nyilvánítás indokainak azonosítása, az iskoláztatást biztosító lehetőségek azonosítása a családdal közösen.</p>		
<p>Azon családok azonosítása, ahol van olyan gyermek, aki nem részesül óvodai nevelésben (minden naptári év január-február hónapban az előző naptári év december 31.-ei adatok alapján.)</p>	<p>Az oktatás-nevelés törvényességi feltételeinek (szakos ellátás, osztályösszevonások, személyi- és tárgyi feltételek, felülvizsgálatok) hiánytalan biztosítása, a rendelkezésre álló normatívák igénylése és célzott felhasználása.</p>	<p>Legalább ügyfélszintű akadálymentesítés valamennyi óvodában, általános iskolában</p>
<p>Tájékoztató az érintett gondviselők körében az óvodáztatási szándékról és az óvodáztatás esetleges akadályairól minden év március-április hónapban családlátogatás keretében. (A családlátogatást családsegítő szakember és óvodapedagógus végzi, szükség szerint vagy szociális munkás, kisebbségi képviselő stb. segíti.)</p>	<p>Preventív célú óvoda- és iskolafejlesztési program a pedagógiai munka modernizációja, az integrált oktatás, esélyteremtés érdekében.</p>	
<p>Intézkedések kezdeményezése az óvodáztatást akadályozó egyedi tényezők elhárítására pl. óvodáztatási támogatásának biztosítása, étkezés, utazás stb. költségeinek átvállalása.</p>	<p>A kompetencia-mérések eredményeit, tapasztalatait megvitató tantestületi-, intézményközi-, települési fórumok, szakmai munkaközösségek szervezésének támogatása és biztosítása az országos eredményektől való szignifikáns eltérések okainak feltárása és a beavatkozási lehetőségek meghatározása</p>	

	érdeké-ben. A szükséges fejlesztések szakmai-módszertani és egyéb feltételeire vonatkozó intézkedési terv kidolgozása.	
Az óvodai beíratást elmulasztott szülők ismételt személyes megkeresése a nevelési év kezdetéig vagy kezdetén, és tájékoztatásuk egyedi óvodáztatási problémáik megoldásának lehetőségeiről.	A kétevente esedékes kompetencia-méréseket követő elemzések, fejlődés-vizsgálatok tapasztalatai, ill. a fórumok, szakmai testületek ajánlásai alapján a fejlődési ütemet növelő fejlesztési programok megvalósításának támogatása, ill. az ahhoz szükséges feltételek (humán-erőforrás-fejlesztés, átszervezés, alkalmazott pedagógiai módszerek és szemlélet megújítása, infrastrukturális feltételek, ill. eszközellátottság javítása stb.) optimális biztosítása az érintett intézményekben.	
A közoktatási törvény iskolai körzethatárookra és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseit maradéktalanul érvényesíteni szükséges a településen belül minden évben az első osztályosok beíratkozásakor.	A lemorzsolódás kockázatában érintett tanulók mentorálása.	
Az óvodáztatás feltételeinek és körülményeinek továbbfejlesztése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél teljesebb körű és eredményes óvodáztatása érdekében, egyéni fejlesztés.	A releváns esélyegyenlőtlenségi indikátor folyamatos ellenőrzése, további korrekciós intézkedések tervezése és végrehajtása.	
Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás felmérés és intézkedések tervezése az optimális		

feltételek biztosítására.		
A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.	Pedagógus továbbképzések igénybevétele a hiányterületeken, módszertani adaptáció megtervezése és megvalósítása a tantestület aktív bevonásával, a tanórai gyakorlat megváltoztatása.	
A lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételével megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.	A pedagógiai program átdolgozása (szükség szerint szakértői támogatás igénybevételével.)	
Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (pl. mentorálás) támogatása és biztosítása.		
Továbbképzések szervezésének és igénybevételének támogatása és a részvétel biztosítása az érintett intézmények ill. pedagógusok számára.		
Az infrastrukturális fejlesztési igények ismeretében a gazdaságosság és fenntarthatóság elvének érvényesítése a tervezésben (pl. funkcióbővítés- és átalakítás: felnőttoktatási,		

közösségi hasznosítás).	célú		
A kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel. Egyeztető fórum létrehozása és működtetése. Esély- egyenlőségi Kerekasztal működtetése.			

12. Esélyegyenlőségi kockázatok súlyossága, akcióterv tervezése

Az egyes esélyegyenlőségi kockázatok súlyosságának megítélésekor és az akcióterv tervezésekor a következő szempontokat vettük alapul:

Azonnali beavatkozást igényel:

- o minden olyan helyzet, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel a 1993. évi LXXIX. törvény A közoktatásról, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire)
- o minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét.
- o ha a városban bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb intézkedési tervek), vagy a település intézményeiben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a HHH tanulók részére;
- o ha az intézményekben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók együttes aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot (több 7 %-nál).

Ezekben az esetekben az intézkedéseket, fejlesztési lépéseket úgy kell megtervezni, hogy rövid távon (*azaz 1 éven belül*) mérhető javulást eredményezzenek a helyzetelemzésben rögzített értékekhez képest!

Érzékelhető javulást kell elérni középtávon:

- o a településen élő 3-18 éves korosztály minden tagjának oktatásáról gondoskodni kell jövőbeni munkaerő-piaci érvényesülésük és társadalmi integrációjuk biztosítása érdekében. Ha e korosztálynak bármelyik, ill. bármennyi tagja nem részesül oktatásban, tervet kell

készíteni évenkénti konkrét lépésekkel, arra vonatkozóan, hogy hogyan vonja be a tanköteleseket a nappali képzésbe.

- o az oktatás eredményességének javítására olyan mértékű beavatkozások tervezése szükséges, amelyek legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást garantálnak, minden esetben, ha az eredményességi mutatók alapján (továbbtanulás, lemorzsolódás, kompetencia-vizsgálat) az országos átlaghoz képest súlyosan alulteljesít a településen működő intézmény; vagy a település intézményében tanuló halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi előmenetele az intézmény átlagánál rosszabb.
- o az oktatási szolgáltatások minőségének kiegyenlítetttsége érdekében, illetve a minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása érdekében legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást biztosító intézkedéseket kell kezdeményezni, amennyiben beigazolódik, hogy a településen működő intézmények között jelentős eltérés van az oktatás feltételiben, ill. az oktatás eredményességében, főként, ha nagy számban tanulnak halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek a rosszabb feltételek között működő, vagy kevésbé eredményes oktatást nyújtó intézményben.
- o az eredményességet befolyásoló oktatási feltételek javítása néhol nem biztosítható rövidtávon, illetve előfordulhat, hogy középtávon sem (pl. infrastrukturális feltételek, vagy szakos ellátottság fejlesztése, új pedagógia, módszertani ismeretek beépülése az oktatási gyakorlatba).

Ezeknek a feltételeknek a javítására törekednie kell a város vezetésének, együttműködve a megvalósításhoz szükséges partnerekkel.

Középtávon legalább a szükséges fejlesztések elindítását meg kell célozni, megfelelő indikátorokkal alátámasztva. (Ha pl. komolyabb beruházás szükséges az infrastruktúra fejlesztéséhez, középtávon legalább azt kell vállalnia, hogy a fejlesztéshez szükséges forrást megpályázta, a beruházást elindította. Ha az SNI tanulók visszahelyezése lenne szükséges az országos átlagot meghaladó arány csökkentéséhez, a felülvizsgálatok kezdeményezését, a kötelező vizsgálatok megtörténtének ellenőrzését, biztosítását, a felülvizsgálatot követően visszahelyezhető tanulók áthelyezésének megvalósítását, a tanulók mentori támogatását és a prevenció érdekében az óvoda-iskola átmenet fejlesztését és a gyerekek korai fejlesztésében való közreműködést, egyéni fejlesztési tervek alkalmazását vállalni kell.)

13. Komplex beavatkozások, konkrét intézkedések

A problémákat kezelő komplex beavatkozások – a módosított ÖMIP-nek és az oktatási feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervnek megfelelően –, az eddigiekben rögzített helyzetelemzés alapján, felelősök meghatározásával:

- A Sárbogárd Város közoktatási intézményeiben tilos a hátrányos megkülönböztetés (bármiféle okból), továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása. A feladat-ellátás

módjára vonatkozó döntéseink, intézkedéseink meghozatalakor a gyermek, a tanuló mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe.

Felelős: polgármester, jegyző, intézményvezetők

- Az oktatást nem csak az egyéni szellemi gyarapodás, érvényesülés elősegítőjének, hanem a társadalmi kohéziót erősítő, a társadalmi kirekesztés és foglalkoztatottság problémáinak megoldását segítő eszköznek tekintjük. Segítünk intézményeinknek az integrált nevelés, oktatás feltételrendszerének megteremtésében.

Felelős: polgármester, jegyző

- Az élethosszig tartó tanulás fontos eszköze annak, hogy az emberek irányítsák saját jövőjüket, mind szakmai előmenetelük, mind személyes és családi életük szintjén. Éppen ezért szakmai szempontból támogatjuk a kompetenciaalapú nevelés és oktatás bevezetését pályázatok felkutatásával és elvégzésével. Felelősséget érzünk azért, hogy a nevelési, a pedagógiai programok figyelembe vegyék a társadalmi fejlődés, a környezet igényeit.

Felelős: intézményvezetők

- Támogatjuk oktatási intézményeiket --- abban, --- hogy fejleszthessék szolgáltatásaik minőségét, a szakmai szolgáltatások igénybevételi lehetőségének biztosításával segítjük őket olyan új kezdeményezések elindításában, amelyek a tanítás és a tudás minőségének javítását eredményezik, hogy ennek következményeként csökkenjen az iskolából idő előtt kieső tanulók száma. Ösztönözzük intézményeinket, hogy különös figyelmet szenteljenek a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeknek, továbbá az integrált nevelésnek, oktatásnak.

A helyszín biztosításával lehetővé tesszük a tanulást megszakítók számára az újbóli folytatást./ második esély program/

Felelős: polgármester, jegyző

- Ösztönözzük az információtechnológiák alkalmazását a tanítás, a tanulás, az intézményirányítás, az ügyvitel, a döntés-előkészítés és a kommunikáció terén. Az egyes intézmények alapító okiratában meghatározott alaptevékenységek ellátásának értékelését törvényességi szempontból a jogszabályi előírásokhoz, keretparaméterekhez viszonyítva, igazgatási (szervezési, irányítási) szempontból a jogszabály által kötelezően előírt intézményi igazgatási, tanügy-igazgatási, gazdálkodási és pénzügyi, munkáltatói, adat- és információszolgáltatási dokumentumokhoz, a feladatellátás határidőinek betartásához viszonyítva végezzük. Szükség esetén külső szakértők munkáját is igénybe vesszük.

Felelős: polgármester, jegyző

- Nevelési-oktatási intézményeink új integrációs oktatási programok, formák és módszerek megismerésével, bevezetésével járuljanak hozzá az esélyegyenlőtlenség csökkentéséhez, a szegregációs és a diszkriminációs jelenségek megszüntetéséhez. Törekedjenek arra, hogy a nevelőtestületek érintett tagjai pedagógus továbbképzés keretében elsajátítsák azokat a kompetenciákat, amelyeket a befogadó környezet személyközpontú nevelés elfogadására felkészítése és az e környezetben történő oktatás megkíván.

Felelős: valamennyi közoktatási intézmény vezetője

- Az önkormányzat minden, az illetékességi területén élő igényjogosultnak biztosítja a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges feltételeket. A helyi ellátórendszer és különösen a nevelési-oktatási intézmények, intézményvezetők, nevelőközösségek feladata elősegíteni, hogy a gyermekek, tanulók időben megkezdjék a tankötelezettség teljesítését, jelentős mértékben csökkenjen az iskolát túlkorosan kezdők, az idő előtt kimaradók száma.

Felelős: jegyző, intézményvezetők, védőnői hálózat

- A közoktatás-fejlesztés fókuszában lévő egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motivációk, képességek kialakítása biztosítja a tudásalapú társadalom létrehozásának egyik feltételrendszerét, amelyhez szükséges, hogy a sárbogárdi közoktatási intézmények is a "kompetencia-alapú" nevelés, oktatás és képzés irányába fejlődjenek. A nevelő-oktató munka és a helyi programok összeállítása során kerüljön előtérbe a kompetencia-alapú képzéshez kapcsolódó minőségfejlesztési, intézményértékelési, pedagógiai mérési - értékelési ismeretek fejlesztése, az ezekhez szükséges eszközök, módszerek bevezetése pályázat útján.

Felelős: valamennyi közoktatási intézmény vezetője

- Az alapfokú nevelés és oktatás szintjein (ide értve az óvodákat is) a tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és készségek [olvasás (szövegértés), írás (helyesírás), számolás, problémamegoldó gondolkodás], oktatási programcsomagok fejlesztése és/vagy (akkreditált) oktatási programcsomagok befogadása, adaptálása, kipróbálása, korrigálása, véglegesítése és terjesztése (befogadó óvoda, befogadó iskola) kapjon figyelmet.

Felelős: valamennyi közoktatási intézmény vezetője

- Valamennyi nevelési-oktatási intézményünk a minőség javítása érdekében folyamatosan tartsa napirenden a nevelő-oktató munka pedagógiai alapeit, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai tökéletesítését, korszerűsítését, a személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a beilleszkedési, magatartási nehézségek "kezelésével" összefüggő és a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységeket, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet.

Felelős: valamennyi nevelési-oktatási intézmény vezetője

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
1.1. Az intézkedési terv elkészítésének jogszabályi alapja.....	1
1.2. Az intézkedési terv funkciója.....	1
1.3. Az intézkedési terv elkészülésének előzménye.....	2
2. Helyzetelemzés	2
2.1. Sárbogárd Város Önkormányzatának feladat ellátási kötelezettsége	2
2.2. Fejér Megyei Önkormányzat által ellátott feladatok.....	3
2.3. Alapfokú művészetoktatás.....	4
2.4. Sárbogárd Város Önkormányzata közoktatási intézményhálózatának jellemzői.....	4
2.5. Az oktatásügy kapcsolata a kistérséggel.....	6
2.6. Az óvodai nevelés.....	7
2.6.1. Demográfiai adatok.....	7
2.6.2. Óvodai kihasználtság.....	7
2.6.3. Tartalmi sajátosságok.....	7
2.6.4. Az intézmények személyi ellátottsága.....	8
2.6.5. Az intézmények eszköz ellátottsága.....	8
2.7. Az alapfokú oktatás helyzete.....	9
2.7.1. Az általános iskolák tevékenysége.....	9
2.7.2. Tanulólétszám alakulása a statisztikai adatok tükrében.....	10
2.7.3. A bejáró tanulók száma.....	11
2.7.4. Tanórán kívüli tevékenységek mutatói.....	12
2.7.5. Személyi ellátottság.....	12
2.7.6. Szerkezeti és tartalmi változások.....	13
2.7.7. Az alapfokú oktatást érintő közoktatási megállapodások.....	14
2.7.8. Az alapfokú intézmények által megfogalmazott szakmai törekvések.	15
2.7.9. Szakszolgálat helyzete.....	16
2.8. Az intézmények tárgyi feltételrendszere.....	17
2.8.1. Az intézmények eszköz ellátottsága.....	17
2.8.2. Informatikai ellátottság, fejlesztés.....	17
2.8.3. Intézmények állagmegóvása, felújítása.....	18
3. Humán erőforrás, pedagóguspolitika	18
3.1. 2006. szeptemberétől új foglalkoztatási szabályok a közoktatásban.	18
3.2. Kötelező óraszám emelés.....	18
3.3. Tanítási időkeret.....	19
3.4. Pedagógusok jobb megbecsülését megalapozó rendszer.....	19
3.5. Szakrendszerű, és nem szakrendszerű oktatás.....	20
3.6. Kötelező és ajánlott foglalkoztatás az intézményekben.....	20
4. Minőség az oktatásban, minőségirányítási rendszer.....	21
4.1. Önkormányzati minőségirányítási program.....	21
4.2. Fenntartói ellenőrzés, értékelés.....	21
4.3. Intézményi minőségirányítási program.....	24
5. A város oktatáspolitikájának stratégiája.....	24
6. Fejlesztési irányok.....	25
6.1. Kiemelt fejlesztési irányok.....	25
6.2. Kiemelt fejlesztési területek.....	26
7. Az intézkedési terv feladatrendszere (2009-2014.).....	26
8. Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés.....	28

8.1.	Sárbogárd és a sárbogárdi kistérség	28
8.2.	A településen elérhető közszolgáltatások vizsgálata.....	31
8.2.1.	Közoktatási intézményi feladatok.....	32
8.2.1.1.	Óvodai nevelés.....	33
8.2.1.2.	Általános iskolai oktatás.....	34
8.2.1.3.	Alapfokú művészetoktatás.....	35
8.2.2.	Közoktatási szakszolgálati feladatok.....	35
8.2.2.1.	Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás.....	36
8.2.2.2.	Fejlesztő felkészítés.....	36
8.2.2.3.	Nevelési tanácsadás.....	36
8.2.2.4.	Logopédiai ellátás.....	37
8.2.2.5.	Továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás.....	37
8.2.2.6.	Gyógytestnevelés.....	37
8.2.3.	Gyermekjóléti alapellátások.....	38
8.2.3.1.	Gyermekjóléti szolgáltatások.....	38
8.2.3.2.	Bölcsődék, családi napközök, iskolai napközök, házi gyermekfelügyelet.....	39
8.2.4.	Gyermekjóléti szakellátás.....	40
8.2.4.1.	Családok átmeneti otthona.....	40
8.2.5.	Összegzés.....	40
8.3.	Sárbogárd város alapfokú közoktatási ellátása.....	41
8.3.1.	Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Zengő Óvoda.....	42
8.3.2.	Központi Általános iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Zengő Óvoda töbörzsöki telephelye.....	46
8.3.3.	Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Mészöly Géza Általános Iskola.....	49
8.3.4.	Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Szent István Általános Iskola.....	59
8.3.5.	Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, ÁMK Sárszentmiklós Kippkopp Óvoda.....	64
8.3.6.	Központi Általános Iskola, Óvoda, Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, ÁMK Sárszentmiklós Általános Iskola.....	66
8.3.7.	Petőfi Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium.....	72
8.3.8.	Kossuth Zsuzsanna Általános Iskola és Speciális Szakiskola.....	76
8.4.	Összefoglalás.....	82
8.5.	Helyzetelemzésből következő feladatok.....	87
8.6.	Közoktatási esélyegyenlőségi szakértő záradéka.....	87
9.	Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv.....	88
9.1.	Az intézkedési terv célja.....	88
9.2.	Kötelezettségek és felelősség.....	88
10.	Akcióterv.....	89
10.1.	Fejlesztési célok, tervezett beavatkozások.....	89
10.2.	Összegzés.....	99
11.	Konkrét feladatok, felelősök, határidők.....	99
11.1.	Célkitűzések és időtávok.....	100
12.	Esélyegyenlőségi kockázatok súlyossága, akcióterv tervezése.....	104
13.	Komplex beavatkozások, konkrét intézkedések.....	105

